

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

สุรัชย์ อ่อนองบัว

GRAD VRU

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2560

WELFARE MANAGEMENT FOR ELDERLY OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS: CASE STUDY OF LAM LUK KA DISTRICT,
PATHUM THANI PROVINCE

SURACHI UMNONGBUA

GRAD VRU

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN PUBLIC ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2017

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ชื่อนักศึกษา สุรัชย์ อ่อนองบัว
รหัสประจำตัว 55B53330133
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธาน

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว)

(อาจารย์ พลโท ดร.ประสารโชค ชูระนุติ)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

(อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.ชนัด เผ่าพันธ์ดี)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ชื่อนักศึกษา	สุรัชย์ อ่อนองบัว
รหัสประจำตัว	55B53330133
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว
กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกาที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1) การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.843) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความต้องการที่สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิต ด้านหลักประกัน ด้านรายได้ และด้านสุขภาพน้อยที่สุด ตามลำดับ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.775$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย การส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ครอบคลุม และการบริการผู้สูงอายุไม่เพียงพอ รวมถึงการเพิ่มรายได้

4) แนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี คือ (1) ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพ และจัดบริการการดูแลสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ และควรมีหน่วยงานจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณกลาง เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่บริการ (2) ด้านสุขภาพ ควรมีการส่งเสริมให้

ผู้สูงอายุในพื้นที่ออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรคแทรกซ้อน กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ และมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่บริการแก่ผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ (3) ด้านรายได้ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้ต่างออกไปนอกเหนือจากเบี้ยเลี้ยงยังชีพ เพื่อช่วยลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว และทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม

คำสำคัญ : การจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุ

GRAD VRU

Independent Study Title Welfare Management for Elderly of Local Administrative Organizations: Case Study of Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province

Student Surachi Umnongbua

Student ID 55B53330133

Degree Master of Public Administration

Field of Study Public Administration

Independent Study Advisor Dr.Supot Saikaew

Independent Study Co-Advisor Dr.Boonreung Sriharun

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the welfare management for the elderly of local administrative organizations: a case study of Lam Luk Ka district, Pathum Thani province, 2) study the components and guidelines for caring for the elderly as relating to welfare management for the elderly, 3) study the problems and obstacles in the implementation of welfare management for the elderly, and 4) propose guidelines for developing welfare management for the elderly. The sample for this study consisted of 400 elderly living in Lam Luk Ka district. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula and the sample was selected using simple random sampling. The research tool for data collection was a rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were composed of percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1) The welfare management for the elderly of local administrative organizations: a case study of Lam Luk Ka district, Pathum Thani province was, overall, at a moderate level ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.843). Considering each aspect individually revealed that the aspect of having demand was at the highest, followed by quality of life, guarantee, income and health, respectively.

2) The study of the components for caring for the elderly and welfare management for the elderly revealed that there was a positive relationship between them at a high level ($r = 0.775$) at the statistical significance level of 0.01.

3) The study of the problems and obstacles in the implementation of welfare management for the elderly revealed that the services provided were not sufficient nor were the health care services or their earnings.

4) The proposed guidelines for developing welfare management for the elderly, consisted of (1) service delivery should be promoted as a career and mobile

health services to advise on health care should be set up. A special unit for finding more budget contributions should also be set up. It could move budgets from other funding sources, (2) the elderly's health should be promoted by organizing regular exercise sessions to reduce the risk of disease, and by serving meals that include the 5 food groups, and (3) the revenue of the elderly should be increased so as to provide more income and fringe benefits than just the subsistence allowances in order to reduce the problems of paying their expenses and allowing them to be more self-reliant without causing any burden on society.

Keywords: Welfare Management, Elderly

GRAD VRU

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ท่านอาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และท่าน ดร.ชรินทร์ สีทับทิม เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต/มหาบัณฑิต ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการ จัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ทำงานวิจัยที่จะช่วยการทำงานใน ด้านการพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้นท่านยังเป็นแบบอย่างของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และ งานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ กำลังใจความห่วงใยแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ที่ให้ ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจที่ดีให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัยฉบับนี้

สุรัชย์ อ้าหนองบัว

GRAD VRU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการประเมินผลนโยบาย.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ.....	26
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	53
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.6 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
4.3 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	57
4.4 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี.....	64
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	68
5.2 อภิปรายผล.....	73
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิการทดสอบค่า IOC แบบสอบถาม.....	93
ภาคผนวก ค การทดสอบค่า IOC แบบสอบถาม.....	97
ภาคผนวก ง การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก จ ท้องถิ่นที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การประเมินผลนโยบาย.....	17
4.1 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านเพศ.....	55
4.2 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านอายุ.....	56
4.3 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านรายได้เฉลี่ยต่อปี.....	56
4.4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านอาชีพ.....	57
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบ และแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	57
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้สูงอายุที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการ สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	60
4.7 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการ จัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี.....	64
4.8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบ และแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	66

GRAD VRU

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2.1 กระบวนการวิจัยประเมินผล.....	22
2.2 กระบวนการประเมินผลในระบบเปิด.....	24

GRAD VRU

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุได้รับความสนใจอย่างมากทั่วโลกเนื่องจากอัตราผู้สูงอายุต่อประชากรแต่ละประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าตกใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ในยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นได้รับฉายาว่า “Grey of Euro up” เมื่อปรากฏการณ์ผู้สูงอายุมีสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับประชากรในวัยแรงงานกองทุนการเงินระหว่างประเทศคาดการณ์ว่าในปี 2050 อัตราผู้เกษียณอายุเพิ่มขึ้นเท่าตัวจาก 4: 1 เหลือเพียง 2: 1 และอายุเฉลี่ยของประชากรยุโรปจะเพิ่มขึ้นจาก 32.7 ปี ในปี 2003 เป็น 52.3 ปี ในปี 2050 และคาดการณ์ว่าประชากรยุโรปวัย 55-65 ปี จะยังทำงานอยู่ถึง 39 % ซึ่งจะมีผลต่อผลผลิตยุโรปซึ่งจะตกต่ำลงมากในช่องทศวรรษหน้าขณะเดียวกันประชากรในวัยแรงงานจะต้องมีภาระเกี่ยวกับภาษีเงินได้มากขึ้น ในสหรัฐอเมริกาอัตราผู้สูงอายุเพิ่มจาก 4 % ในปี 1900 มาเป็น 20% ในปี 2020 ในญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อัตราผู้สูงอายุไม่เกิน 5 % หลังจากนั้นได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 1989 เพิ่มขึ้นเป็น 11.6 % ในปี 2000 เพิ่มขึ้นเป็น 16.9 % และจะเพิ่มขึ้นสูงขึ้น 25.2 % ในปี 2000 ซึ่งถ้าหากเทียบกับประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกาก็มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากคือ สหรัฐอเมริกามีกลุ่มประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปเพิ่มจาก 7 % เป็น 14 % โดยใช้เวลาราว 75 ปี ขณะที่เยอรมนีและสหราชอาณาจักรใช้เวลา 45 ปี และขณะที่ญี่ปุ่นใช้เวลาเพียง 26 ปี

สำหรับประเทศไทยประชากรเพิ่มขึ้นจาก 26.2 ล้านคนในปี พ.ศ. 2533 มาเป็น 66.5 ล้านคนในปัจจุบันและจะเพิ่มขึ้นเป็น 70 ล้านคนในปี พ.ศ. 2573 ขณะที่ประชากรที่อายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มจาก 1.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2503 ประมาณ 7.4 ล้านคน ปัจจุบันคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 17.7 ล้านคนในปี พ.ศ. 2573 ถ้านับว่าประชากรที่อายุสูงกว่า 60 ปี จำนวนเกิน 10 % ของประชากรของประเทศถือว่าเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) ประเทศไทยก็จัดเข้าสังคมดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนประเทศไทยมีอัตราส่วนสูงอายุต่อประชากรทั้งสิ้นของประเทศต่ำกว่าสิงคโปร์ ประเทศเดียวยิ่งกว่านั้นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมชาติ ยังคาดการณ์ว่า นับจาก พ.ศ. 2547 ถึง 2568 (รวม 22 ปี) ประเทศไทยจะก้าวสู่ “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” คือ จะมีผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 20 หรือ 14.5 ล้านคน และกว่าร้อยละ 25 ในปี 2573 และเมื่อเทียบอัตราเพิ่มแล้วประเทศไทยมีอัตราเพิ่มเร็วกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วมาก โดยฝรั่งเศสใช้เวลาประมาณ 114 ปี สวีเดน 85 ปี ออสเตรเลีย 73 ปี แม้แต่สหรัฐอเมริกายังใช้เวลาถึง 69 ปี

กองทุนหลักประกันสุขภาพได้มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สมาคมองค์กรปกครองส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันสุขภาพให้กับประชาชนทุกคนในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพที่

เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคการฟื้นฟูสมรรถภาพและการรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิเชิงรุกในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ซึ่งต่อมาคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีการออกประกาศ เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. 2549 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552 โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการบริการตามชุดสิทธิประโยชน์ ด้านการสนับสนุนหน่วยบริการสาธารณสุข ด้านการสร้างเสริมสุขภาพโดยประชาชนและชุมชนท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการกองทุน โดยมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สนับสนุนงบประมาณให้กับกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่ตามยอดประชากรในพื้นที่ ในอัตรา 40 บาท ต่อคน และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมสมทบงบประมาณในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่หรือเทศบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลาง และในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กของงบประมาณที่ได้รับจากกองทุนหลักประกันสุขภาพภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ คณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รับผิดชอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการจัดทำบัญชีเงินหรือทรัพย์สินในกองทุนหลักประกันสุขภาพให้เป็นไปตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด ดำเนินการให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในความรับผิดชอบสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขทั้งที่บ้าน ในชุมชนหรือหน่วยบริการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จัดทำข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับปัญหาสาธารณสุข กลุ่มเป้าหมายและหน่วยบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน รายงานการรับจ่ายและเงินคงเหลือของกองทุนหลักประกันสุขภาพ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลภายในเดือนธันวาคมของทุกปี แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (2555) คู่มือปฏิบัติงานนอกกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ นนทบุรี: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 281 กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่เท่ากับเป็นการยืนยันในหลักการกระจายอำนาจ ที่คำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546) ในการบริหารจัดการประเทศดังกล่าวก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผล ทั้งนี้เพราะประเทศหนึ่ง ๆ มีชุมชนมากมายรวมกัน มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ มีประชากรจำนวนมากและแต่ละชุมชนก็มีปัญหาต่าง ๆ มากมายแตกต่างกัน

ยากนักที่คนในท้องถิ่นอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสามารถจัดเวลาไปดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้ การเปิดโอกาสให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ดูแลบ้านเมืองของตนเอง จัดการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองของเขาเอง ในเชิงปรัชญาก็เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับหลักการของแนวคิดที่เรียกว่า

บริบททางสังคม (Social Context) ที่มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา คนที่อยู่ห่างไกลจากท้องถิ่นหนึ่งย่อมไม่สามารถเข้าใจท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น (โกวิท พวงงาม, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องโดยให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ซึ่งภายหลังจากการประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจแล้วนั้น ภารกิจที่รัฐจะต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน 245 ภารกิจ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องถ่ายโอนภารกิจให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2544-2553) และรัฐต้องจัดสรรเงินรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐที่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 รวมทั้งรัฐจะต้องถ่ายโอนบุคลากรไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้บริหารและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานให้แก่ชุมชนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องปรับตัวซึ่งนำไปสู่การคิดริเริ่มการดำเนินงานในลักษณะใหม่ ๆ ในหลายประการ

ประการแรกการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทำให้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนผ่านจากสังคมยุคเก่าไปสู่สังคมยุคใหม่ ประชาชนเริ่มคาดหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าดูแลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

ประการที่สอง การกระจายอำนาจทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับทรัพยากรมากขึ้นซึ่งนำไปสู่การคิดริเริ่มแผนงานใหม่ ๆ ตามระดับทรัพยากรส่วนเกินที่มี

ประการสุดท้ายเป็นผลต่อเนื่องมาจากการกระจายอำนาจกล่าวคือ การกระจายอำนาจที่ทำให้ประชาชนคาดหวังบริการต่าง ๆ จากรัฐเพิ่มมากขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับตัวโดยการคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อให้แรงกดดันต่าง ๆ เหล่านี้ลดลง

ทั้งนี้เป็นการที่รัฐโอนมาให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล แต่รัฐยังคงทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการ ในขณะที่ภารกิจอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอันที่จะสร้างสรรค์ดำเนินการตามกำลังความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีการเตรียมมาตรการออกมารองรับอย่างทันท่วงทีพร้อมที่จะรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งภายหลังจากการได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและภารกิจเพิ่มขึ้นมากมายตามจำนวนงบประมาณที่เพิ่มขึ้น และความคาดหวังที่มีมากขึ้นจากประชาชนในท้องถิ่นต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการปรับปรุงการบริหารจัดการ โดยได้นำแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มาปรับใช้กับองค์กร กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีซึ่งมีหลักอยู่ 4 ประการในการจัดบริการสาธารณะ ได้แก่ (โกวิท พวงงาม, 2550)

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นมีความโปร่งใสในการบริหารและจัดบริการสาธารณะมากขึ้น (Transparency) และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดหรือวางนโยบาย ขั้นตอนการจัดทำแผนหรือนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และขั้นตอนในการติดตามและประเมินผล

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมมากขึ้น (Accountability) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจดำเนินการใด ๆ อันเป็นผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็พร้อมจะรับผลที่จะตามมา เช่น เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ดี (Good Management) กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวินิจฉัยสั่งการที่ดี มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่ดี เป็นต้น

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของการบริการสาธารณะ (Participation) ปัจจัยในประการนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดบริการสาธารณะแบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการร่วมกันทำงานอย่างบูรณาการประสานสอดคล้อง เพื่อให้สังคมไทยที่ได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วนั้นสามารถยืนหยัดต่อสู้ท่ามกลางยุคสมัยแห่งการแข่งขันและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่เข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างไร องค์กรประกอบและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควร มีลักษณะอย่างไร อันจะเป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดประสบการณ์แก่หน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้ทราบถึงการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีพร้อมทั้งแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.2.4 เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1.3.1 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับปานกลาง

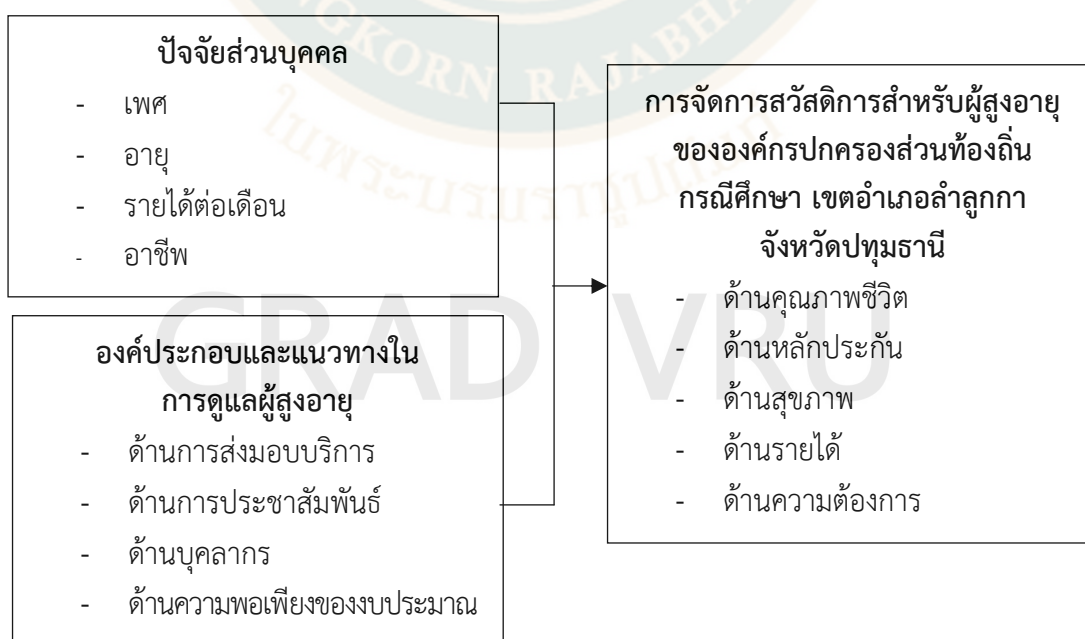
1.3.2 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูงกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยได้ศึกษาถึงการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำแนวคิดของ ชื่น เตชามหาชัย และคนอื่น ๆ (2542) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยทำการศึกษาทางด้านตัวแปรต้น คือ องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการส่งมอบบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านความพอเพียง งบประมาณ ทางด้านตัวแปรตาม คือ การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพชีวิต ด้านหลักประกัน ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านความต้องการ ดังภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ทั้งหมด 4 ด้าน ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านพื้นที่ที่กำหนดการศึกษา และช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษา รายละเอียด ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน

1.5.3 ขอบเขตทางด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.5.4 ช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มิถุนายน-สิงหาคม 2558 และประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในช่วงเดือน กันยายน 2558

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความหมายที่ตรงกันในการวิจัย ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำจำกัดความต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.6.1 นิยามศัพท์ทั่วไป

การจัดการสวัสดิการ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาหัวข้อในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

- ด้านการส่งมอบบริการ
- ด้านการประชาสัมพันธ์
- ด้านบุคลากร
- ด้านความพอเพียงของงบประมาณ

ตัวแปรตาม

- ด้านคุณภาพชีวิต
- ด้านหลักประกัน
- ด้านสุขภาพ
- ด้านรายได้
- ด้านความต้องการ

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยพิจารณาความสำเร็จตามแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2540, น. 63-64) ซึ่งมี 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางแรกวัดจากระดับของความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติมีต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย และแนวทางที่สองวัดจาก

การบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นตามภาระหน้าที่ขององค์การที่รับผิดชอบด้วยความราบรื่นและปราศจากปัญหา

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์ปกครองท้องถิ่น มีสัญชาติไทยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

การดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง การจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเพื่อสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุในเขตองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้สมควรแก่สภาพ โดยให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุรายละ 600 บาท

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล รวมถึงเทศบาลตำบลที่มาจากการเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลเทศบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

1.6.2 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การจัดการสวัสดิการ หมายถึง การที่หน่วยงานทำงานได้ผลงานตามเป้าหมายแล้วหน่วยงานยังต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ข้าราชการต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าของเงิน งบประมาณที่ใช้จ่ายไปในการทำงานและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวม

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาหัวข้อในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ด้านการส่งมอบบริการ หมายถึง การประชุมทบทวนบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีการจัดส่งมอบผลการดำเนินงานที่ส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้สูงอายุและมีการคัดเลือกผู้สูงอายุตามเกณฑ์ที่วางไว้ การแบ่งเจ้าหน้าที่ ๆ รับผิดชอบต่อโครงการอย่างชัดเจน และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานการงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใสและตรวจสอบได้

- ด้านการมีประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของรัฐ การประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง พร้อมกับการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบ และมีการประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา

- ด้านบุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี และจำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ

- ด้านความเพียงพอของงบประมาณ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้สูงอายุได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนเท่ากัน พร้อมมีความเหมาะสมของระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้ และการได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็ว

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ หมายถึง แนวทางและวิธีการที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ด้านคุณภาพชีวิต หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้น โดยคำนึงถึงการนำพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 นำมาปฏิบัติที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

- ด้านหลักประกัน หมายถึง รัฐบาลมีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี ที่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และเลี้ยงตัวเองได้อย่างทั่วถึงทุกคนที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม

- ด้านสุขภาพ หมายถึง การเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม ตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่ และสุราที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรค

- ด้านรายได้ หมายถึง การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนด และได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว และค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัวที่สามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม

- ด้านความต้องการ หมายถึง ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตด้วยการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึง และได้รับการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในชีวิต

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้จำนวน 2 ข้อ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.7.2 สามารถนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการประเมินผลนโยบาย
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการประเมินผลนโยบาย

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นคำที่ประกอบขึ้นจากคำว่า การประเมินผล (Evaluation) กับคำว่าโครงการ (Project) ซึ่งหมายความได้ว่าเป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์บางประการ โดยที่ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อทำกิจกรรมนั้นตามหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้ว จะบรรลุวัตถุประสงค์ในบางประการหรือหลายประการที่ตั้งไว้ หากมีกฎเกณฑ์หรือขั้นตอนหรือกระบวนการที่ดำเนินการแตกต่างกันก็อาจได้ผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541)

1. ความหมายของการประเมินผลนโยบายสาธารณะ

โทมัส ดาย (Thomas Dye, 1970) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบายสาธารณะ

ไบรอัน และไวท์ (Bryant & White, 1976) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นความพยายามอย่างหนึ่งในการบันทึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกำหนดว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การประเมินจึงหมายความว่า เป็น ความพยายามที่จะค้นหาว่าแผนหรือโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร เป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่เพียงใด

โจนส์ ชาร์ลี (Jones Charles, 1977) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง การกระทำที่มีระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงผลนโยบายในลักษณะเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในลักษณะผลกระทบของการดำเนินการตามนโยบายที่มีต่อปัญหาของสังคม ที่นโยบายนั้นมุ่งแก้ไขการกระทำที่เป็นหน้าที่ประจำอย่างหนึ่งของรัฐบาลในทุกะบบการเมือง เป็นเสมือนเครื่องมือที่รัฐบาลใช้ทบทวน ตรวจสอบ และประเมินความก้าวหน้าในการทำงานของตนเอง

โรบิน (Robbins, 1980) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นกระบวนการของการดูแลติดตาม เพื่อที่จะดูว่าองค์กรหรือหน่วยงานได้รับและใช้ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

วิลเลียม (William, 1976) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง ขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์นโยบายที่มุ่งผลิตข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลของการดำเนินตามนโยบายว่า สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม สนองคุณค่าของสังคม และแก้ไขปัญหาที่เป็นเป้าหมายของนโยบายได้หรือไม่อย่างไร มุ่งตอบปัญหาที่ว่าหลังจากที่ได้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดอะไรขึ้น

รอสซี่ และฟรีแมน (Rossi & Freeman, 1982) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินกรอบความคิด รูปแบบการดำเนินงาน และประโยชน์ของแผนงานในการเข้าแทรกแซงทางสังคม กล่าวคือ การวิจัยประเมินผลเกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุงการวางแผน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของแผนงาน

ออคิน และฮอฟสเตอร์ (Alkin & Hofstetter, 2002) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แอนเดอร์สัน เจมส์ (Anderson James, 1970) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการ การเปรียบเทียบผลของการแปลงนโยบายสู่ภาคปฏิบัติกับสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบาย ในการประเมินผลนโยบายนั้นผู้ประเมินจะต้องทราบอย่างน้อยที่สุดในประเด็นต่อไปนี้ คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบาย คืออะไร การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายกำหนดไว้อย่างไร และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งหมดเป็นอย่างไร

สมคิด พรหมจ้อย (2542) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหาร ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

สมพิศ สุขแสน (2545) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด โดยมีมาตรฐานและเครื่องมือในการวัดที่แม่นยำและเชื่อถือได้ การประเมินผลจึงคล้ายกับการหาใครสักคนหนึ่งเอากระจกมาส่องให้เราเห็นหน้าตาตัวเองว่า สวยงามดีแล้วหรือยัง มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง จะได้ปรับปรุงแก้ไขตนเอง

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2551) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง การประเมินทุกกระบวนการของนโยบาย เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์นโยบาย การปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผลกระทบหรือผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบาย

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (อ้างถึงใน จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์, 2551) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่และระดับใด

เสน่ห์ จุ้ยโต (2551) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของแผนและโครงการ ซึ่งเป็นเรื่องของการวัดและการตัดสินใจเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานที่กำหนดไว้

ไตรรัตน์ โภคพลากร (2551) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ หมายถึง การตรวจสอบการวัด และวิเคราะห์ เพื่อกำหนดคุณค่าและความสำเร็จ และต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลและนำข้อมูลที่ได้มานั้นเพื่อทำการสรุปผล

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบายสาธารณะเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์นโยบาย การปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผลกระทบหรือผลที่เกิดขึ้น เพื่อแสวงหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่และระดับใด และการวัดต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลและนำข้อมูลที่ได้มานั้นเพื่อทำการสรุปผล

2. ความสำคัญของการประเมินผลนโยบาย

การที่ต้องทำการประเมินนโยบายตั้งแต่มีการดำเนินการตามนโยบาย เนื่องจากต้องมีการตรวจสอบอยู่เสมอว่า นโยบายสาธารณะหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของนโยบายสาธารณะนั้น ได้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้องหรือไม่ มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงต่ำเพียงไร มีปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่องเกิดขึ้นอย่างไรหรือไม่ มีการเบี่ยงเบนไปจากนโยบายที่วางไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่ ถ้ามีการเบี่ยงเบนก็จำเป็นต้องแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป นอกจากนี้ในขณะที่มีนโยบายนั้นออกมาอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ขึ้นได้ นโยบายสาธารณะอาจต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว การประเมินนโยบายสาธารณะจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีผลต่อประชาชนทั้งประเทศ หรือเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ การประเมินผลนโยบายสาธารณะจะทำให้การดำเนินการตามนโยบายสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

เจตน์ ดวงสงค์ (2552) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของการกำหนดนโยบาย โดยมีข้อสังเกตไว้ว่า การประเมินนั้น ต้องมีการตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์/การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด/เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติประการใด เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันการและนำผลการประเมินมาปรับปรุงนโยบายหรือกำหนดนโยบายใหม่ รวมทั้งการประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของรัฐบาล/ช่วยตัดสินใจในนโยบายเกี่ยวกับการกระจายทรัพยากร/เป็นข้อมูลด้านงบประมาณ

เสน่ห์ จุ้ยโต (2551) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินผลนโยบายไว้สำหรับผู้บริหารทั้งหลาย โดยมีประเด็นที่มีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยตัดสินใจให้มีแผนและโครงการต่อไป หรือจะยุติ ซึ่งการประเมินผลความสำเร็จของแผนและโครงการจะทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งทราบถึงผลผลิตและผลกระทบของแผนและโครงการด้วย

2. ช่วยปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานและแนวทางปฏิบัติให้ก้าวหน้า การประเมินความสำเร็จของแผนและโครงการจะมุ่งไปสู่การประเมินผลของการปฏิบัติของผู้บริหารแผนและโครงการ รวมทั้งทีมงานที่เกี่ยวข้องด้วย

3. ช่วยตัดสินใจในการเพิ่มหรือตัดออกซึ่งกลยุทธ์และเทคนิคของแผนและโครงการบางอย่าง ในกรณีที่แผนและโครงการเกิดปัญหาและข้อขัดข้องอาจจำเป็นต้องใช้เทคนิค หรือกลยุทธ์ใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อที่จะทำให้การบริหารแผนและโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

4. ช่วยในการพิจารณาขยายแผนและโครงการไปยังหน่วยงานอื่น ซึ่งกาประเมินเกี่ยวกับแผนและโครงการดังกล่าว ทำให้ทราบถึงความสำเร็จของแผนและโครงการนั้น ในกรณีที่แผนและโครงการประสบผลสำเร็จอาจจะนำมาเป็นแนวทางและข้อมูลสำหรับการบริหารงาน

5. ช่วยจัดสรรทรัพยากรระหว่างแผนและโครงการที่เลือกแล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ ในกรณีที่มีหลายแผน หลายโครงการ แต่มีทรัพยากรจำกัด ไม่อาจแบ่งสรรทรัพยากรให้ได้ตามแผนและโครงการ จำเป็นต้องเลือกเฉพาะบางแผนและบางโครงการมาดำเนินการ

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2551) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการประเมินผลนโยบายไว้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย จึงปรากฏอยู่เสมอว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมิได้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลนโยบายสาธารณะเท่าที่ควร มักจะมีการปิดความรับผิดชอบในการประเมินผลนโยบายอยู่เสมอ เพราะการประเมินจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย ความสามารถในการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนโยบายต่าง ๆ ด้วย หน่วยงานทั้งหลายอาจเห็นว่าเป็นเรื่องเสี่ยงเกินไปที่จะมีการประเมินผลนโยบายอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน เพราะจะพบข้อบกพร่องต่าง ๆ มากมาย อันอาจเป็นผลเสียต่อหน่วยงาน ความเห็นเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เพราะถ้ามีการประเมินผลนโยบายกันอย่างจริงจัง และนำผลการประเมินมาใช้จะทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ ย่อมเกิดผลดีมากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะจะช่วยให้การวิเคราะห์ขั้นตอนต่าง ๆ ของนโยบาย ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบายกระทำได้ดีรัดกุมดีขึ้น หน่วยงานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ความรู้ ประสบการณ์ และบทเรียนที่ได้รับจากนโยบายหนึ่งไปปรับปรุงแก้ไขนโยบายต่าง ๆ ไป การประเมินนโยบายจึงเป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานควรให้ความสนใจ

3. แนวทางการประเมินผลนโยบายสาธารณะ

วิลเลียม ดันน์ (William Dunn, 2004) ได้กล่าวถึงแนวทางในการประเมินนโยบายไว้ได้อย่างน่าสนใจ ซึ่ง William Dunn จะเน้นถึงสภาพข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางสังคม มีผลต่อการบุคคล กลุ่มบุคคล และสังคมโดยรวม โดย แนวทางการประเมินผลนี้ ได้ถูกแยกออกเป็น 3 แนวทาง คือ

3.1 การประเมินผลแบบเทียม (Pseudo-Evaluation) การประเมินผลแบบเทียมเป็นแนวทาง ซึ่งใช้วิธีการที่มีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ทราบถึงผลของนโยบายอย่างเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ โดยมีได้มุ่งพิจารณาเรื่องคุณค่าของนโยบายที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคล และสังคมส่วนรวมแนวทางนี้ถือว่าการประเมินคุณค่าเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น เพราะทราบกันอยู่แล้ว เรื่องคุณค่าของนโยบายต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ปรากฏขึ้นมาเอง

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2551) ได้กล่าวถึงว่า การออกแบบสัมภาษณ์ การสุ่มตัวอย่าง การออกแบบการทดลอง และเทคนิคทางสถิติอื่น ๆ เพื่อจะอธิบายตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบาย จัดเป็นเทคนิควิธีการในการประเมินผลแบบเทียมทั้งสิ้น การประเมินนโยบายตามแนวทางนี้ที่เห็นได้ทั่วไป เช่น นโยบายด้านการสาธารณสุข การศึกษา และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ให้เหมาะสมหรือไม่ แต่จะไม่ประเมินถึงลงไปว่าบริการที่ให้มีความคุณภาพอย่างไร หรือมีคุณค่าแก่สังคมส่วนรวมหรือบุคคลที่ได้รับมากน้อยเพียงไร และศุภชัย ยาวะประภาส (2545) ได้นำเสนอรูปแบบการใช้เทคนิคในการประเมินผลนโยบายตามแนวทางนี้ไว้ 4 ประการ คือ

1) การทำบัญชีระบบสังคม เน้นการสร้างดัชนีสังคม (Social Indicator) ขึ้นมา เพื่อแสดงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม

2) การทดลองทางสังคม เน้นการทดลองใช้นโยบายหนึ่ง ๆ ในกลุ่มเป้าหมายตัวอย่าง แล้วประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการนโยบายนั้นก่อนที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติในกลุ่มเป้าหมายจริงทั้งหมด การประเมินผลแบบนี้โดยทั่วไปมีขั้นตอนการประเมินคล้ายคลึงกับขั้นตอนการทดลองที่ใช้ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

3) การตรวจสอบทางสังคม แตกต่างจากการประเมินผล 2 รูปแบบแรกในแง่ที่ว่า การประเมินผลสองแบบแรกไม่สนใจพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ของการกำหนดและการดำเนินการตามนโยบายมากนัก ในขณะที่การตรวจสอบทางสังคมจะเน้นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการในการดำเนินการตามนโยบายและผลของนโยบาย

4) การวิจัยสะสมทางสังคม เน้นการรวบรวมสะสมข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผลการดำเนินการตามนโยบายที่ผ่านมา แล้วนำมาเปรียบเทียบและประเมินสะสมไว้ใช้ประกอบการประเมินผลนโยบายครั้งต่อ ๆ ไป โดยทั่วไปข้อมูลที่นำมารวบรวมไว้มักแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นข้อมูลที่ได้จากกรณีตัวอย่างของการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบาย ประเภทที่ 2 คือ รายงานการวิจัย ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการตามนโยบายและผลที่เกิดตามมาหรือผลลัพธ์

3.2 การประเมินผลแบบทางการ (Formal-Evaluation) การประเมินแบบทางการเป็นแนวทางในการประเมินผลนโยบายที่ใช้วิธีการที่มีหลักมีเกณฑ์เช่นเดียวกับแนวทางแรก และประเมินผลนโยบายในลักษณะที่นโยบายนั้นได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การประเมินผลแบบทางการนี้ นักวิเคราะห์นโยบายสามารถใช้วิธีการเช่นเดียวกับการประเมินผลตามแนวทางแรกเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ในการประเมินข้อแตกต่างที่สำคัญก็คือ การประเมินแบบทางการต้องอาศัยกฎหมาย เอกสารหลักฐานของนโยบายหรือโครงการที่จัดทำตามนโยบาย ตลอดจนจะต้องมีการสอบถามสัมภาษณ์ผู้วางนโยบายและผู้บริหารในเรื่องการกำหนดเป้าหมายแล้ววัตถุประสงค์ การประเมินแบบทางการจะมุ่งถึงเกณฑ์ในการประเมินที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การประเมินแบบทางการสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินสรุปผล (Summative Evaluation) คือ ทำการประเมินว่านโยบายนั้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยทำการประเมินนโยบายที่กำหนดขึ้นอย่างแน่นอน และมีการดำเนินการตามนโยบายแล้ว อีกวิธีหนึ่ง คือ การประเมินผลขณะปฏิบัติ (Formative Evaluation) วิธีนี้ต้องการให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง คือ มีการประเมินผลขณะที่มีการปฏิบัติตามนโยบาย จุดมุ่งหมายก็เช่นเดียวกับวิธีแรก คือ เพื่อดูว่านโยบายนั้นบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ จะเห็นว่าความแตกต่างของการประเมิน 2 วิธีนี้อยู่ที่ช่วงเวลาในการประเมินเท่านั้น

นอกจากช่วงเวลาในการประเมินแล้ว การประเมินแบบทางการยังสามารถแบ่งตามลักษณะของการควบคุมปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ และการควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยแบ่งเป็นการควบคุมโดยตรง (Direct Control) และการควบคุมโดยอ้อม (Indirect Control) การควบคุมโดยตรงคือการที่สามารถทราบได้แน่ชัดถึงกลุ่มเป้าหมายของนโยบายจำนวนเงินที่ใช้จ่ายไป

สำหรับการควบคุมทางอ้อมซึ่งไม่สามารถทราบสิ่งเหล่านี้ได้โดยแน่ชัด ต้องอาศัยการวิเคราะห์เมื่อเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว

3.2.1 เป็นการประเมินกิจกรรมที่ปฏิบัติจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน การประเมินนี้ให้ประโยชน์ในการกระตุ้นผู้ปฏิบัติงานที่เริ่มอ่อนแรงหรือเริ่มทำงานล้าเหลว อันจะเสียต่อนโยบายการประเมินนี้จะช่วยให้นโยบายดำเนินต่อไปได้ เนื่องจากอาศัยการประเมินขณะปฏิบัติ และอาศัยการควบคุมโดยตรงจึงสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้ง วิธีการประเมินนโยบายแบบนี้เป็นที่ยอมรับใช้ทั้งในภาครัฐกิจและธุรกิจ ในธุรกิจเอกชนนิยมใช้ในการประเมินนโยบาย การแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการทดสอบความนิยมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับในภาครัฐกิจสามารถนำไปใช้กับนโยบายการเรียนการสอนแบบใหม่ เป็นต้น เนื่องจากการประเมินแบบพัฒนาเป็นการประเมินขณะปฏิบัติ และเป็นการควบคุมโดยตรง จึงสามารถใช้ประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นให้เป็นประโยชน์ต่อการประเมิน โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการในการวิเคราะห์นโยบาย

3.2.2 การประเมินผลย้อนหลังของกระบวนการ (Retrospective Process Evaluation) เป็นการประเมินนโยบายหลังจากได้มีการปฏิบัติตามนโยบายไปแล้วระยะหนึ่ง คือ ยังอยู่ในระหว่างที่มีการปฏิบัติ การประเมินแบบนี้เน้นที่ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งไม่สามารถใช้การควบคุมโดยตรงได้ เช่น ในการให้บริการสาธารณะ ไม่สามารถเรียกค่าบริการได้ตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น คือ ไม่สามารถควบคุมปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยการผลิตได้โดยตรง ต้องหาวิธีอื่นในการเก็บค่าตอบแทนจากการให้บริการ เช่น เรียกเก็บค่าธรรมเนียม เป็นต้น การประเมินแบบนี้จะทำได้เมื่อสามารถทราบถึงผลย้อนหลังของนโยบายที่กำลังดำเนินการประเมินผลย้อนหลังของกระบวนการ จะกระทำได้ดีเมื่อมีระบบการรายงานภายในหน่วยงานดี สามารถทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้นอยู่เสมอ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System) ในองค์กรที่ทันสมัย เปิดโอกาสให้ทำการประเมินแบบนี้ได้โดยเฉพาะถ้ามีการให้ข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงาน และผลของการปฏิบัติงาน ปัญหาที่สำคัญของการประเมินแบบนี้ คือ ความถูกต้อง เทียงตรง และเชื่อถือได้ของข่าวสาร ซึ่งบางครั้งก็เป็นเรื่องยากเช่นกันที่จะมีการจัดระบบข่าวสารในลักษณะดังกล่าวนี้

3.2.3 การประเมินผลย้อนหลังของผลตามมา (Retrospective Outcome Evaluation) วิธีการประเมินแบบนี้จะมุ่งที่ผลตามมา (Outcome) ของนโยบาย ลักษณะการประเมินที่สำคัญ คือ ไม่มีการควบคุมโดยตรงต่อปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ การประเมินวิธีนี้ใช้วิธีการเชิงปริมาณ คือ ประเมินโดยอาศัยข้อมูลสถิติต่าง ๆ การประเมินแบบนี้ต้องการแก้ไขสิ่งเบี่ยงเบนไปจากการประเมินผลย้อนหลังของกระบวนการใน 2 เรื่อง คือ การศึกษาทุกส่วน (Cross Sectional Studies) และการศึกษาเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลง (Longitudinal Studies) การศึกษาทุกส่วนจะทำการศึกษาครั้งเดียวเพื่อดูว่าผลเป็นอย่างไร คือ เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น นโยบายคุมกำเนิดต่อการศึกษากับอัตราการเกิดหรือการยอมรับวิธีคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ สามารถทำการศึกษาโดยเปรียบเทียบหลายระยะเวลาการศึกษาเพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องใช้เวลานานพอสมควร

3.2.4 การประเมินแบบทดลอง (Experimental Evaluation) การทดลองในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องจัดทำสิ่งต่อไปนี้ 1) มีการกำหนดการปฏิบัติการทดลอง (Experiment) อย่างแน่

ชัดในรูปของนิยามปฏิบัติการ 2) วิธีการประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรงภายนอก (External Validity) 3) การประเมินต้องมีความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) 4) มีการทดสอบข้อมูลและข้อกำหนดล่วงหน้าต่าง ๆ โดยปกติการประเมินแบบทดสอบโดยเฉพาะการออกแบบทดลองแท้จริงจะกระทำได้อย่างแม่นยำแต่การออกแบบกึ่งทดลองก็ทำได้ยากเช่นกัน เพราะข้อกำหนดต่าง ๆ มีมาก ไม่สามารถจัดทำหรือสร้างสถานการณ์ให้ทำการประเมินในลักษณะนี้ได้

3.3 การประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision-Theoretic Evaluation) การประเมินนโยบายตามแนวทางนี้ต่างจาก 2 แนวทางแรก คือ การประเมินแนวทางนี้ต้องอาศัยความเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเรื่องคุณค่าของนโยบาย ใน 2 แนวทางที่ได้พิจารณามาแล้วจะพบว่า การประเมินแบบเทียบไม่คำนึงถึงเรื่องคุณค่า เพราะถือว่าคุณค่าจะปรากฏขึ้นมาเองไม่จำเป็นต้องประเมิน สำหรับการประเมินแบบแท้ คุณค่าของนโยบายขึ้นอยู่กับผู้วางนโยบายหรือผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ประเมิน การประเมินแบบแท้ใช้อาศัยข้อมูลจากที่มาเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น การประเมินเชิงตัดสินใจเป็นแนวทางที่ของการประเมินใน 2 แนวทางแรก เพราะถือว่าทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดและปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบกพร่องของการประเมินนโยบาย 2 แนวทางแรกอาจสรุปได้ ดังนี้

1) การไม่ใช้ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือใช้ไม่สมบูรณ์เต็มที่ เนื่องจากการประเมินแบบเทียบและการประเมินแบบแท้ไม่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย จึงไม่มีหรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบครัน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการกำหนดนโยบาย

2) เป้าหมายการปฏิบัติงานไม่แน่ชัด นโยบายสาธารณะบางนโยบายมีเป้าหมายไม่แน่ชัดคือ กำหนดไว้เป็นการทั่ว ๆ ไป เช่น ส่งเสริมให้มีการประหยัดพลังงาน ปรับปรุงอนามัยของประชาชน การกำหนดไว้ในลักษณะเช่นนี้ย่อมเกิดปัญหาความไม่แน่ชัด บางครั้งความไม่แน่ชัด ทำให้เกิดนโยบายขัดกันหรือไม่สอดคล้องกันได้ จุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการประเมินเชิงตัดสินใจ คือ ต้องการลดความไม่แน่ชัดของเป้าหมายนโยบาย

3) วัตถุประสงค์ขัดแย้งกัน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณะนั้นมิได้กำหนดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติมักปรากฏว่านโยบายจะให้ประโยชน์หรือตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่ม จึงเกิดความขัดแย้งอยู่เสมอ การประเมินเชิงตัดสินใจต้องการพิจารณาถึงกลุ่มทุกกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องและต้องการทราบเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของทุกฝ่าย

ความมุ่งหมายสำคัญของการประเมินเชิงตัดสินใจก็คือ ต้องการแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างผลของนโยบายกับคุณค่าที่กลุ่มทุกกลุ่มได้รับ สมมติฐานของการประเมินแนวทางนี้ก็คือ การประเมินนโยบายที่แท้จริง คือ การพิจารณานโยบายที่ประกาศออกมาเป็นทางการกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การประเมินเชิงตัดสินใจแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การประเมินคุณสมบัติที่ประเมินได้ (Availability Assessment) และการวิเคราะห์อรรถประโยชน์หลายคุณสมบัตินี้ (Multi-Attribute Utility Analysis)

3.3.1 การประเมินคุณสมบัติที่ประเมินได้ หมายถึงการวิเคราะห์ระบบการตัดสินใจโดยอาศัยข่าวสารการปฏิบัติงาน และการวิเคราะห์เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กระจ่างชัดซึ่งสามารถทำการประเมินได้หรือไม่ ปัญหาสำคัญของวิธีการนี้ คือ จะต้องพิจารณารว่านโยบายนั้นสามารถประเมินได้หรือไม่ การประเมินตามวิธีนี้จะต้องอาศัยเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ คือ

นโยบายนั้นต้องประกาศออกมาอย่างชัดเจน นโยบายนั้นระบุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาอย่างชัดเจน และนโยบายนั้นมีการเชื่อมโยงระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายกับเป้าหมายของนโยบายแน่ชัด แนวทางในการประเมินตามวิธีนี้สามารถกระทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) พิจารณารายละเอียดของนโยบายและแผนงาน พิจารณาการกำหนดนโยบายว่า ใครเป็นผู้กำหนด มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างไร
- 2) รวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและแผนงาน พิจารณาว่า ในการประเมินนั้นต้องการข้อมูลข่าวสารใดบ้าง
- 3) ตัวแบบของนโยบายและแผนงาน พิจารณาว่าตัวแบบใดเหมาะสมที่สุดสำหรับการประเมิน
- 4) ทำการประเมิน พิจารณาว่าตัวแบบนั้นให้ประโยชน์ต่อการประเมินหรือไม่ถ้าตัวแบบคลุมเครือต้องพิจารณาว่าจะใช้การประเมินแบบใดจึงจะเกิดผลดี
- 5) ป้อนกลับผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อส่งผลไปให้ทราบแล้ว ต้องพิจารณาด้วยว่ายังมีงานอะไรต้องทำต่อไปอีกหรือไม่

3.3.2 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์หลายคุณสมบัติ วิธีประเมินนโยบายแบบนี้ต้องการแสวงหาข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับโอกาสที่นโยบายต่าง ๆ จะสามารถกำหนดออกมาได้ รวมทั้งคุณค่าของนโยบายนั้น ๆ ด้วย ความสำคัญของการประเมินวิธีนี้คือ พยายามใช้ความเห็นของทุกฝ่ายหรือหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่ายที่อาจขัดแย้งกันได้ นอกจากนั้น วิธีประเมินแบบนี้ยังให้ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานซึ่งให้ประโยชน์เป็นอย่างมากอีกด้วย ขั้นตอนในการวิเคราะห์อรรถประโยชน์หลายคุณสมบัติมีดังนี้ คือ

- 1) การกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พิจารณาว่าใครบ้างที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้กำหนดนโยบายหรือได้รับผลกระทบจากนโยบาย เนื่องจากทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างก็มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ซึ่งต้องการให้บรรลุผลสูงสุด
- 2) การกำหนดประเด็นการตัดสินใจ โดยระบุถึงการปฏิบัติหรือยกเว้นการปฏิบัติในเรื่องที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจว่าจะรักษาสถานภาพเดิมหรือยอมรับสิ่งใหม่ ๆ
- 3) การระบุถึงผลตามมาของนโยบาย หลังจากมีการปฏิบัติตามนโยบายย่อมเกิดผลตามมาหลายประการ ผลตามมานี้อาจจัดเรียงลำดับได้ และผลตามมาเหล่านี้ยังก่อให้เกิดผลต่อเนื่อง ซึ่งสามารถแจกแจงได้เป็นลำดับเช่นกัน
- 4) การกำหนดคุณสมบัติของผลตามมา งานในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้ผลตามมามีคุณค่า ผลแต่ละด้านของนโยบายย่อมให้ประโยชน์และเกิดค่าใช้จ่ายต่างกันสำหรับกลุ่มเป้าหมายและผู้ได้รับประโยชน์ต่างกลุ่มกัน
- 5) การจัดลำดับความสำคัญของคุณสมบัติ ตัวอย่างเช่น รายได้ของครอบครัวที่เพิ่มขึ้นย่อมมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น ทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีโภชนาการดีขึ้น มีการรักษาสุขภาพดีขึ้น คุณสมบัติเหล่านี้สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ว่าคุณสมบัติใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงไร

6) มาตรการวัดคุณสมบัติ ในหัวข้อที่แล้วเป็นเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของผลอันเกิดจากนโยบาย หัวข้อนี้เป็นการเพิ่มเติมจากหัวข้อที่แล้ว คือ การกำหนดหรือจัดลำดับว่าผลด้านใดสำคัญกว่านั้น สำคัญกว่าเท่าใด หรือสำคัญกว่ากี่เท่า คือ จะต้องมี การเปรียบเทียบผลของนโยบายที่มีคุณค่าหรือความสำคัญน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุด

7) การกระทำให้เป็นมาตรฐาน การประเมินนโยบายอาจใช้วิธีให้คะแนนผลด้านต่าง ๆ หรือปัจจัยต่าง ๆ ว่าสิ่งใดสำคัญกว่ากัน ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ทำอย่างไรการกำหนดดังกล่าวจึงจะเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะแต่ละคนก็จะให้คะแนนต่างกันออกไป คือ ให้กันตามใจตัวเอง เช่น คนหนึ่งอาจให้ปัจจัย (หรือผลด้านต่าง ๆ) ก เป็น 60 ให้ ข เป็น 30 ให้ ค เป็น 10 ดังนี้ เป็นต้นวิธีทำให้เป็นมาตรฐาน คือ ให้บวกคะแนนที่ได้รับทั้งหมดแล้วเอามาหารจำนวนแล้วคูณด้วย 100

8) การวัดผลสำเร็จมากน้อยของแต่ละด้านของนโยบายโดยกำหนดให้โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จมากที่สุดเท่ากับ 100 และน้อยที่สุดเท่ากับ 0

9) การประเมินผลและนำเสนอ ทำการประเมินดูว่า ผลตามมาของนโยบายใดให้ผลดีที่สุด และเสนอข้อมูลข่าวสารนี้ไปยังผู้ทำการตัดสินใจ

3.4 เทคนิคในการประเมินนโยบาย

เทคนิคในการประเมินผลนโยบายนั้นมีอยู่มากมาย ผู้ทำการประเมินผลนโยบายจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประเมินอันจะส่งผลถึง ผลที่ได้รับจากการประเมินมีความเที่ยงตรง แม่นยำ และเป็นธรรมกับผู้ถูกประเมิน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความแม่นยำเที่ยงตรง และครอบคลุมบริบททั้งหมดของการประเมินผล จึงต้องมีการใช้เทคนิควิธีการในการประเมิน และเทคนิคที่เป็นที่นิยม ถือเป็นแบบในการประเมิน มีนักวิชาการชื่อ William Dunn (2004) ได้ประมวลเป็นแนวคิดการประเมินผลนโยบายที่จะใช้สำหรับเป็นแนวทาง (Approach) ต่าง ๆ ในการประเมินผลนโยบาย ดังตาราง

ตารางที่ 2.1 การประเมินผลนโยบาย

แนวทางในการประเมินผลนโยบาย	เทคนิคในการประเมินผลนโยบาย
การประเมินผลแบบเทียม (Pseudo Evaluation)	การแสดงด้วยกราฟ (Graphic Displays) การแสดงด้วยตาราง (Tabular Displays) การใช้เลขดัชนี (Index Numbers) การวิเคราะห์หอนุกรมเวลา (Interrupted Time Series Analysis) การวิเคราะห์หัดถอยไม่ต่อเนื่อง (Regression-Discontinuity Analysis)
การประเมินผลแบบทางการ (Formal Evaluation)	การใช้แผนที่วัตถุประสงค์ (Objective Mapping) การทำคุณค่าให้เด่นชัด (Value Clarification) การวิจารณ์คุณค่า (Value Critique)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แนวทางในการประเมินผลนโยบาย	เทคนิคในการประเมินผลนโยบาย
	การใช้แผนที่ข้อจำกัด (Constraint Mapping) การวิเคราะห์ผลกระทบรวม (Cross-Impact Analysis) การใช้ส่วนลด (Discounting)
การประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision-Theoretical Evaluation)	การระดมสมอง (Brainstorming) การวิเคราะห์สมมติฐาน (Assumption Analysis) นโยบายเดลฟาย (Policy Delphi) การวิเคราะห์การสำรวจ - ผู้ใช้ (User- Survey Analysis)

ที่มา: จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2551)

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วในเบื้องต้น จากแนวคิดของ William Dunn ได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นเทคนิคในการประเมิน และสะท้อนออกมาในรูปของตารางเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดเทคนิคการประเมินของ William Dunn บางครั้งดูเหมือนว่า เป็นเพียงแค่วิธีทาง (Approach) หรือเป็นรูปแบบเท่านั้น (Form) ยังไม่อาจจะทำการประเมินได้อย่างครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้น James (2003) เป็นนักวิชาการด้านการประเมินนโยบายอีกท่านหนึ่ง ได้สะท้อนแนวคิดว่า การประเมินนโยบายสามารถกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน โดยเริ่มตั้งแต่วิธีประเมินที่ไม่มีหลักเกณฑ์ (Haphazard) ไปจนกระทั่งวิธีประเมินที่เป็นระบบ (Systematic) ในบางกรณี การประเมินนโยบายมีลักษณะเป็นระเบียบแบบแผนเป็นสถาบัน (Institutionalized) ในขณะที่การประเมินนโยบายบางอย่างก็กระทำอย่างไม่เป็นทางการ (Informal) และไม่มีระเบียบแบบแผน หรือจัดโครงสร้างของการประเมิน (Unstructured) เทคนิคการประเมินนโยบายที่ไม่มีกฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จึงได้นำเอาแนวคิดของ James (2003) มาขยาย เป็นประเด็นสำคัญตามลำดับ

3.4.1 เทคนิคการประเมินนโยบายที่ไม่มีกฎเกณฑ์/ไม่เป็นทางการ หรือไม่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน ได้แก่ การประเมินนโยบายที่ใช้ความประทับใจ (Impression) หรือความเห็นของผู้ประเมินนโยบายเป็นหลัก การประเมินนโยบายตามวิธีผู้ประเมินใช้วิจารณญาณของตน หรือความประทับใจบางอย่างเป็นเครื่องตัดสิน การประเมินในลักษณะนี้ไม่ต้องอาศัยเทคนิคหรือกระบวนการในการเก็บรวบรวมข่าวสาร ผู้ประเมินมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับนโยบายก็ทำการประเมินนโยบายไปตามความเห็นของตน วิธีการนี้มักมีอยู่ทั่วไปในการประเมินหรือออกความเห็นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของประชาชนทั่วไป บางครั้งการประเมินนโยบายด้วยวิธีนี้ มิได้เกิดจากอคติของผู้ประเมิน แต่เป็นเพราะผู้ประเมินได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายมาอย่างจำกัด หรือได้รับมาเฉพาะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้ผู้ประเมินมองเห็นภาพของนโยบายเฉพาะด้านที่ได้รับทราบมาเท่านั้น บางกรณีการใช้ความประทับใจอาจเกิดจากการที่ผู้ประเมินมีความเชื่อถือไว้วางใจในตัวผู้กำหนดนโยบาย นักวิเคราะห์นโยบาย และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้เกิดความเชื่อว่านโยบาย นักวิเคราะห์นโยบาย และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้เกิดความเชื่อว่านโยบายใน

เรื่องนั้นเป็นเรื่องถูกต้องเหมาะสมแล้ววิธีการประเมินแบบนี้มีปรากฏอยู่ทั่วไป หลายประเทศมีความเคยชินกับการประเมินนโยบายในลักษณะนี้ ปัญหาสำคัญของวิธีการประเมินนโยบายแบบนี้ ก็คือ การไม่มีเทคนิควิธีที่แน่นอนหรือไม่มีเทคนิควิธีในการประเมินนโยบายเลย การประเมินตามวิธีการนี้ย่อมนำมาซึ่งความขัดแย้ง เนื่องจากผู้ประเมินแต่ละคนย่อมสร้างปัญหาในการประเมินนโยบาย คือ ผู้ประเมินอาจประเมินนโยบายเดียวกันต่างกันอย่างออกไป บางคนอาจมองว่านโยบายประสบความสำเร็จ ขณะที่คนอื่นมองเห็นว่าเป็นความล้มเหลว

เทคนิคการประเมินนโยบายในการประการต่อมา พยายามหาวิธีการหรือหลักเกณฑ์ในการประเมินมากขึ้น คือ พิจารณาจากการปฏิบัติตามนโยบาย การประเมินตามวิธีนี้ต้องการทราบว่า มีการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างถูกต้องหรือไม่ การดำเนินตามวิธีนี้ต้องการทราบว่า มีการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริตหรือไม่ ใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบายนั้น การประเมินนโยบายในลักษณะเช่นนี้ดีกว่าแบบแรกตรงที่ทราบว่าจะประเมินนโยบายนั้นจะต้องกระทำทุกขั้นตอน การประเมินตามวิธีนี้สนใจเฉพาะขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบาย คือ จะทำการประเมินว่ามีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือไม่เท่านั้นไม่ทราบผลกระทบที่แท้จริงของนโยบาย และไม่ทราบว่าการปฏิบัติตามนโยบายนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร

3.4.2 เทคนิคการประเมินนโยบายอย่างเป็นระบบ การประเมินตามวิธีนี้จะมุ่งถึงผลกระทบของนโยบาย และจะต้องทำการประเมินนโยบายทุกขั้นตอน คือ ตั้งแต่มีการวางนโยบาย การปฏิบัติตามนโยบาย และผลของนโยบาย การประเมินนโยบายตามวิธีนี้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคนิคการวิเคราะห์นโยบายหรือเทคนิคการวิเคราะห์นโยบายและประเมินโครงการ ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลาย ได้แก่ การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ (Cost - Effectiveness Analysis) การใช้ตัวแบบระบบ (System Model) และการออกแบบการทดลอง (Experimental Designs) เป็นต้น

การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์นั้น ต้องการเปรียบเทียบดูว่านโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ให้ผลประโยชน์มากน้อยเพียงไรเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่าย การประเมินในลักษณะนี้จำเป็นต้องอาศัยจำนวนเงินผลประโยชน์และจำนวนเงินทำได้ยาก สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลมีจุดมุ่งหมายจะประเมินประสิทธิภาพในทางเทคนิค (Technical Efficiency) ของนโยบายหรือโครงการ ในขณะที่การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์มีจุดมุ่งหมายที่ประสิทธิภาพในการประหยัด (Economic Efficiency) ของนโยบายหรือโครงการ

สำหรับการใช้ตัวแบบการบรรลุเป้าหมายนั้น เป็นการประเมินนโยบายหรือโครงการที่มุ่งพิจารณาเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เช่น นโยบายการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ถ้าตั้งเป้าหมายไว้ว่ามีการเพิ่มผลผลิตมากขึ้นกว่าปีที่แล้ว 10 % ก็ทำการประเมินดูว่าผลผลิตที่ได้มานั้นเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายหรือไม่ ส่วนการใช้ตัวแบบระบบนั้น เป็นการประเมินนโยบายทุกปัจจัยและทุกขั้นตอน ตั้งแต่ประเมินปัจจัยนำเข้าของนโยบาย กระบวนการในการปฏิบัติและผลลัพธ์ของนโยบาย รวมตลอดทั้งพิจารณาผลกระทบ ผลตามมาของนโยบายอีกด้วย

1) การออกแบบที่มีได้ทดลอง เช่น การทดสอบครั้งเดียว (One-Shot Case Study) เป็นต้น วิธีการประเมินแบบนี้มิได้ใช้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2) การออกแบบกึ่งทดลอง เช่น การใช้อนุกรมเวลา (Time Series) หรือ การใช้กลุ่มควบคุมที่ต่างกัน (Non-Equivalent Control Group) เป็นต้น วิธีการประเมินแบบนี้เป็นการศึกษาทดสอบหลายครั้ง และในบางลักษณะมีการใช้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

3) การออกแบบทดลองที่แท้จริง เช่น การวัดล่วงหน้าและวัดตามหลังโดยมีกลุ่มควบคุม (Pretest-Posttest control Group Design) เป็นต้น วิธีการประเมินแบบนี้ต้องใช้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และใช้การสุ่มตัวอย่างดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าเทคนิคในการประเมินนโยบายนั้นมีอยู่มากมาย ผู้ทำการประเมินจำเป็นต้องศึกษาและพิจารณาว่าจะใช้เทคนิคใดจึงจะเหมาะสมและให้ประโยชน์ต่อการประเมินนโยบายมากที่สุด

3.5 กระบวนการประเมินผลนโยบาย

ขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติเมื่อมีการใช้เทคนิคในการประเมินสำหรับกระบวนการประเมินนโยบาย เรียกว่า กระบวนการประเมินนโยบาย เมื่อมีการประกาศเป็นนโยบายและนำนโยบายนั้น ๆ ไปสู่การปฏิบัติ การจะทราบว่า นโยบายนั้น บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการประเมินกันอย่างต่อเนื่อง แต่การประเมินนั้น หากประเมินไปโดยไร้กฎเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักการ การประเมินผลนโยบายนั้น ก็จะไม่ได้รับการเชื่อถือ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือ เทียงตรง และเที่ยงธรรม จำเป็นจะต้องทำให้เป็นกระบวนการ หมายถึง การทำให้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน สามารถอธิบายได้ ตอบคำถามได้ และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ในกรณีที่นโยบายนั้นไม่บรรลุผล ดังนั้น กระบวนการประเมินผลนโยบายนี้ จึงมีนักวิชาการหลายท่านด้วยกัน ที่สร้างเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการประเมินผล และการอธิบายให้เกิดความชัดเจน กระชับ เช่น

ชาลส์ โจนส์ (Charleso Jones, 1977) ได้นำเสนอแนวคิดกระบวนการประเมินผลนโยบายไว้ อย่างละเอียด และเป็นขั้นตอนที่น่าศึกษายิ่ง โดยที่แนวคิดการประเมินของ Charleso Jones ได้นำเสนอให้เห็นเป็นรูปธรรม เน้นถึงความละเอียดทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็ขั้นตอนแรกเริ่ม ขั้นตอนวัดผลที่เน้นย้ำกันตลอด และขั้นตอนวิเคราะห์ ซึ่งจะต้องมีความแม่นยำทางเนื้อหา และทางความเป็นจริง ประกอบเข้ากัน ในกรอบแนวคิดกระบวนการประเมินผลนโยบายของ Charleso Jones จึงแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก คือ การกำหนดรายละเอียด (Specification) ว่าจะประเมินอะไร เหตุที่ต้องมีการกำหนดรายละเอียดเพราะเป้าหมายของนโยบายบางนโยบายก็มีความแน่ชัด เช่น นโยบายเพิ่มที่อยู่อาศัย สามารถทราบได้แน่ชัดว่าจะเพิ่มปีละเท่าไร เป็นต้น บางนโยบายที่จะทำการประเมินช่วยให้ทราบเป้าหมายไม่แน่ชัด เช่น นโยบายเศรษฐกิจ เป็นต้น การกำหนดรายละเอียด ของนโยบายที่จะทำการประเมินช่วยให้ทราบเป้าหมายในการประเมินนโยบายแน่ชัด และทราบประเด็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนโยบาย อย่างไรก็ตาม มักจะพบอยู่เสมอว่าการประเมินนโยบาย บางครั้งไม่มีการกำหนดรายละเอียดของสิ่งที่ทำการประเมินทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเหตุที่การกำหนดรายละเอียดถูกละเลยก็เพราะว่าการประเมินนโยบายนั้นส่วนใหญ่กระทำกันเพราะมีเป้าหมายหรือข้อบังคับกำหนดให้ทำการประเมิน ผู้ทำการประเมินนโยบายต้องกระทำไปตามข้อกำหนด จึงไม่ค่อยได้พิจารณาความเหมาะสมและความจำเป็นในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะพยายามหลีกเลี่ยงการเพิ่มงานโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพและความถูกต้องของการประเมินเท่าใดนัก

ขั้นตอนที่สอง คือ การวัดผล (Measurement) เมื่อสามารถกำหนดรายละเอียดได้แล้วขั้นตอนต่อมาคือจะต้องมีการวัดผล การวัดผลจะกระทำ ๆ ได้ต้องอาศัยการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำการประเมิน ขั้นตอนนี้ก็เช่นเดียวกับขั้นตอนแรก คือ มีความแตกต่างและมีการเบี่ยงเบนไปได้มากตั้งแต่การเก็บข้อมูลอย่างมีหลักเกณฑ์มากเพียงไรยอมทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากขึ้น

ขั้นตอนที่สาม คือ การวิเคราะห์ (Analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาหรือที่วัดผลออกมาแล้ว วิธีการวิเคราะห์ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับสองขั้นตอนแรก คือ มีความแตกต่างกันในรูปแบบและวิธีการวิเคราะห์ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์เชิงปริมาณที่มีความแน่นอนสูง เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ ไปจนกระทั่งการใช้ความประทับใจหรือใช้ประสบการณ์จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ก็คือ เพื่อให้สามารถจัดทำข้อสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของนโยบายเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ตัดสินใจคุณซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการประเมินค่าของนโยบายซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการประเมินนโยบาย

อย่างไรก็ตาม Charleso Jones ได้ตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากมีความแตกต่างกันมากในกระบวนการประเมินนโยบาย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดรายละเอียด การวัดผล และการวิเคราะห์ ดังนั้นจึงไม่ควรยึดถือวิธีการใดวิธีการเดียวว่าดีที่สุดหรือเป็นวิธีการที่ควรนำมาปฏิบัติตลอดไป การประเมินนโยบายพิจารณาโดยสรุปก็คือ กิจกรรมที่จะตัดสินว่านโยบายนั้นมีความดีหรือมีคุณค่าเพียงไร การอาศัยการวิเคราะห์ในหลายรูปแบบอาจช่วยให้การประเมินนโยบายมีคุณภาพมากที่สุด

ในขณะที่นักวิชาการอีกท่านหนึ่ง คือ Samuel (1988) ได้กำหนดขั้นตอนในการประเมินไว้ 4 ขั้นตอนคือ

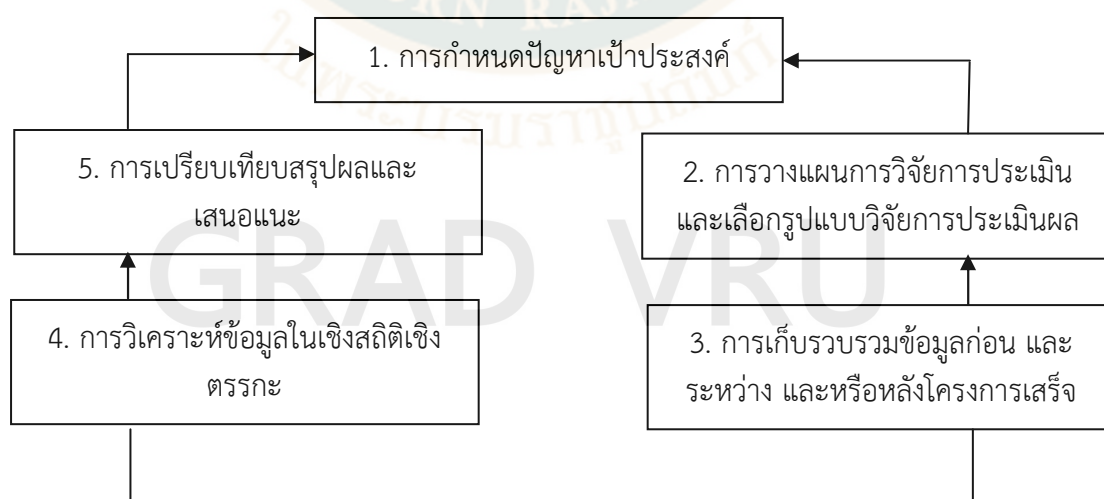
- 1) พิจารณารายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการประเมิน
- 2) พิจารณาข้อมูลที่จะต้องใช้เพื่อวัดวัตถุประสงค์และวัดผลกระทบบ้าง ๆ ของนโยบาย
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้

จะเห็นว่า ขั้นตอนในการประเมินนโยบายของ Charleso & Samuel มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพียงแต่ต่างกันในการเน้นรายละเอียดมากกว่ากันเท่านั้น เมื่อพิจารณาโดยสรุปจะพบว่าขั้นตอนหรือกระบวนการในการประเมินนโยบายนั้นเริ่มจากการศึกษารายละเอียดของนโยบายต่าง ๆ ที่จะทำการประเมิน นอกจากนั้น จำเป็นต้องทราบหรือมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินด้วยขั้นตอนต่อมาทำการพิจารณาว่าจำเป็นต้องจัดเก็บหรือจัดหาข้อมูลอย่างไรบ้าง จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินนโยบาย คือ สามารถวัดได้ว่านโยบายนั้นมีคุณค่าเพียงไร มีผลอย่างไรบ้าง ขั้นตอนต่อมาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่เก็บได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อจะได้ทราบผล คือ สามารถประเมินนโยบายนั้นได้ต่อไป

อย่างไรก็ตามยังมีนักวิชาการอีกท่านหนึ่ง ซึ่งอธิบายเพิ่มเติมจากนักวิชาการทั้งสองท่าน คือ James (2003) ได้เสนอว่า สำหรับกระบวนการประเมินผลนโยบายสาธารณะนั้น เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย หลายสถาบันการประเมินนโยบายสาธารณะก็อาจกระทำได้ทั้งภายในหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานของรัฐบาล James เสนอว่า กระบวนการประเมินนโยบายถ้าพิจารณาในระดับมหภาค (Macro Level) ควรประกอบด้วย การพิจารณาตรวจสอบ

โดยรัฐสภา (Congressional Oversight) เนื่องจากองค์กฤษฎีกามีหน้าที่ออกกฎหมายซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการวางนโยบาย นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร จึงจำเป็นต้องมีการประเมินนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ว่าตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือไม่นอกจากรัฐสภาแล้ว หน่วยงานที่ควรทำหน้าที่ในการประเมินนโยบาย คือ หน่วยงานบัญชีกลาง (General Accounting Office) ซึ่งเทียบได้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของประเทศไทย หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลซึ่งสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์และประเมินนโยบายได้ เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ เป็นต้น นอกจากหน่วยงานดังกล่าวในหน่วยงานของรัฐบาลเองแล้ว ฝ่ายบริหารสามารถจัดตั้งคณะกรรมการประเมินนโยบายเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์และประเมินนโยบายต่าง ๆ แล้วเสนอให้รัฐบาลทราบ ในกรณีที่ไม่มี การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินนโยบาย หน่วยงานทั้งหลายก็สามารถทำการประเมินนโยบายได้และควรถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

สำหรับนักวิชาการไทย ที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการนโยบายศาสตร์ โดยเฉพาะการสร้างตัวแบบการนำนโยบายปฏิบัติ ที่มีการนำไปอ้างอิงทางวิชาการเป็นส่วนมาก นอกจากจะได้รับความนิยมในนำไปอ้างอิงในประเด็นทางด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแล้ว ยังมีการนำเสนอแนวคิดการประเมินผลนโยบายแบบเปิด ถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ในเรื่องของการประเมินผล ที่ตรงกับสภาพความจริงในบริบททางสังคมไทยอย่างมาก โดยเฉพาะแวดวงราชการ ซึ่งจะต้องถูกประเมินด้วยวิธีการที่ชัดเจน แหลคมคมพอที่จะทำให้การประเมินเกิดความเป็นธรรม เช่น ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2551) ได้กำหนดตัวแบบการประเมินไว้ได้อย่างน่าศึกษา กล่าวคือ ขั้นตอนการประเมิน ประกอบไปด้วย 1) การกำหนดปัญหาเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ 2) การวางแผนการวิจัยการประเมินและเลือกรูปแบบวิจัยการประเมินผล 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและระหว่าง และหรือหลังโครงการเสร็จ 4) การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติเชิงตรรกะ 5) การเปรียบเทียบสรุปผลและเสนอแนะ ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาสาระตามกรอบแนวคิด ของ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ สามารถเขียนเป็นภาพดังภาพ

ภาพที่ 2.1 กระบวนการวิจัยประเมินผล
ที่มา: ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2551)

ส่วน กวี รัชชชน (2541) ได้นำเสนอในมุมมองของการประเมิน ซึ่งพัฒนามาจากกระบวนการของนักวิชาการขั้นต้น ด้วยการผสมกับกระบวนการวิจัยในทางสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย ขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินผล 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดหรือวิเคราะห์ปัญหา เป้าประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย แผนงานและโครงการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการประเมินผล และการเลือกแนวทางและเทคนิคการประเมินผล ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินตามนโยบายและหรือแผนและหรือโครงการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณลักษณะ (คุณภาพ) และในเชิงปริมาณ ขั้นที่ 5 การแปลความหมายและการเสนอผลการประเมินผล

ต่อมา มีนักวิชาการไทยอีก 2 ท่านที่ถือว่า มีความเชี่ยวชาญด้านนโยบาย เช่น วรเดช จันทรร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2543) ได้สร้าง คิดค้นตัวแบบการประเมินแบบใหม่ ที่ชื่อว่า การประเมินแบบระบบเปิด โดยได้มีการกำหนดขั้นตอนการประเมินผลตามแนวทางวิธีการนี้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการประเมิน การประเมินผลเริ่มจากการกำหนดหน่วยที่จะทำการวิเคราะห์หรือประเมิน (Unit of Analysis or Evaluation) ซึ่งอาจจะเป็นองค์กรหน่วยงาน เจ้าหน้าที่หรือโครงการพัฒนา โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายและประชากรกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินว่าจะต้องการประเมินอะไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายของการประเมินด้านใดบ้าง ขั้นตอนนี้จึงเป็นการวางแผนการประเมินในภาพรวมและออกแบบการประเมิน การกำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดการประเมินผล สำหรับขอบเขตของการประเมินขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์สุดท้ายที่มุ่งหวังตลอดจนทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานสนับสนุนการประเมินผล

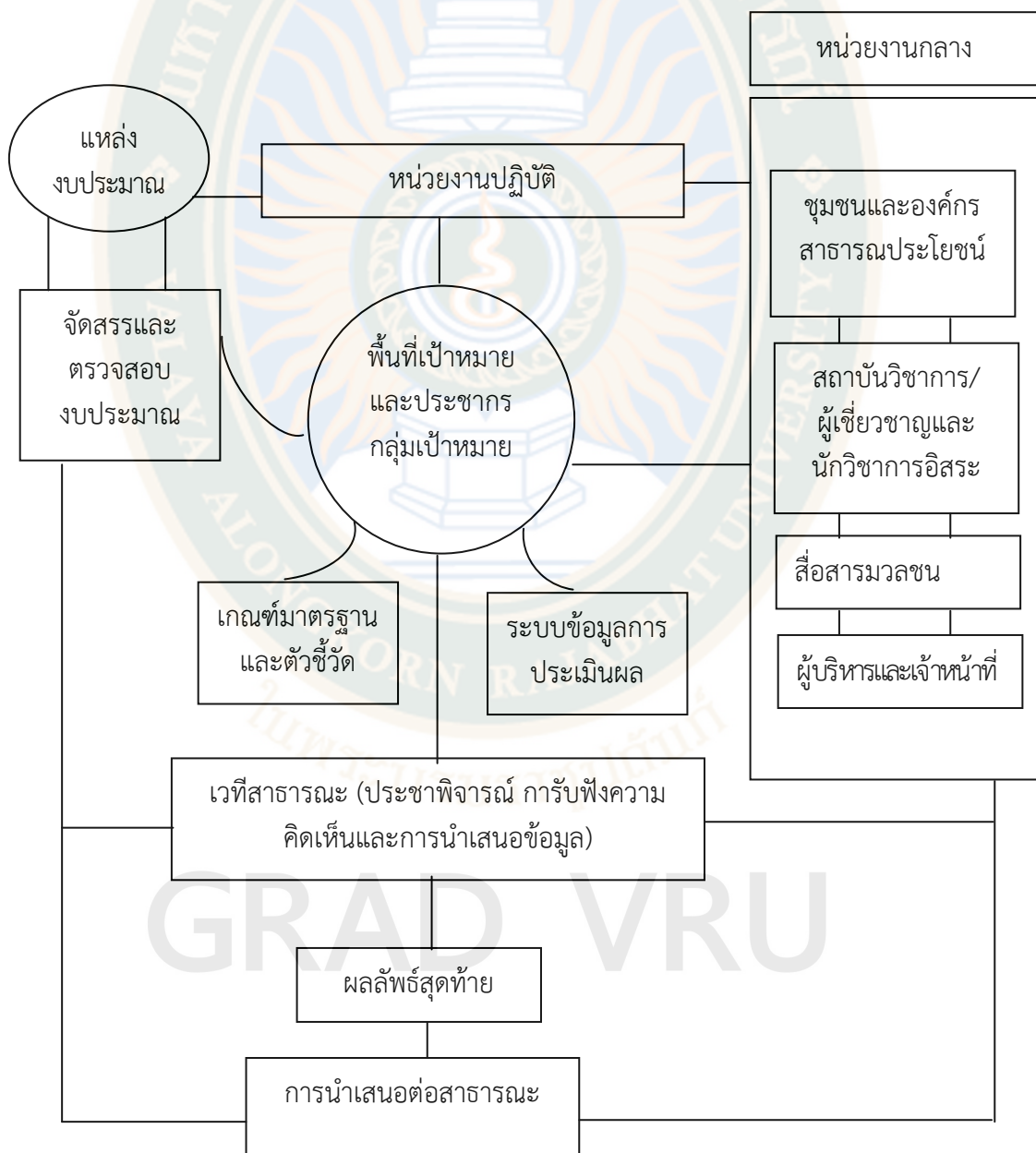
ขั้นตอนที่ 2 การจัดเตรียมองค์กร เป็นการจัดเตรียมองค์กรกลางการประเมินผลโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง องค์กรกลางประเมินผลประกอบด้วย ตัวแทนจากชุมชนและองค์กรสาธารณะประโยชน์ สถาบันวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการอิสระ สื่อมวลชนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยกำหนดระบบการประสานงาน และการดำเนินงานในระบบที่มุ่งงานประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดชุดข้อมูลสำหรับการประเมินผล และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะเปิดกว้างและที่สำคัญคือเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้รับบริการตลอดจนชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มาให้ข้อมูลหรือร่วมในการประเมินผลโดยตรง โดยอาจเปิดเวทีรับฟังข้อมูลความคิดเห็น หรือเปิดรับข้อมูลทางช่องทางหลากหลาย เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายโดยตรง หรือการเปิดรับข้อมูลทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร Internet E-mail หรือทางสื่อสารมวลชนรูปแบบอื่น

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และประเมินผล ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม จะนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับเกณฑ์และตัวชี้วัดการประเมินที่ได้กำหนดไว้ ในขั้นตอนการวิเคราะห์และประเมินผล จะเปิดโอกาสให้สาธารณะชนที่สนใจมาร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทีมงานประเมินผล โดยกำหนดให้มีเวทีสาธารณะ (Public Forum) รวมทั้งเปิดกว้างให้มีการวิพากษ์วิจารณ์และรับฟังผลสะท้อนกลับ (Feedback) ก่อนที่จะจัดทำสรุปผลขั้นสุดท้าย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติและข้อเสนอแนะที่เป็นฉันทานุมติ (Consensus)

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอต่อสาธารณชน เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญมากเช่นกัน โดยเป็นการนำเสนอผลการประเมินให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ กล่าวคือ ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้

กำหนดนโยบาย หน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงาน หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนสาธารณชนผู้สนใจได้รับทราบผลการประเมิน รวมถึงการนำเสนอการตัดสินใจเชิงนโยบายให้สาธารณชนได้รับทราบว่าผู้ตัดสินใจนโยบาย (Policy Makers) หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจจะกระทำหรือไม่ทำอะไร อย่างไรต่อไป โดยอาศัยพื้นฐานข้อเท็จจริงจากผลการประเมินที่ได้รับ เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขหรือการขยายผลการดำเนินงานและเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนเป้าหมายจะได้รับบริการที่ดี ทัวถึงและเป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากบริการของรัฐ การประเมินผลการดำเนินงานในระบบเปิด ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังภาพ

ภาพที่ 2.2 กระบวนการประเมินผลในระบบเปิด
ที่มา: วรเดช จันทรร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2543)

3.6 ลักษณะของการประเมินผลนโยบายสาธารณะ

โจเซฟ (Joseph, 1996) ได้อธิบายลักษณะของการประเมินผลนโยบายในอุดมคติว่า ควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

- 1) เป็นสหวิชา นั่นคือ ดึงเอาความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เข้าใจลักษณะ และคุณค่าของผลการดำเนินการตามนโยบายอย่างถ่องแท้ชัดเจน
- 2) เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ประเมินเองและผู้มีอำนาจตัดสินใจ นั่นคือผู้ประเมินและผู้รับผิดชอบนโยบายเห็นพ้องต้องกันในลักษณะและวิธีการประเมิน
- 3) นำยุทธวิธีต่าง ๆ มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้เข้าใจผลของนโยบายอย่างชัดเจนขึ้น
- 4) กระทำอย่างเป็นกลางให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
- 5) ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ต้องเน้นการติดต่อกับบุคคลภายนอกหน่วยงาน
- 6) วิธีการที่ใช้ต้องยืดหยุ่น และเปิดกว้างเพียงพอที่จะยอมรับระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ และเชิงคุณภาพซึ่งเน้นการใช้เหตุผลและประสบการณ์

ในขณะที่ Robert (1978) ได้นำเสนอว่า โดยทั่วไปแล้วลักษณะร่วมที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการว่าเป็นลักษณะของการประเมินผลนโยบายที่ดีมี 3 ลักษณะ คือ

- 1) การใช้วิธีการของการวิจัยเชิงทดลองในการประเมินผล (Experimental Design Research) กล่าวคือ การใช้วิธีการการทดลองนี้ จะต้องอิงแนวทางของมีการกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้วิธีการสุ่มเพื่อกำหนดว่าผู้ใดจะต้องอยู่ในกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม ไม่ใช่วิธีที่ถามความสมัคร หรือกำหนดตามอำเภอใจ การเลือกกลุ่มผู้ถูกศึกษามาจากมวลประชากรต้องใช้วิธีการสุ่มเช่นเดียวกัน และผู้ทำการประเมินต้องสามารถควบคุมตัวแปรต้นและตัวแปรตามในการประเมินผลได้ การประเมินผลโดยการทดลองนี้เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิทยาศาสตร์มากที่สุด
- 2) การเปิดโอกาสให้ผู้รับผิดชอบนโยบายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่การเริ่มวางแผนการประเมิน การกำหนดยุทธวิธี การออกแบบวิธีการประเมินไปจนถึงการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตีความข้อมูล อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติปัญหาที่มักเกิดขึ้น คือการเปิดโอกาสดังกล่าวมักเป็นไปได้ลำบากและมักนำมาซึ่งความล่าช้าในการประเมินผล เนื่องจากการเข้ามามีส่วนในทุกขั้นตอนของผู้รับผิดชอบนโยบายเป็นสิ่งที่ทำได้ยากและนำมาซึ่งความยุ่งยากในการดำเนินการต่าง ๆ
- 3) ผลที่ได้จากการประเมิน มีผลกระทบต่อนโยบายหรือโครงการใดโครงการหนึ่งโดยเฉพาะ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติยอมรับผลการประเมินผล และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขนโยบายหรือโครงการที่ตนรับผิดชอบอยู่ ซึ่งการประเมินผลมักไม่มีผลกระทบในทางปฏิบัติต่อนโยบายหรือโครงการใด ๆ

วิลเลียม (William, 2004) อธิบายลักษณะของนโยบาย โดยให้มองดูเป้าหมายสำคัญของนโยบายเป็นประการสำคัญ เป็นเครื่องประกอบ คือ ให้พิจารณาดูที่คุณค่าของผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ และชี้ว่าการประเมินผลไม่ได้มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งคุณค่าของผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของ William มี 4 ประการใหญ่ ๆ คือ

1) การเน้นคุณค่า (Value-Focus) การประเมินผลเน้นการตัดสินใจว่า นโยบายที่ดำเนินการไปนั้นมีคุณค่าน่าสนับสนุนต่อไปหรือไม่เพียงไร การประเมินผลไม่ใช่เป็นเพียง การพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น และผลที่ไม่เกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้เท่านั้น แต่ รวมไปถึงการให้คุณค่าแก่ผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีค่าต่อสังคมหรือไม่เพียงไร

2) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและคุณค่า (Fact-Value Interdependence) การสรุปผลการประเมินต้องอาศัยข้อเท็จจริงและคุณค่า การที่จะสรุปว่านโยบายหนึ่ง ๆ ประสบความสำเร็จมากหรือน้อยนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงที่ว่านโยบายนั้นก่อให้เกิดผลอย่างไรอย่างหนึ่งจริงหรือไม่ จากนั้นต้องกำหนดคุณค่าลงไปว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมีประโยชน์ต่อประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือไม่มากนักน้อยเพียงไร

3) ความเกี่ยวเนื่องทั้งปัจจุบันและอดีต (Present and Orientation) การประเมินผล นโยบายไม่ได้มุ่งเน้นการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจุบันกับอนาคต ดังเช่นการเสนอนโยบายหรือการ กำหนดนโยบาย แต่มุ่งเน้นการหาความเกี่ยวพันระหว่างปัจจุบันกับอดีต และเป็นกระบวนการที่ เกิดขึ้นภายหลังจากที่การนำนโยบายไปปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้ว จากผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ การประเมินผลจะมองย้อนกลับไปหาอดีตเพื่อเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่คาดหวังซึ่งกำหนด ไว้ในรูปวัตถุประสงค์ของนโยบายและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

4) ความมีคุณค่าซ้อน (Value-Duality) คุณค่าที่เป็นพื้นฐานของการสรุปผลการ ประเมินต่าง ๆ มักเป็นวิธีการและเป้าหมายในตัวของตัวเอง ตัวอย่างเช่น ความมั่นคงของชาติเป็นคุณ ค่าที่สำคัญของนโยบายสาธารณะมากมายหลายนโยบาย นั่นคือ เป็นเป้าหมายที่สำคัญโดยตัวเอง อยู่แล้ว ขณะเดียวกันก็อาจนำไปสู่คุณค่าอื่นที่สำคัญ เช่น การเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน การเสริมสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยว เป็นต้น ความมั่นคงของชาติจึงเป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายใน ตัวเอง นั่นคือ มีลักษณะเป็นคุณค่าซ้อน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ สิทธิประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ในมาตรา 11 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทยให้มีสิทธิได้รับการ คุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานของ ผู้สูงอายุในสังคมไทยให้ได้รับการดูแลเอาใจใส่และมีคุณภาพชีวิตมากขึ้น

ในหัวข้อต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพ ชีวิตแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุซึ่งมี สาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของคุณภาพชีวิต

มีผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณภาพชีวิต” ไว้มากมายแตกต่างกันแล้วแต่การเรียนรู้ ประสบการณ์และผู้ให้ความหมายจะนำไปเกี่ยวข้องกับขอบเขตและความหมายในแง่ใด เพราะเป็นเพียงคำเปรียบเทียบบ้างหาข้อสรุปที่แน่นอนไม่ได้ เช่น มองคุณภาพชีวิตในแง่การที่บุคคลมีสิ่งจำเป็นแก่ความต้องการของชีวิตที่พอเพียงก็ถือว่าบุคคลนั้นมีคุณภาพชีวิตในระดับหนึ่งเพราะมองว่าความจำเป็นดังกล่าว ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนจะต้องได้รับการสนองตอบอย่างพอเพียงเพื่อให้การดำรงชีวิตอยู่ได้และมีคุณภาพหรือมองคุณภาพชีวิตในแง่การเกี่ยวข้องกับ การมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งหมายถึงบุคคลและกลุ่มบุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้จะต้องยึดมั่นในกฎระเบียบ มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและบุคคลอื่น ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความสงบร่วมกันเป็นเรื่องสำคัญกว่าเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ความหมายของคุณภาพชีวิตยังไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้จะมีขอบเขตและการนำไปใช้กับบุคคล กลุ่มบุคคล สถานที่และเวลาที่แตกต่างกันบ้าง ความหมายของคุณภาพชีวิตจึงมีหลายทัศนะ ดังนี้

นิพนธ์ คันธเสวี (2525) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตว่า “คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ ซึ่งรวมเอาทุกด้านของชีวิตไว้หมด ถ้าสภาพความเป็นอยู่ดังกล่าวนี้ของบุคคลไม่ดีไม่น่าพอใจแสดงว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นต่ำกว่าความคาดหวัง”

ยุพา อุดมศักดิ์ (2516) ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ว่า “คุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และศาสนา ซึ่งเป็นคำเทียบเคียงไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวแน่นอน กล่าวคือ ทุกคนหรือทุกประเทศอาจจะกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ กันไปตามความต้องการ และความต้องการในคุณภาพชีวิตนี้ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเทศ”

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนูญปิฎ (2525) อ้างถึงคำกล่าวของนิโคลัส เบนเนล (Bennel) ว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บุคคลใดมีสิ่งจำเป็นแก่ความต้องการของชีวิต เช่น อาหาร บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สุขภาพแข็งแรง เจ็บป่วยน้อยครั้ง และมีความมั่นคงในชีวิต มีเศรษฐกิจดี สังคมดี สนใจการเมือง

ส่วนที่ 2 บุคคลที่มีค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละบุคคลใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอันสำคัญของชีวิตมีความสมดุล ระหว่างความปรารถนา และความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความปรารถนา มีจุดมุ่งหมายชีวิต มีความร่าเริงในครอบครัว

นอกจากนี้ วิชาวัฒน์ จรรย์ยานนท์ (2533) ยังได้กล่าวถึง ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้ “คุณภาพชีวิตเป็นมโนคติหรือความคิดรวบยอด (Concept) ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะของประชากรที่มีความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม มีคุณธรรมและทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ”

จากความหมายของคุณภาพชีวิตในทัศนะของท่านผู้รู้ทั้งหลายดังกล่าวมานั้น อาจสรุปได้ว่า “คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่าง

เหมาะสม ไม่เป็นภาระและไม่ก่อให้เกิดปัญหาให้แก่สังคม เป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสามารถดำเนินชีวิตที่ขอบธรรม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ค่านิยมของสังคมสามารถ แก้ไขปัญหา ตลอดจนการแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและ ทรัพยากรที่มีอยู่” ซึ่งจุดเน้นของคุณภาพชีวิตจากความหมายดังกล่าวอาจจำแนกได้ 3 ประการ คือ

1) ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจาก โรคร้ายไข้เจ็บ ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการสนองตอบทางด้านปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่พอเหมาะ ดังพุทธสุภาษิตที่ว่า “การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ” เป็นต้น

2) ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาพจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกที่เป็นสุขและพึงพอใจในชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคมในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

3) ทางด้านสังคม คือ บุคคลที่สามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐาน และค่านิยม ทางสังคมในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุ

ชิน เตชามหาชัย และคนอื่น ๆ (2542) กล่าวว่า บุคคลเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นวัยท้ายของชีวิตเป็นช่วงที่ควรได้รับการช่วยเหลือประคับประคองจากสังคม ในสังคมไทยมี วัฒนธรรมในการเลี้ยงดูพ่อแม่ ญาติ ผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันต้องยอมรับว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคม เปลี่ยนไป ย่อมมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งย่อมมีผลต่อความเป็นอยู่ของ ผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมควรตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อกลุ่มผู้สูงอายุ และให้การดูแล และช่วยเหลือตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถแบ่งความต้องการของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

2.1 ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ

- 1) ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์
- 2) ต้องการมีผู้ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
- 3) ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะอาด
- 4) ต้องการอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะอนามัย
- 5) ต้องการมีผู้ดูแลช่วยเหลือให้การพยาบาลอย่างใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย
- 6) ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็ว
- 7) ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
- 8) ความต้องการได้พักผ่อนและนอนหลับอย่างเพียงพอ
- 9) ความต้องการบำรุงรักษาร่างกาย และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- 10) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

2.2 ความต้องการทางด้านจิตใจ

มณฑนา จรรย์รัตน์ไพศาล (2542) กล่าวว่า ความต้องการทางด้านจิตใจ มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความต้องการทางด้านร่างกาย ปัญหาของผู้สูงอายุมักเกิดจาก การไม่ได้รับการตอบสนองทางด้านจิตและอารมณ์อย่างเพียงพอ ซึ่งมักเกิดจากความวิตกกังวล ความเครียดและ

ทันที

ความกลัวต่อการเสื่อมสภาพตามวัยของร่างกาย การสูญเสียหรือการเสียชีวิตของคนใกล้ซิดการถูกลดบทบาทหรือการได้รับการยอมรับจากสังคมลดน้อยลง บุตรหลานหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุควรทราบความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ เพื่อประนีประนอมกับผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถสรุปความต้องการทางจิตใจของผู้สูงอายุ ดังต่อไปนี้

- 1) ต้องการอยู่ร่วมกับบุตรหลาน และได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้วยความรักยกย่องนับถือในฐานะผู้อาวุโสที่มีคุณค่าต่อครอบครัวและสังคม
- 2) ต้องการมีกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่ทำให้เพลิดเพลิน เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียด ความเหงา และว่าเหว่จากการมีเวลาว่างมากขึ้น
- 3) ต้องการมีเพื่อนในวัยเดียวกันหรือวัยใกล้เคียงกันเพื่อพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นครั้งคราว ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีการปรับตัวทางด้านอารมณ์และสังคมได้ดีขึ้น
- 4) ความต้องการความมั่นคงและสงบทางจิตใจ ซึ่งมีหลายวิธีตามความสมัครใจของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติศาสนกิจและคำสอนของศาสนาจะช่วยให้จิตใจสงบมั่นคงเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงในบั้นปลายชีวิตได้ดีขึ้น

2.3 ความต้องการทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

ซึ่ง เตชามหาชัย และคนอื่น ๆ (2542) กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

- 1) ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น
- 2) ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคมและหมู่คณะ
- 3) ต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาทในสังคมตามความถนัด
- 4) ต้องการการสนับสนุน ช่วยเหลือจากครอบครัว และสังคมทั้งทางด้านความเป็นอยู่ รายได้ บริการจากรัฐ
- 5) ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม
- 6) ต้องการลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลง ไม่ต้องการความเมตตาสงสาร
- 7) ต้องการการประกันรายได้และการชราภาพ

กล่าวโดยสรุป วัยผู้สูงอายุ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายประการทั้งทางร่างกาย ทางด้านจิตใจ ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นหน่วยงานรัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จำเป็นต้องศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวัยผู้สูงอายุ เพื่อนำความรู้ที่ได้มานั้น มาประยุกต์ใช้กับองค์กร เพื่อให้บริการและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุประสบความสำเร็จให้สูงที่สุด เพื่อให้สมกับเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งพัฒนาให้คนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ลอร์ดตัน (Lawton, 1985 อ้างถึงใน สิทธิอาภรณ์ ชวนปี, 2540) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตหรือการมีชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุและกล่าวว่าผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน คือ

1) การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) หมายถึง การที่บุคคลสามารถประเมินได้ว่า ประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมามีคุณภาพ โดยประเมินได้จากผลกระทบระดับความสุขที่ได้รับและความสำเร็จที่ได้บรรลุตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ของร่างกาย การมีสุขภาพที่ดี การรับรู้ที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมทางสังคมที่ถูกต้อง

3) สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Individeal Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

3.1) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และที่อยู่อาศัย

3.2) บุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อน

3.3) บุคคลอื่นทั่วไปที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ

3.4) สถานภาพทางสังคม อายุ เชื้อชาติ และเศรษฐกิจ

3.5) สภาพสังคมและวัฒนธรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่

4) การรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับความผาสุกทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลดังที่ได้กล่าวมา

ปัจจัยด้านความผาสุกด้านจิตใจอันเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตที่สำคัญของการดำเนินชีวิต มีความใกล้เคียงกับความพึงพอใจในชีวิต เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น และในการศึกษาด้านวิทยาการผู้สูงอายุ (Gerontology) มักใช้ความพึงพอใจในชีวิตเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีผู้ให้นิยามของความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

วูแมน (Wolman, 1973 อ้างถึงใน สุรกุล เจนอบรม, 2541) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตว่า เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง

บาร์ธราว & สไมย์ (Barrow and Smith, 1977 อ้างถึงใน สุรกุล เจนอบรม, 2541) กล่าวถึง ความพึงพอใจในชีวิตว่าเป็นความรู้สึกที่เป็นสุข ประกอบด้วยความสนุกสนาน ไม่ต้องเผชิญความเครียดความไม่พึงประสงค์ และความชอกช้ำ ซึ่งความรู้สึกนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้เปรียบเทียบสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นอยู่กับสถานการณ์ที่เขาคาดหวังให้เป็นความสุชนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ สิ่งที่ต้องการ แต่หมายถึง ความสุขที่เกิดจากการปรับตัวรับสภาพที่เกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ หรือจากสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

ความสุขของผู้สูงอายุนั้น ได้จำแนกองค์ประกอบที่ทำให้ผู้สูงอายุที่มีชีวิตอย่างสมบูรณ์และเข้มแข็งไว้ ดังนี้

1) มองโลกในแง่ดี และมีความพึงพอใจในชีวิต

2) มีความรักคือ พร้อมที่จะให้และรับความรักจากผู้อื่น

3) มีความศรัทธาในสิ่งที่ถูกต้องและแน่นอน

4) มีอารมณ์ขัน

5) มีความยึดมั่นในตนเองในทางที่เหมาะสม

- 6) ให้อำนาจแก่ตนเอง
- 7) มีการจัดการกับความเครียด
- 8) มีความสัมพันธ์กับสังคม

บริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2528) กล่าวถึงความสุขของผู้สูงอายุว่าควรประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1) มีสุขภาพดี
- 2) มีความพอใจในการดำรงชีวิต
- 3) มีความสุขตามสภาพตนเอง

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงทางเลือกในการหาความสุขของผู้สูงอายุ 2 ทาง คือ

- 1) การหาความสุขในทางโลก
- 2) การมุ่งหาความสุขในทางธรรม

ประสพ รัตนากร (อ้างถึงใน แสงเดือน มุสิกรมณี, 2545) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะ 7 ประการ ที่ผู้สูงอายุพึงมี อันจะนำไปสู่การมีความสุขทางใจหรือการที่ผู้สูงอายุจะมีความสุขพึงพอใจในชีวิตได้ คือ ข้อแรกเป็นผู้มีสุขภาพดี เป็นผู้ที่ไม่เคยหมดหวัง เป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็ง เป็นผู้ที่ทำตัวดี เป็นผู้ที่ยึดถือได้ เป็นผู้ที่มีเกียรติในตนเองและเป็นผู้ที่มีความสุภาพ

จิราพร เกศพิชญ์วัฒนา, จันทรเพ็ญ แสงเทียนฉาย และยุพิน อังสุโรจน์ (2543) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุไทย ซึ่งประกอบด้วยมิติต่าง ๆ 5 มิติ คือ ความสามัคคีปรองดอง การพึ่งพาอาศัยกันและกัน ความสงบสุขและการยอมรับ การเคารพนับถือและความเบิกบาน โดยแต่ละมิติมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ความสามัคคีปรองดอง (Harmony) เกิดขึ้นระหว่างบุคคลในครอบครัว เช่น ลูกหลาน การเป็นมิตรที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อน เพื่อนบ้าน ตลอดจนความสำเร็จ ความก้าวหน้าของบุคคลในครอบครัว ลูกหลาน นำมาซึ่งความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุ

2) การพึ่งพาอาศัยกันและกัน (Interdependence) ผู้สูงอายุแสดงความรู้สึกสบายใจ มีความสุข ในการที่ตนเองได้ทำตนให้เป็นประโยชน์หรือช่วยเหลือลูกหลาน บุคคลในครอบครัว ในขณะที่เดียวกันบุคคลในครอบครัวหรือลูกหลานตอบแทนโดยการเลี้ยงดู ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในยามเจ็บป่วย ความสบายใจเกิดจากการมีคุณค่าในตนเอง ที่ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีประโยชน์แก่ลูกหลาน มีใช้พึ่งพาลูกหลานฝ่ายเดียว

3) ความสงบสุขและการยอมรับ (Acceptance and Calmness) การทำใจให้ยอมรับและหาความสงบในจิตใจ การปล่อยวางความคิดที่ทำให้ไม่สบายใจ ปลงกับสิ่งที่ตนเองไม่สามารถขัดขวางหรือควบคุมได้ ทำใจให้สงบ ไม่คิดมากหรืออารมณ์เสีย ไม่ก่อกวนกับสิ่งที่ไม่สบายใจ

4) การเคารพนับถือ (Respect) การที่ผู้สูงอายุรับรู้ มีความรู้สึกถึงการเคารพให้เกียรติหรือคำแนะนำให้แก่ผู้อาวุโสน้อยกว่า มีผู้รับฟังหรือปฏิบัติตาม การเคารพนับถือที่ผู้สูงอายุได้รับจากบุคคลอื่นแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในชีวิตของผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตที่ดี เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลในชุมชนนั้น ๆ

5) ความเบิกบาน (Enjoyment) ความรู้สึกสดชื่นมีชีวิตชีวาและสนุกสนานรื่นรมย์กับสิ่งรอบตัว ความเบิกบานอาจเกิดจากการทำกิจกรรมกับเพื่อนหรือกลุ่มผู้สูงอายุในวัย

เดียวกัน เช่น ร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุไปวัด หรืออาจเป็นความเบิกบานจากการทำสิ่งที่ตนเองชอบ งานยามว่าง หรือเก็บเกี่ยวความสุขเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งการมีอารมณ์ขัน

จากนิยามเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สิ่งสำคัญ คือ เรื่องสุขภาพอนามัย เมื่อสุขภาพดีสามารถส่งผลให้กับการทำประโยชน์ให้กับสังคมเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ชีวิตของผู้สูงอายุมีคุณค่า เป็นที่ภาคภูมิใจแก่สังคมและตัวผู้สูงอายุ

มาร์ศรี นุชแสงพลี (2532) ได้ศึกษาปัจจัย 3 ด้าน ที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ คือ

1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ระดับการศึกษา การมีงานอดิเรก และสุขภาพ

1) ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต เพราะระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อชนิดของอาชีพ รวมไปถึงระดับรายได้ สุขภาพ ค่านิยม รสนิยม ความคิดเกี่ยวกับตนเองและทัศนคติต่อการศึกษาในอนาคต จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุได้ผลที่ใกล้เคียงกันว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาสูงสุดกับกลุ่มที่ได้รับการศึกษาต่ำสุด ในเรื่องการใช้เวลาว่าง กล่าวคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมด้านนันทนาการ ทำงานอดิเรก เล่นกีฬา เป็นสมาชิกชมรม ทำกิจกรรมทางการเมือง งานอาสาสมัคร หรืออ่านหนังสือ และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่มักจะเคยมีอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพและการจัดการ ส่วนผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่ำจะมีอาชีพทางด้านเกษตร บริการ และอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ซึ่งให้ค่าตอบแทนในระดับที่ต่ำกว่า

นอกจากนี้ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการดูแลตนเอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความสามารถในการดูแลตนเองและมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ดีและมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาส่งผลต่อรายได้ ภาวะสุขภาพ และโอกาสในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุได้

2) งานอดิเรก หมายถึง วิธีทางในการใช้เวลาทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากหน้าที่การงานประจำ หรือเป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างด้วยความสมัครใจเพื่อก่อให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้กระทำโดยตรง นักทฤษฎีกิจกรรมเชื่อว่าผู้สูงอายุทั่วไปพยายามรักษา กิจกรรมและทักษะของคนวัยกลางคนไว้ให้นานที่สุด บทบาทและกิจกรรมใดที่บุคคลผลักดันให้เลิกกระทำจะต้องมีกิจกรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน และกิจกรรมที่ถูกเลือกเข้ามาคืองานอดิเรก ดังนั้นงานอดิเรกจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

3) สุขภาพ ผู้สูงอายุมักประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่ทรุดโทรมลงเนื่องจากความมีอายุ ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการเสื่อมถอย เป็นผลให้ความสามารถทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุลดน้อยลง และมีประสบปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้อื่นและการที่พึ่งพิงผู้อื่นนี้เองที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกด้อยในสายตาของบุคคลทั่วไปและจะส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุด้วย

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลที่จะสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านที่อยู่อาศัยในสภาพที่ดี อาหารที่มีคุณค่า การรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง อุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่ตนเอง ตลอดจนส่งผลไปถึงการเลือก

ทำกิจกรรม เนื่องจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่างต้องอาศัยเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ปัญหาเศรษฐกิจมักเป็นปัญหาหลักของผู้สูงอายุ เนื่องจากข้อจำกัดของการประกอบอาชีพเนื่องมาจากความมียายุทำให้รายได้ลดลง ส่งผลทำให้เกิดความยากลำบากในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพและส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นรายได้จะเป็นตัวลดปัญหาสุขภาพและยกระดับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

3) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อเข้าสู่วัยชรา จากสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเหมือนเช่นในช่วงวัยที่ผ่านมา หรือจากข้อกำหนดของสังคมให้ต้องเกษียณอายุงาน ทำให้ผู้สูงอายุต้องเสียบทบาทในการทำงาน ดังนั้นผู้สูงอายุจึงเปลี่ยนจุดสนใจไปยังครอบครัว หาบบทบาทใหม่ให้กับตนเองด้วยการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือดูแลลูกหลานภายในบ้านและในทางกลับกัน ลูกหลานในครอบครัวสามารถเป็นที่พึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจและกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุด้วย ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่ช่วยเหลือตนเองได้น้อยลงจากปัญหาสุขภาพ ดังนั้น การที่ผู้สูงอายุมีคู่สมรสหรือบุตรหลานเป็นผู้คอยดูแลทุกข์สุขคอยช่วยเหลือหรือให้ความเคารพนับถือ ยกย่องให้ความสำคัญ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกที่ตนเองเป็นบุคคลที่มีความหมายต่อครอบครัว ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

นอกจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวแล้ว ความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับบุคคลภายนอกก็มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตเช่นกันญาติหรือเพื่อนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อกันมีความหวังดี คอยให้ความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจและสามารถปรับทุกข์กันได้ทำให้ผู้สูงอายุสามารถยอมรับสภาพกับความรู้สึกที่ต้องสูญเสียสถานภาพทางสังคมเดิมหรือสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้จะนำไปสู่ความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมาก โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลาน ซึ่งมักแยกตัวเองออกจากสังคมอันจะทำให้รู้สึกโดดเดี่ยว ว่าเหว่ หรือรู้สึกว่าตนเองไม่มีความหมายซึ่งส่งผลให้ความพึงพอใจในชีวิตลดต่ำลง ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สูงอายุควรได้รับความช่วยเหลือ ความอบอุ่น ความรักและความสนใจจากทั้งบุคคลในครอบครัวและบุคคลในสังคม ซึ่งบุคคลเหล่านี้เปรียบเสมือนเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมในอันที่จะช่วยยกระดับประคองสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับคุณค่าในชีวิต ตลอดจนความเชื่อมั่นในตนเองและยังเป็นการช่วยรักษาความสมดุลระหว่างจิตใจและอารมณ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

2.2.2 แนวยุทธศาสตร์การดูแลผู้สูงอายุของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

1. โครงสร้างประชากรไทยมีสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ภาวะอนามัยเจริญพันธุ์รวมอยู่ต่ำกว่าระดับทดแทน ประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนร้อยละ 11.90 ในปัจจุบัน และจะเพิ่มเป็นร้อยละ 14.80 เมื่อสิ้นสุดแผนฯ 11 ซึ่งถือว่าในช่วงแผนฯ 11 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วและจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2568 ผู้สูงอายุหญิงมีสัดส่วนมากกว่าเพศชาย คือ 55 : 45 และจะแตกต่างกันมากขึ้นตามกลุ่มอายุที่สูงขึ้น เพราะประชากรหญิงมีอายุยืนยาวกว่าชาย แนวโน้มการกระจายโครงสร้างประชากรตามภาคต่าง ๆ พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดถึงเกือบ 1 ใน 3 ของประชากรสูงอายุทั้งประเทศ ส่วนกรุงเทพมหานครจะมีการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว สำหรับโครงสร้าง

ประชากรวัยเด็กมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 20.50 ในปัจจุบันเหลือร้อยละ 18.30 ในปี 2559 เป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยที่ลดลงต่ำกว่าระดับทดแทน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวทำให้สัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จากสัดส่วนประชากรเด็ก : แรงงาน : ผู้สูงอายุ ร้อยละ 20.50 : 67.60 : 11.90 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 18.30 : 66.90 : 14.80 ในปี 2559

2. การพัฒนาประเทศมีแนวโน้มต้องเผชิญกับภาวะถดถอยเนื่องจากผลิตภาพแรงงานต่ำและขาดแคลนกำลังคนในอนาคต จากการศึกษาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ภาคเกษตรกรรมประสบปัญหาแรงงานส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดแรงงานวัยหนุ่มสาวทดแทน ส่งผลกระทบต่อผลิตภาพการผลิตของประเทศ รวมทั้งมีเงื่อนไขภายนอกที่จะเป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาคุณภาพคน หากขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสม อาทิ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการหลั่งไหลขององค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวัฒนธรรมต่างชาติที่ขาดการกั้นกรอง ขณะที่โครงสร้างตลาดแรงงานไม่สมดุลระหว่างความต้องการและการผลิตกำลังคนของประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานจบใหม่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าในสาขาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เกิดปัญหาคนว่างงานควบคู่กับการขาดแคลนกำลังคนเฉพาะสาขา

3. สังคมไทยโดยเฉพาะสังคมเมืองมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติสู่สังคมปัจเจกมากขึ้น ความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเริ่มหมดไป คนไทยเริ่มมีพฤติกรรมเป็นปัจเจกหรือเป็นส่วนตัวมากขึ้นอย่างชัดเจน เช่น มีการกำหนดมาตรฐานส่วนตัว ค่านิยมส่วนตัว การดำเนินชีวิตเป็นส่วนตัว และมีความต้องการเป็นส่วนตัว เป็นต้น วิถีชีวิตมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ขาดการปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกัน โครงสร้างครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ครัวเรือนที่อยู่คนเดียว ครัวเรือนที่อยู่ด้วยกันแบบไม่ใช่ญาติ และครัวเรือนที่มีอายุรุ่นเดียวกัน สองรุ่น และรุ่นกระโดด (ตายาย - หลาน) หรือครัวเรือนที่เป็นเพศเดียวกัน พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นแบบต่างคนต่างอยู่มีเวลาในการอยู่พร้อมหน้าและทำกิจกรรมร่วมกันน้อยลง คนวัยหนุ่มสาวขาดเป้าหมายในการสร้างครอบครัวร่วมกัน ในช่วงที่ผ่านมาครัวเรือนมีการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่เพิ่มขึ้นจาก 4.40 คู่ต่อพันครัวเรือน ในปี 2544 เป็น 5.00 คู่ต่อพันครัวเรือน ในปี 2550 ขณะที่อัตราการแยกกันอยู่ได้เพิ่มจาก 20.70 รายเป็น 23.10 รายต่อประชากรที่เคยสมรสแล้วพันคนในช่วงเวลาเดียวกัน ตามลำดับ

4. คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพ แต่มีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาและสติปัญญาของเด็ก ผลิตภาพในวัยแรงงานต่ำ และประชาชนยังมีพฤติกรรมดำรงชีวิตที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย การพัฒนาที่ผ่านมาได้ช่วยให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้ระดับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี 2551 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัย 15 ปีขึ้นไปเพิ่มเป็น 8.90 ปี แต่คุณภาพการศึกษายังมีปัญหา โดยคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงจากร้อยละ 39.00 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 32.20 ในปี 2552 และยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 55 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี 2552 พบว่านักเรียนบางกลุ่มยังมีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ด้านการอ่านร้อยละ 7.20 ด้านการเขียนร้อยละ 17.70 และด้านการคิดคำนวณร้อยละ 22.30 คนไทยเกือบร้อยละ 60 ของผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่สามารถคิดเป็นทำเป็น ทำให้ขาดทักษะในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ กลุ่มวัยเด็กก็มีพัฒนาการด้าน

ความสามารถทางเขาวัวปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ค่อนข้างต่ำ ขณะที่กลุ่มวัยทำงานยังมีผลิตภาพต่ำอายุขัยเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น เป็น 75.60 ปี แต่มีปัญหาเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ 5 อันดับแรกสูงขึ้นในทุกโรค ทั้งโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงหลอดเลือดในสมองตีบ โรคหัวใจ และมะเร็ง โดยเฉพาะกลุ่มวัยสูงอายุเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น อาทิ โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคหัวใจ ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลของภาครัฐในอนาคต

5. ประชาชนมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตด้านสุขภาพที่ทั่วถึง จากการพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ ทำให้คนไทยมีหลักประกันสุขภาพ จำนวน 62,360,000 คน คิดเป็นร้อยละ 99.47 ของประชากรผู้มีสิทธิทั้งประเทศส่วนการคุ้มครองด้านอื่น ๆ ที่ได้ดำเนินการ ได้แก่ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน การให้ความคุ้มครอง ส่งเสริมสิทธิประโยชน์คนไทยและแรงงานไทย และริเริ่มจัดทำกองทุนการออมแห่งชาติ เป็นกองทุนการออมระยะยาวเพื่อผู้สูงอายุ

6. ครอบครัวไทยทำหน้าที่เป็นโครงข่ายคุ้มครองของสังคมได้ไม่เต็มศักยภาพ ระบบครอบครัวไทยมีความเปราะบางทั้งจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กระแสโลกาภิวัตน์ และความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ครอบครัวไทยเปลี่ยนจากการอยู่ร่วมกันของ พ่อ แม่ ลูก หลาน ที่มีการสืบทอดมรดกทั้งวิถีการดำรงชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม และทรัพย์สิน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวและความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีน้อยลง ขาดกลไกการอบรมที่เชื่อมโยงกันในลักษณะบ้าน วัด โรงเรียน ส่งผลให้ขาดพื้นฐานที่ดีที่จะเป็นปัจจัยหล่อหลอมให้เกิดการพัฒนาทางกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

7. เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดียาเสพติดมากขึ้น ในช่วง 3 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีสัดส่วน 5.02 - 5.39 คดีต่อเด็กพันคน สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 - 9 ที่มีสัดส่วน 3.34 - 5.05 โดยคดียาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 8,803 คดี ในปี 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 12,352 คดี ในปี 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 พบว่า ประชาชนร้อยละ 37.50 เห็นว่ายังมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน สถานศึกษา เพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะโรงเรียนสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพฯ มีปัญหายาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ยาเสพติดมีส่วนทำลายพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสมอง ของเด็กและเยาวชน จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อสังคมไทย เมื่อเยาวชนที่จะเป็นกำลังแรงงานใหม่ทดแทนผู้สูงอายุ มีคุณภาพด้อยลง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว

8. วิถีชีวิตไทยมีการเปลี่ยนแปลงเชื่อมโยงวิถีชีวิตไทยเข้ากับวัฒนธรรมจากนานาชาติ อารยประเทศที่มีความหลากหลายมากขึ้น เศรษฐกิจและสังคมโลกที่ได้ปรับเปลี่ยนจาก “สังคมเกษตรกรรม” สู่ “สังคมอุตสาหกรรม” และ “สังคมฐานความรู้” ทำให้วัฒนธรรมของโลกแพร่เข้าสู่ประเทศไทยผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์อย่างรวดเร็วเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมไทยทั้งทางด้านวิถีชีวิต ทัศนคติ ความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการเรียนรู้ และพฤติกรรมกรบริโภค คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวมากขึ้น มีแนวโน้มสร้าง

เครือข่ายทางสังคมผ่านโลกไซเบอร์ เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยร่วมสมัยมากมายในรูปแบบของการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน ขณะที่วัฒนธรรมที่บ่งบอกความเป็นไทยไม่สามารถแสดงบทบาทที่ชัดเจน

9. สังคมไทยให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและระบบธรรมาภิบาลมากขึ้น ส่งผลให้ภาคเอกชนเริ่มดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดตั้งเครือข่ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงในช่วงปลายแผนฯ 10 ได้มีการสนับสนุนการดำเนินการในรูปแบบกิจการเพื่อสังคมให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการลงทุนใหม่ของการประกอบธุรกิจเพื่อการเจริญเติบโตของภาคสังคม นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และสังคมที่มีความเท่าเทียม ยุติธรรม และมีปัญญามากขึ้น โดยการดำเนินการมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสินค้าและหรือให้บริการเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาชุมชน สังคมและหรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยไม่ได้มีเป้าหมายในการสร้างกำไรสูงสุด กิจการเพื่อสังคมที่มีการดำเนินการอยู่แล้วและประสบความสำเร็จ มีทั้งก่อตั้งจากธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อย อาทิ บริษัทไทยคราฟท์ แฟร์เทรด ซึ่งขายสินค้าหัตถกรรมของชุมชนทั่วประเทศ เน้นการรักษาวัฒนธรรม และการพัฒนาความสามารถในการผลิตและพึ่งตนเอง โครงการดอยตุงซึ่งดำเนินการพัฒนาเพื่อให้คนบนดอยตุงสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ โดยไม่ทำลายความสมดุลของธรรมชาติและยังคงไว้ซึ่งธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของวัฒนธรรมตน สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ซึ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเขตชนบทและเขตเมืองให้ดียิ่งขึ้น

10. ความเหลื่อมล้ำ ทางรายได้ของประชากรและโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรนำมาสู่ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ผลการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้สัดส่วนคนยากจนในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 42.20 หรือ 22.10 ล้านคน ในปี 2531 เหลือร้อยละ 8.50 หรือ 5.40 ล้านคน ในปี 2550 แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ทำให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ 10 ของประชากร กับกลุ่มคนจนร้อยละ 10 ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง 22.80 เท่า ในปี 2552 ในระยะที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ผ่านนโยบายต่าง ๆ อาทิ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย ขณะที่กระแสบริโภคนิยมและพฤติกรรมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและการมัวเมาในอบายมุขทำให้ประชาชนมีหนี้สินเพิ่มขึ้น

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสทางการศึกษารับรู้ข่าวสาร และอำนาจต่อรอง การประท้วง การใช้ความรุนแรง ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด เป็นปัจจัยลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจความมั่นคงทางสังคม และทำให้ประชาธิปไตยอ่อนแอ

11. กลุ่มชนชั้นกลางมีความสำคัญต่อการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศแต่ยังมีสัดส่วนน้อยเพียงร้อยละ 32 ของผู้มีงานทำทั้งประเทศ การพัฒนาประเทศกว่า 50 ปีที่ผ่านมา ทำให้ให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก อาทิ โครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตจากเกษตรกรรมเพื่อยังชีพมาเป็นการผลิตขนาดใหญ่เพื่อจำหน่าย การเปลี่ยนแปลงอาชีพจาก

เกษตรกรสู่การเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการเกิดขึ้นของชนชั้นกลาง ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา และความอยู่รอดของประเทศ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความรู้ เป็นกำลังแรงงานของทุกอาชีพ สามารถดำเนินกิจกรรมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาทิ นักวิชาชีพ เทคนิค ผู้บริหารจัดการ เสริมและพนักงานขายแม้จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในระยะที่ผ่านมา แต่ยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับผู้มีส่วนทำทั้งประเทศจากร้อยละ 3.67 ในปี 2503 เป็นร้อยละ 32.51 ในปี 2552 ขณะที่ส่วนแบ่งรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้มีเกือบร้อยละ 58 รองลงมาเป็นกลุ่มคนรวยถือครองรายได้ร้อยละ 41 และกลุ่มแรงงานยากจนถือครองรายได้ไม่ถึงร้อยละ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนชั้นกลางมีความสำคัญต่อการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ

12. สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม สะท้อนได้จากคนในสังคมมีความถี่ในการใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหามากขึ้นทั้งปัญหาในระดับครอบครัว การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างชุมชน และปัญหาความคิดเห็นแตกต่างทางการเมือง ขณะที่กระบวนการยุติธรรมแก้ไขปัญหาก็ได้ไม่มากนัก เพราะผู้ใช้ความรุนแรงมักเกิดจากการขาดความยับยั้งชั่งใจมีพฤติกรรมเลียนแบบหรืออาจเกิดจากการเล็งดูของครอบครัวและชุมชนขาดการใช้เหตุใช้ผล ขาดความเอื้อเพื่อเอื้ออาหาร ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคน และสังคมไทยในอนาคต

2.2.3 การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

เขตพื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีมีพื้นที่เขตความรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 8 ตำบล มีเนื้อที่/พื้นที่ 299 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น 4 เทศบาล 7 อบต. และมีหมู่บ้าน 114 หมู่บ้าน ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรมีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 238,520 คน เป็นชาย จำนวน 113,582 คน เป็นหญิง จำนวน 124,938 คน ในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุจำนวน 14,748 คน เป็นผู้สูงอายุชาย จำนวน 6,467 คน เป็นผู้สูงอายุหญิง จำนวน 8,281 คน จำนวนครัวเรือน 115,283 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 648.23 คน/ตารางกิโลเมตร

ตามคำแถลงนโยบายของภาครัฐด้านสวัสดิการและสังคม คือการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับเบี้ยยังชีพและเป็นธรรม จากแนวทางนโยบายดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมคุณภาพชีวิต ดังนี้

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมละพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้านการสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน

2. ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรค

3. ปรับปรุงและพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง

4. พัฒนาคูณภาพทรัพยากรมนุษย์

5. ส่งเสริมการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพ

6. ส่งเสริมและพัฒนากิจการสาธารณสุขมูลฐานและการดำเนินงานสุขภาพภาค

ประชาชน

7. ให้การสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ป่วย และผู้ด้อยโอกาส

8. ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

9. ส่งเสริมการควบคุมป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพยาติด

10. ส่งเสริมการดำเนินงานสุขภาพีบาลและการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน

11. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษาวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
 12. พัฒนารณรงศ์ปลูกจิตสำนึกให้ความรู้แก่ประชาชนในกรณีมีส่วนร่วมและสร้าง
 ชุมชนเข้มแข็ง

13. พัฒนาส่งเสริมสนับสนุนผู้ทำคุณประโยชน์ต่อครอบครัวสังคมและท้องถิ่น

2.2.4 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน
 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศหรือมติอื่นใดซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้
 ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ งานวิจัยใน
 ประเทศไทยและงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.3.1 งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการชาวไทย ดังต่อไปนี้
 นลินี โกลิ่งชัยฤทธิ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการ
 สังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็น
 บุคลากรของเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 31 คน พบว่า ข้อมูลทั่วไป บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย
 อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มี
 รายได้เดือนละ 40,001 - 50,000 หรือมากกว่า การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้าน
 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
 อยู่ในระดับปานกลาง ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บุคลากรมี
 ความรู้เกี่ยวกับดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ปัจจัย
 ที่เกี่ยวข้องกับดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความชัดเจนของนโยบาย
 ความสามารถในการปฏิบัติงานบุคลากร ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนจากผู้บริหาร
 ความร่วมมือและสนับสนุนของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ส่วนความชัดเจนของระเบียบปฏิบัติ ความ
 เหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความสามารถด้านงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อัตรา
 บุคลากรความพอเพียงของงบประมาณ ความคล่องตัวในการอนุมัติเงินงบประมาณ ความเป็นธรรมใน
 การพิจารณาคัดเลือก และการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มี
 ปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนระดับนโยบายของผู้บริหาร

ความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย ในส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 154 คน พบว่าข้อมูลทั่วไป ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 76 - 80 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา และไม่ได้ประกอบอาชีพ ได้รับเบี้ยยังชีพมาเป็นระยะเวลา 1 - 4 ปี ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า เทศบาลสามารถจ่ายเงินสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตรงตามกำหนดเวลา แต่ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตามเทศบาลก็สามารถจัดสรรงบประมาณสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มได้ขึ้นทุกปี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า คณะกรรมการคัดเลือกผู้สูงอายุไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์ ยังคงใช้ฐานความคิดระบบอุปถัมภ์อีกทั้งกระบวนการคัดเลือกยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และขาดการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ความพึงพอใจของผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับมาก เนื่องจากเทศบาลจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ในขณะเดียวกันก็ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาอันเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในขณะที่เทศบาลมีบุคลากรไม่เพียงพอภาระงาน เทศบาลได้ขอความร่วมมือจากประธานชุมชนหรือประธานผู้สูงอายุเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้รับความความสะดวกในการติดต่อขอรับสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพ

พัชรินทร์ เพชรชอุท (2551) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพแล้วความพร้อมในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอ เมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มบัณฑิตจบใหม่ที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี สถานะภาพสมรส การศึกษาระดับมัธยมรายได้เฉลี่ย 15001 - 20000 บาท ศักยภาพในการจัดสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ พบว่า ในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบริหาร ยังไม่มีศักยภาพเท่าที่ควร ความพร้อมในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือมีความพร้อมที่จะดำเนินการทันทีหากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โครงสร้างการบริหารยังมีจุดอ่อนในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ที่มี คิดเห็น ทำให้ขาดข้อมูลในการตัดสินใจ ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากบุคลากรยังใหม่ขาดประสบการณ์ และพนักงานส่วนตำบลยังมีความคิดเห็นอีกว่า ควรมีการสรรหาบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ มีการระดมทรัพยากรบุคคลจากภาค ประชาชนในชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านงบประมาณกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าแม้งบประมาณจะมากพอสมควร แต่ภารกิจมีมากกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จึงไม่สามารถจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด เนื่องจากขาดข้อมูลผู้สูงอายุที่เพียงพอ ดังนั้นควรมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล มีการจัดทำทะเบียนประวัติของผู้สูงอายุทุกคน ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 73.48 ปี สถานะภาพสมรสมากที่สุดระดับการศึกษาประถมศึกษากลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ย 661.19 บาท/เดือน ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เงินเบี้ยยังชีพ จำนวน

600 บาทต่อเดือน ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ควรปรับปรุงการสนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุคุณลักษณะผู้สูงอายุในการจะเป็นผู้ที่ได้รับสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ควรกำหนดคุณลักษณะผู้สูงอายุให้ชัดเจน และให้ความสำคัญกับสถานะภาพของผู้สูงอายุด้านรายได้ การประกอบอาชีพรวมทั้งการไม่มีผู้ดูแล หรือไม่มีผู้เลี้ยงดู การศึกษา อายุ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รัฐบาลและหน่วยงาน ควรให้การสนับสนุนในการบริหารงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะทรัพยากรในสัมฤทธิ์ผลของ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้เป็นไปตามแนวทางมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยกำหนด นอกจากนี้ยังควรมีการพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างภาพของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมภารกิจในทุกด้าน ควรเพิ่มงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในภาวะปัจจุบัน โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีพอสมควรหรืออาจจะมีการช่วยเหลือ และลดค่าใช้จ่ายผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลทำเรือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ควรประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม นอกจากนี้ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพควรมีความชัดเจน เช่น นำข้อมูลด้านรายได้ การประกอบอาชีพ การมีผู้เลี้ยงดู ภาระในครอบครัว มาประกอบหลักเกณฑ์การพิจารณา และ จัดให้มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างคนในวัยต่าง ๆ กับผู้สูงอายุในชุมชน

วารุณา ฉิมพลีกุล (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 70 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่าในเรื่องคุณสมบัติความสามารถระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ พ.ศ. 2548 ไม่สามารถวัดได้จริง ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถคัดเลือกผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ การรับทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของโครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสิ่งที่ส่วนใหญ่ไม่ทราบหลักเกณฑ์มีอะไรบ้าง แต่ทุกคนพึงพอใจที่ได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและสิ่งที่ผู้สูงอายุทราบ คือ ตนเองมีอายุมากก็ควรที่จะได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงโครงการ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุได้เพราะประธานชุมชน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประธานชุมชน ทำให้พอทราบว่าผู้สูงอายุมีฐานะเป็นอย่างไร สมควรได้รับเงินหรือไม่ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้เนื่องจากไม่ทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการทั้งนี้เพราะเทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เงินจำนวน 600 บาท/เดือน ไม่พอเพียง เพราะต้องนำมาใช้จ่ายหลายอย่าง เช่น นำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน ค่ายา ค่ารถไปหาหมอ ค่าเช่าบ้าน โดยถามความคิดเห็นของ

ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เห็นเห็นว่า จำนวนเงินที่เหมาะสม คือ 1000 บาท/เดือน ส่วนวิธีการรับเงินต้องการให้เทศบาลจ่ายเป็นเงินสด

วราเวศม์ สุวรรณระดา และอรวรรณ ชาญด้วยวิทย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องสวัสดิการ ยามชราบ้านาญแห่งชาติ พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกองทุนบำเหน็จบำนาญ ระดับชาติสองกองทุน (กองทุนประกันสังคมและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ) ทั้งหมด 4 ท่าน นั้นผู้บริหารทั้งหมดเห็นว่ากองทุนบ้านาญแห่งชาติควรเป็นองค์กรอิสระ (เป็นนิติบุคคล) โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่าคณะกรรมการดูแลกองทุนไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ โดยตำแหน่ง เพราะข้าราชการเหล่านั้นไม่มีเวลาเพียงพอในการดูแลในรายละเอียด และมักถูกแทรกแซงได้ง่ายจากภาคการเมือง ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจนและมีภาคีเลือกอย่างโปร่งใส ผู้บริหารกองทุนควรเป็นมืออาชีพ มีอำนาจในการลงทุน และในขณะเดียวกันก็ควรถูกลงโทษทางอาญาเมื่อทำผิดวินัย นอกจากนี้ ควรมีการเขียนจรรยาบรรณขององค์กรให้ชัดเจน ให้มีกลไกในการตรวจสอบและควบคุมพนักงาน ทั้งนี้องค์กรควรคำนึงถึงระบบแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้สามารถแข่งขันกับกองทุนของภาคเอกชนได้ แต่เมื่อใดก็ตามที่มีการทำผิดจรรยาบรรณก็ควรมี Peer Group Review ทันที กองทุนบ้านาญแห่งชาติควรเป็นกองทุนใหม่และมีการบริหารจัดการแยกจากกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว เนื่องจากหน่วยงานที่มีอยู่เดิม เช่น กบข. และสำนักงานประกันสังคม มีประสบการณ์กับการเรียกเก็บเงินจากกลุ่มข้าราชการและแรงงานในระบบ โดยหักจากค่าจ้างหรือเงินเดือน ในขณะที่ระบบใหม่ที่จะเกิดขึ้น จะจัดเก็บจากแรงงานนอกระบบที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลที่มีอยู่ ดังนั้น จึงเป็นงานที่ต้องจัดเก็บใหม่ หน่วยงานที่มีอยู่เดิมจึงไม่ได้มีข้อได้เปรียบในการบริหารจัดการเก็บ สำหรับในด้านการบริหารกองทุน มีความเป็นไปได้ที่จะให้ กบข. ซึ่งมีความชำนาญในการบริหารกองทุนมากกว่า มาช่วยบริหารได้ อย่างไรก็ตาม ในของปัจจุบัน เกิดปัญหาการขาดความไว้วางใจของประชาชนที่มีหน่วยงานทั้ง 2 แห่งนี้ในด้านการบริหารจัดการเงินในกองทุน จึงเห็นควรที่จะเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นรองรับ โดยมีการกำหนดเงื่อนไข ข้อบังคับเพิ่มเติมที่จะสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือช่องโหว่ที่มีอยู่เดิมและสามารถตรวจสอบการบริหารงานได้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชนจำนวนมากที่จะเข้าร่วมออมสหทบ

วราเวศม์ สุวรรณระดา (2553) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งในหน่วยงานปฏิบัติการเป็นเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน นักพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 - 3 ปีและส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านที่พักอาศัย การดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายกภาพรวมของการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 6 ด้าน คือ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคง ครอบครั้ว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการสร้างบริการแลเครือข่ายการเกื้อกูล จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยมีการจัดด้านที่พักอาศัยมากที่สุด โดยเฉพาะการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ด้านนันทนาการ โดยมีการจัดจัดกิจกรรม

รดน้ำขอพรผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ และด้านความมั่นคง ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง คือ จัดตั้งตู้รับเรื่องราวจึงทุกข์ ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก พบว่า ภาพรวมของปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการปฏิบัติงานและด้านนโยบาย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านบริหารมีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด คือ องค์กรมีงบประมาณน้อยไป ทำให้ไม่สามารถจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้ รองลงมา คือ ด้านปฏิบัติงาน คือ ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุ และด้านนโยบาย คือ การจัดลำดับความสำเร็จของปัญหาผู้สูงอายุมักจะอยู่ในลำดับท้าย ๆ จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดนโยบายองค์กรที่แน่นอนได้ ความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก ต่อแนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ภาพรวมแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการสวัสดิการผู้สูงอายุในทุกด้านในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติงาน ในประเด็นที่ว่าผู้ปฏิบัติงานควรมีการกำหนดทะเบียนและฐานข้อมูลผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน รองลงมา คือ ด้านบริหาร ในประเด็นที่ว่า อบต. ควรจัดให้มีงบประมาณสวัสดิการผู้สูงอายุที่เพียงพอ และสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน และด้านนโยบาย ในประเด็นที่ว่า องค์กรควรมีการวางแผนจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบในทุก ๆ ด้าน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับแนวทางการพัฒนาจัดสวัสดิการผู้สูงอายุพบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่ต่างกัน

อภิชัย บวรโมทย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 70 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ในเรื่องคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ พ.ศ. 2548 ไม่สามารถวัดได้จริง ทำให้หน้าที่ไม่สามารถคัดเลือกผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ การรับทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ทราบหลักเกณฑ์มีอะไรบ้าง แต่ทุกคนพึงพอใจที่ได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและสิ่งที่คุณสูงอายุทราบ คือ ตนเองมีอายุมากก็ควรที่จะได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ การจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และการประชาสัมพันธ์ความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนในด้านสัมฤทธิ์ผลของโครงการ ด้านความเพียงพอ ของงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านคุณภาพชีวิต มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

วิชา เรื่องศิลป์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคจำนวน 9 ประเด็น ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ รองลงมาคือการเงิน และงบประมาณ โดยวัตถุประสงค์และสารสนเทศเป็น

ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานน้อยที่สุด สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการดำเนินงานเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ ด้านนโยบายและด้านสัมฤทธิ์ผลของอยู่ในระดับมาก ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชนมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ศิริพร เทียวไสว (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การนํานโยบายเบี่ยงชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) ความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลของเบี่ยงชีพ ด้านนโยบายด้านสัมฤทธิ์ผลของโครงการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านคุณภาพชีวิต มีความคิดเห็นในระดับปานกลางส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านประกัน มีความคิดเห็นในระดับน้อย 2) ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย,ทรัพยากร,การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนํานโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์การในการนํานโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทศนคติของปฏิบัติงาน มีผลต่อการนำโครงการการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อวัยชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี่ยงชีพ) ไปปฏิบัติ และสามารถอธิบายความสำเร็จของการนำโครงการไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) สถานภาพบุคคลที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่าง ในเรื่องมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนํานโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์การในการนํานโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทศนคติของผู้ปฏิบัติงาน

อภิญา เวชชัย (2544) ได้ศึกษาเรื่องกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ และครอบครัวในชุมชนโครงการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ วัตถุประสงค์เพื่อการประเมินการจัดสวัสดิการสังคมในโครงการสงเคราะห์เบี่ยงชีพผู้สูงอายุ สภาพปัญหาของการดำเนิน พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี่ยงชีพในแต่ละหมู่บ้านเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจน อายุมาก มีบุตรหลานดูแล และไม่ได้ทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ครอบครัวดี มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นกลุ่มที่ได้รับเบี่ยงชีพมากที่สุด 2) กลุ่มผู้สูงอายุที่ยังอยู่กับบุตรหลานมายากลำบาก ฐานะปานกลาง เป็นกลุ่มญาติสนิท บิดามารดาของคณะกรรมการหมู่บ้านจะได้รับเป็นลำดับที่สอง 3) กลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติขาดมิตร มีจำนวนมาก อยู่ลำพังเพียงคนเดียว ไม่เข้าถึงการบริการของรัฐ ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน มีเพื่อนบ้านคอยช่วยเหลือดูแล เป็นกลุ่มที่ได้รับเบี่ยงชีพน้อยที่สุด

อุไรวรรณ พันธุ์ประพันธ์ (2533) ศึกษาเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก: ปัญหาการนํานโยบายไปปฏิบัติ โดยใช้ตัวแบบการเมือง การพัฒนาองค์การ และตัวแบบทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า ตัวนโยบาย ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ สมรรถนะขององค์การ ภาวะผู้นำความยากง่ายของปัญหา การสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง และความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและล้มเหลวของการนํานโยบายไปปฏิบัติ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2534) ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ในวัยสูงอายุจะเน้นการพัฒนาการขั้นหนึ่งของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้สูงอายุ ก็คือปัญหาทางด้านร่างกายอันเนื่องมาจากการเสื่อมสภาพทางร่างกายการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ดำเนินไปไม่ปกติ ทำให้เกิดภาวะการเจ็บป่วยหรือมีโรคแทรกซ้อนและก่อให้เกิดปัญหาทางด้านจิตตามมา ที่สำคัญ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจสังคมเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญในปัจจุบัน การ

เปลี่ยนแปลงจากหน้าที่การงานอาชีพ และสถานการณ์ทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาการขาดรายได้และการถูกทอดทิ้ง และการไม่ยอมรับในความสามารถและปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกหลายประการ ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือดูแลและมีบริการสวัสดิการสังคมที่เพียงพอตอบสนองต่อความต้องการ ผู้วิจัยให้ความเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุควรครอบคลุมเรื่องชีวิตการทำงาน (Professional Life) ความรู้สึกทางอารมณ์ (Sentimental Life) ชีวิตครอบครัว (Family Life) ชีวิตสังคม (Social Life) การใช้เวลาว่าง (Leisure Activities) ความต้องการเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเป็นความต้องการของบุคคลที่มีความเจริญในวุฒิภาวะแล้ว เพราะครอบคลุมทั้งการมีความสำเร็จและโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมอีกด้วย

วิยะดา ตีระแพทย์ (2541) ศึกษาเรื่องการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล รวมทั้งการรับรู้ความต้องการทรัพยากร การเพิ่มพูนความรู้ การติดตามงานและการปรับปรุงกฎหมายมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม

สุนิตดา เทศนิยม (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมทั้งประเทศ มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ตัวผู้ปฏิบัติ และปัจจัยการให้บริการ ส่วนรายภาค พบว่า ภาคกลางมี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยการให้บริการ และปัจจัยตัวผู้ปฏิบัติ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ตัวผู้ปฏิบัติ การให้บริการ และ ปัจจัยเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ส่วนภาคใต้ มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยการให้บริการ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคนอื่น ๆ (2544) ศึกษาเรื่องการเกี่ยวกลทางสังคมแก่ผู้สูงอายุพื้นที่ศึกษาในเขตภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง 250 คน จากอำเภอหัวไทร อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชและอำเภอควรรากหลง จังหวัดสตูล มีภาวะทางสุขภาพของผู้สูงอายุโดยทั่วไปเป็นไปตามสภาพความเสื่อมของร่างกาย สภาวะทางสังคม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมลักษณะการเกื้อหนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ ทางจิตใจและอารมณ์เกิดขึ้นจากการได้รับจากบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้านและเครือข่าย โดยเฉพาะบุตรเป็นผู้เกื้อหนุนที่สำคัญ ส่วนการเกื้อหนุนด้านข้อมูลข่าวสารเกิดจากการชวนชวยและแสวงหาของผู้สูงอายุเองโดยผู้สูงอายุชายสนใจมากกว่าผู้สูงอายุหญิง สำหรับด้านอื่น ๆ ได้แก่ บริการชุมชนและกิจกรรมทางสังคมผู้สูงอายุได้รับจากผู้นำชุมชนมากกว่าเครือข่ายอื่น บริการทางสังคมที่ผู้สูงอายุใช้บริการและพึงพอใจ คือ บริการด้านสาธารณสุขและความคาดหวังที่จะมีสุขภาพดี มีบุตรหลานดูแลเอาใจใส่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปิยากร หวังมหาพร (2546) ศึกษาเรื่องนโยบายผู้สูงอายุของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นเรื่องผู้สูงอายุ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเด็นดังกล่าวถูกองค์การระหว่างประเทศ ส่งผ่านและถ่ายทอดแนวคิดนโยบายมายังประเทศที่กำลังพัฒนา ผ่านการประชุมสัมมนาขององค์การระหว่างประเทศ การก่อตัวของนโยบายผู้สูงอายุของประเทศไทยเป็นไปตามตัวแบบผู้นำแปลงรูป ผ่านองค์กรตัวแทนกล่าวคือ ส่วนราชการ ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบาย ดำเนินการทางการเมือง ผ่านกลุ่มผลประโยชน์ที่ตนเองจัดตั้งและให้เงินสนับสนุน เพื่อ

เรียกร้องให้รัฐบาลไทยกำหนดนโยบายผู้สูงอายุ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการก่อตัวของนโยบายผู้สูงอายุตามตัวแบบผู้นำแปลงรูป ทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อผู้สูงอายุมุ่งเน้นไปที่โครงการต่าง ๆ ตามความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ผลักดันเรียกร้องนโยบายจากรัฐบาล

วรรณภา ศรีธีรรัตน์ (2546) ศึกษาเรื่องสถานการณ์ผู้สูงอายุ เสี่ยงสะท้อนจากหนังสือพิมพ์รายวันไทย ผลการศึกษาพบว่า เสี่ยงสะท้อนจากหนังสือพิมพ์รายวันทั้งสองฉบับชี้ให้เห็นถึงวิกฤติการณ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่เป็นปัญหาสำคัญ พบภาวะการณตายจากสาเหตุต่าง ๆ ภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วย ปัญหาความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม ความไม่เป็นธรรมหรือการถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคม ตลอดจนปัญหาในการดำรงชีวิตอยู่อย่างยากลำบากของผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมไทย แม้จะพบภาพสะท้อนของคุณภาพชีวิตในเชิงบวก ในด้านความสำเร็จและผลงานของผู้สูงอายุ และการใช้ชีวิตที่เป็นสุขในวัยสูงอายุ ตลอดจนภาพสะท้อนด้านนโยบายและแนวโน้มด้านการพัฒนาผู้สูงอายุอยู่บ้างแต่ก็พบเป็นเพียงส่วนน้อย โดยสรุป วิกฤติการณ์ปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นเสี่ยงสะท้อนจากหนังสือพิมพ์รายวันทั้งสองฉบับนี้ ชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ปัญหาด้านผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยที่หนังสือพิมพ์รายวันทั้งสองฉบับเอง และสังคมโดยทั่วไปยังไม่ได้มีการตระหนักในปัญหาของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวิชาชีพการพยาบาลในการสร้างความตระหนักและความไวต่อปัญหาของผู้สูงอายุและสร้างแนวทางความร่วมมือในการดำเนินการเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ ครอบครัวและสังคมไทยต่อไป

ภัสสร ลิมานนท์ (2547) ศึกษาเรื่อง บทบาทของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุไทย ผลการศึกษาพบว่า วิทยาลัยประชากรศาสตร์ โดยคณาจารย์และนักวิจัยส่วนหนึ่งที่มีความสนใจและพัฒนาตนเองจนเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นงานเชิงวิชาการ พื้นฐานการวิจัย และการกำหนดนโยบายของชาติในการจัดทำแผนงานที่ช่วยสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทยให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่ดีพอสมควรนอกเหนือจากงานวิจัยและสิ่งตีพิมพ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่วิทยาลัยประชากรศาสตร์ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องแล้ว คณาจารย์และนักวิจัยเหล่านี้ยังได้เข้าไปมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในการเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการคณะกรรมการ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในการเสนอข้อคิดเห็น คำแนะนำ เพื่อเป็นฐานในการกำหนดนโยบายที่จะให้การดูแลสวัสดิภาพของผู้สูงอายุไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ภาวะสุขภาพทั้งทางกายและใจ รวมทั้งคุณภาพชีวิตให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และให้ผู้สูงอายุได้รับการยกย่องนับถือจากคนรุ่นหลังในฐานะที่เป็นผู้ผ่านโลกและมีประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า แม้ว่าสังคมไทยจะได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ตาม ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำรัสต่อนายกรัฐมนตรีคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ ประชาชน จำนวนกว่า 2 หมื่นคน ในวันที่ 4 ธันวาคม 2549 ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อถวายพระพรเนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ศาลาดุสิตาลัยพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ที่ให้ตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุความตอนหนึ่งว่า “เดี๋ยวนี้ เอะอะอะไรคนก็เรียกร้องให้รัฐบาลต้องทำโน่น ทำนี่ ขณะที่รัฐบาลก็ไม่ค่อยมีกำลังเพราะว่ารัฐบาลนี้แก่มาก แต่เมื่อมีคนพูดว่า อายุมากหรือแก่แล้ว ก็อย่าน้อยใจ ขอให้ใช้ข้อได้เปรียบของคนแก่ คือ ประสบการณ์ มาทำงาน ถ้าคนที่อายุมาก ถ้ารักษาความดี รักษาคุณสมบัติ คุณธรรม ก็ได้เปรียบ

คนที่อายุน้อย คนที่มีอายุแต่เยาว์ในความคิดไม่เป็นผู้ใหญ่ นั่นทำให้บ้านเมืองล่มจมได้ และคนที่ไม่มีประสบการณ์ ก็ได้ทำให้บ้านเมืองล่มจมไปเยอะ แต่หากใช้ความมีอายุมากให้เป็นประโยชน์จิตใจที่มีอายุมาก ที่มีประสบการณ์ มาใช้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและต่อส่วนรวมก็จะช่วยคนอื่นได้มาก ถ้าหากทุกคนที่มีตำแหน่งสำคัญ ทำด้วยความตั้งใจดี ทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต บ้านเมืองจะผ่านพ้นอันตรายได้หวังว่าทุกคนที่รู้หน้าที่จะได้ทำตามหน้าที่ อายุ 80 จะได้สบายใจ”

ระพีพรรณ คำหอม และคนอื่น ๆ (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท ผลการศึกษาพบว่าในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีบริการสำคัญที่เป็นที่รู้จักดีของผู้สูงอายุในเขตชนบท ได้แก่ บริการรักษาพยาบาลฟรีสำหรับผู้สูงอายุ (ก่อนที่รัฐจะจัดบริการโครงการ 30 บาทรักษาทุกคน) บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริการบัตรทอง 30 บาท บริการสถานสงเคราะห์ บริการเบี้ยยังชีพ (เบี้ยคนแก่) ศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน บริการชมรมผู้สูงอายุบริการลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตชนบท ดังนี้ 1) บริการที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้สูงอายุในเขตชนบทได้ เช่น บริการสถานสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุในชนบทไม่ต้องการ 2) บริการสำหรับผู้สูงอายุในเขตชนบทต้องการแต่รัฐก็ไม่สามารถจัดให้ได้อย่างเหมาะสม เพียงพอทั่วถึงและเป็นธรรม เช่น บริการเบี้ยยังชีพ เป็นต้น

บุหลิน ทองกลีบ (2550) ศึกษาเรื่องบทบาทภาครัฐในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการในการได้รับการบริการสวัสดิการสังคมจากภาครัฐแตกต่างกัน 2) ภูมิหลังของผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัวของผู้สูงอายุ เพียงตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุจากภาครัฐในปัจจุบัน รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนบุตรอายุ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการรับทราบสิทธิประชาชนตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และรายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึงสิทธิประชาชนตาม พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ภูมิหลังของผู้สูงอายุไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของผู้สูงอายุในการได้รับการบริการในด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ 3) การจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุจากภาครัฐในปัจจุบัน การรับทราบถึงสิทธิประชาชนตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และปัญหาของผู้สูงอายุในการได้รับการบริการในด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้สูงอายุในการได้รับสวัสดิการจากภาครัฐ

สัณหทัย สงวนศักดิ์ (2550) ศึกษาเรื่องปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการส่งบริการสังคมแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของการนำนโยบายการส่งบริการสังคมแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร นอกจากขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย คือ 1) ความชัดเจนในเป้าหมายและวัตถุประสงค์นโยบาย 2) ความพร้อมของทรัพยากร 3) การสนับสนุนจากทางการเมืองและส่วนกลาง 4) การกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน และ 5) รูปแบบการให้บริการแล้ว กรุงเทพมหานครมีการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาลจึงส่งผลให้การนำนโยบายการส่งบริการสังคมแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

นาริรัตน์ จิตรมนตรี และสาวิตรี ทยานศิลป์ (2551) ศึกษาเรื่องการทบทวนองค์ความรู้และแนวทางการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า เป้าหมายระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ตรงกัน คือ มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ความผาสุก (Well-Being) และสุขภาพ (Health) แต่เน้นมาตรการแตกต่างกันไป อาทิ ประเทศญี่ปุ่นเน้นการดูแลระยะยาวที่ไม่ใช่เป็นการดูแลในสถานพยาบาลหรือสถานสงเคราะห์ แต่เป็นการส่งเสริมให้เกิดการดูแลที่บ้าน รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์ก็มีความเด่นชัดในบทบาทการเป็นผู้สนับสนุนและประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยเฉพาะองค์กรเอกชนกับภาคประชาชน ซึ่งทำให้งานสวัสดิการผู้สูงอายุดำเนินได้อย่างเข้มแข็งประเทศออสเตรเลียและอังกฤษเน้นการสร้างควมมั่นคงทางรายได้ของผู้สูงอายุโดยส่งเสริมการจ้างงานหลังเกษียณที่สอดคล้องตามศักยภาพ และในระยะหลังนี้เกือบทุกประเทศส่งเสริมการออกแบบต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยสูงอายุ ในขณะที่การบริการด้านสุขภาพทุกประเทศก็ยังคงพยายามพัฒนาให้เหมาะสม สะดวก รวดเร็ว และผู้สูงอายุเข้าถึงได้อย่างครอบคลุม

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2552) ศึกษาเรื่องสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552 ผลการศึกษาพบว่าภาพรวมการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้ประเด็น “การดูแลและสวัสดิการผู้สูงอายุ” ในรอบปี พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมา โดยเทียบเคียงกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดต่าง ๆ ภายใต้แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ซึ่งพบว่าการดำเนินงานส่วนใหญ่มีสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมผู้สูงอายุ และยุทธศาสตร์ที่ 3 ระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุอาจากกล่าวได้ว่าการดำเนินงานในส่วนของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและองค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ นับว่ามีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีลักษณะของขอบเขตกิจกรรมที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม พิจารณาได้จากจำนวนที่เพิ่มขึ้นในรอบปีที่ผ่านมาขององค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุในรูปของกลุ่ม ชมรมในพื้นที่ทั่วประเทศ ภายใต้ความสนับสนุนของกรมอนามัย และสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ควบคู่ไปกับการให้ความสนับสนุนทางด้านเทคนิค วิชาการ และทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ จากภาคราชการผ่านทางกลไกการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ ก็มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในเรื่องของการสนับสนุนข้อมูลและสื่อความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ การออกกำลังกายโภชนาการ สุขศึกษา ตลอดจนให้การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และศาสนาประเพณี ฯลฯ ในขณะที่การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ก็กำลังเป็นประเด็นที่อยู่ในกระแสความสนใจและความตระหนักของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานภาคราชการ ที่มีบทบาทหน้าที่และภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้สูงอายุ พิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมและการประสานความร่วมมือในการช่วยรณรงค์ เผยแพร่และร่วมกระตุ้นให้มีกิจกรรมการให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่สาธารณะที่ให้บริการแก่ประชาชน ทั้งอาคารสถานที่ของส่วนราชการ เอกชน รวมทั้งภาคธุรกิจเพื่อให้มีการดำเนินการปรับปรุงหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการชาวต่างประเทศดังต่อไปนี้

ฟาร์ราน และโปโปวิช (Farran & Popovich, 1990) ศึกษาเรื่องความหวังของผู้สูงอายุในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ความหวัง หมายถึง ความคาดหวังเกี่ยวกับเป้าหมายที่ปรารถนาในอนาคต เป็นเงื่อนไขที่สำคัญสำหรับการกระทำ และมีอิทธิพลต่อความจริงที่จะเกิดตามมา และยังพบอีกว่า สุขภาพจิต สุขภาพกาย แหล่งสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการควบคุมตนเอง ศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวัง ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นความเครียดในชีวิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับความหวัง นอกจากนี้ ยังสรุปเพิ่มเติมได้อีกว่า เครื่องมือวัดความหวังทั้งสองเครื่องมือที่ใช้จะวัดเพียงความหวังทั่วไปและความหวังระหว่างบุคคลเท่านั้น และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการรวมลักษณะเฉพาะของความหวังเข้าด้วยกัน เพื่อใช้เป็น แนวทางในการศึกษาความหวังของผู้สูงอายุในอนาคตต่อไป

เบคเกอร์แมน และนอร์ทโทรพ (Beckerman & Northrop, 1996) ศึกษาเรื่องความหวังในผู้สูงอายุที่มีการเจ็บป่วยเรื้อรังอย่างน้อย 6 เดือน ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการรับรู้การมีแหล่งสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของความหวัง นอกจากนี้ยังพบว่า ความหวังในผู้สูงอายุจะต่ำกว่าคนในวัยอื่น ๆ เนื่องจากผู้สูงอายุมองว่า แหล่งสนับสนุนทางสังคมที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุนั้นมีน้อยลง และสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น ๆ ก็ลดลงเมื่อเทียบกับขณะอยู่ในวัยผู้ใหญ่ เนื่องจากเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีการเสื่อมของร่างกาย ทำให้การมีกิจกรรมลดลง ร่วมกับการต้องออกจากการทำงานเนื่องจากการเกษียณอายุ ทำให้รู้สึกไร้ค่าและไม่มี ความหวัง ซึ่งพื้นฐานความหวังของผู้สูงอายุนั้นจะเหมือนกับในวัยผู้ใหญ่ ในปัจจัยเรื่องความพึงพอใจต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น และต่อชีวิต กับการหลีกเลี่ยงสิ่งที่คุกคามความหวัง ส่วนปัจจัยเรื่องความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคต จะไม่มีความสำคัญในผู้สูงอายุเนื่องจากในผู้สูงอายุนั้น การคาดหวังในอนาคต คือการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน

จูลสารธนาคารโลก (World B. R., 2002) รายงานเรื่อง หลีกเลี้ยงวิกฤตผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ระบบการให้ความมั่นคงทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุอยู่ภายใต้ความเครียดที่เพิ่มขึ้นตลอดทั่วโลก ได้นำไปสู่การเปลี่ยนสัดส่วนการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในประชากรทั่วไป หมายถึง แผนของการสนับสนุนผู้สูงอายุ เช่นครอบครัวขยายจะอ่อนตัวลง ในขณะที่เดียวกัน เงินบำนาญของรัฐได้รับการพิสูจน์แล้วไม่มั่นคง สำหรับเหตุผลเหล่านี้ นักเศรษฐศาสตร์ให้เหตุผลว่า ผู้กำหนดนโยบายและข้าราชการกำลังหาวิธีแก้ไขปัญหานี้ เช่น 1) วิธีการสร้างความมั่นคงด้านการเงินสำหรับผู้สูงอายุและวิธีที่ดีที่สุดของการจ่ายเงินสำหรับการรักษาความปลอดภัยดังกล่าว 2) บทบาทของภาครัฐและเอกชน เมื่อระบบที่ใช้ในการเพิ่มมากกว่าผลลบจากการเติบโตทางเศรษฐกิจครอบคลุมการตรวจสอบและระดับโลกครั้งแรกของการรักษาความปลอดภัยผู้สูงอายุที่อยู่ปัญหาดังกล่าวโดยจะระบุสามหน้าที่ของการเงินผู้สูงอายุการรักษาความปลอดภัยโปรแกรมแจกจ่าย การออมและการประกันภัยมันจะประเมินทางเลือกเชิงนโยบายสำหรับการประชุมทางเลือกเหล่านี้ใช้สองเกณฑ์: ผลกระทบต่ออายุและทั้งหมดของพวกเขาส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเป็น การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการรักษาความปลอดภัยทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะให้บริการที่ดีกว่าหากรัฐบาลอาศัยในสามระบบ เหล่านี้คือ 1) ระบบการบริหารจัดการสาธารณะกับการมีส่วนร่วมบังคับและเป้าหมายจำกัด ในการลดความยากจนอายุระหว่าง 2) การบริหารจัดการระบบบังคับเอกชนออมทรัพย์ 3) ระบบการออมภาคสมัครใจทั้งสามระบบจะตรวจสอบให้แน่ใจกับความเสียหายหลายแห่งวัยชรา

การศึกษาสรุปได้ว่าการรวมกันของนโยบายด้านความปลอดภัยเป็นรายได้ที่แตกต่างกันมีประสิทธิผลมากขึ้นกว่าวิธีใด ๆ และที่เดียวทั้งหมดประเทศควรเริ่มต้นการวางแผนสำหรับกลุ่มอายุของพวกเขาในขณะนี้

มิโยโก มัตสึโอะ (Miyoko Matsuo, 2003) ศึกษาเรื่องผลของการมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุที่มีต่อคุณภาพของชีวิต ผลการศึกษาพบว่า อัตราของคนชราในประชากรชาวญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าตกใจที่จะถึง 27.40 % ในปี 2025 การปรับปรุงในด้านจิตสังคม ความพึงพอใจ และคุณภาพชีวิต กลายเป็นข้อสำคัญ งานรวมทั้งการบำรุงรักษาทางกายภาพของสุขภาพ อย่างไรก็ตามเนื่องจากมูลค่าความหลากหลายของระดับและวิถีชีวิตของผู้สูงอายุก็น่าจะเป็นขึ้นยากที่จะอธิบายของพวกเขาทางจิตสังคมความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตเฉพาะในกรอบคั้งที่ผู้สูงอายุคนนี้ความแปรปรวนของผู้สูงอายุจะเห็นในการตั้งคั้งกิจกรรมของพวกเขา ยัง ดั้งนั้นผู้สูงอายุของแต่ละชุมชนในประเทศญี่ปุ่นมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ได้มีการวิจัยเพิ่มขึ้นสำหรับกิจกรรมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และคุณภาพชีวิตที่บางคนมุ่งเน้นไปที่ปัจจัยในการส่งเสริม และบางส่วนอยู่กับปัจจัยในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตเช่นสุขภาพ ครอบครัว ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลมีบทบาทฟังก์ชันและกิจกรรมสันตนาการ

เบอร์ลิน (Berlin, 2004) วารสารการมีสุขภาพดีของผู้สูงอายุในประเทศสวีเดน ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการสุขภาพดีในผู้สูงอายุมีมากขึ้น แต่ยังมีส่วนมากที่ต้องการการดูแลสามารถได้รับผลจากการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค มาตรการทำให้ง่ายขึ้นสำหรับผู้สูงอายุที่จะอยู่ชีวิตอิสระแม้จะมีสุขภาพไม่ดีและความพิการควรจะมีการดูแลของชุมชน แต่ค่าเฉลี่ยอายุขัยเฉลี่ยของประเทศหญิง 65 ยังไม่ได้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 1997 ซึ่งยังต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ สเปน ออสเตรเลีย อิตาลีและแคนาดาในส่วนนี้ชายชาวสวีเดนเป็นในทางกลับกันที่ด้านบนของรายการร่วมกับประเทศญี่ปุ่น ประเทศสำหรับตำแหน่งที่ต่ำกว่าของผู้หญิงสวีเดนเป็นที่พวกเขาสูญบุหริ่มากขึ้นดังกล่าวข้างต้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งอายุระหว่าง 45 และ 64 นิสัยการรับประทานอาหารเป็นปัจจัยอื่นนอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในระดับภูมิภาคในประเทศสวีเดนเมื่อมันมาถึงผู้สูงอายุของอายุขัยที่เหลืออยู่ 65 ปี ในหมู่ผู้ที่มีอายุสั้นที่สุด สุขภาพรูปแบบดังต่อไปนี้ขึ้นอยู่กักระดับชั้นทางสังคมแตกต่างกันไปตามสภาพชีวิตที่แตกต่างกันผู้คนจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีระดับพื้นหลังการทำงานที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา การไม่ใช้เวลามากพอในการออกกำลังกาย มีนิสัยการรับประทานอาหารที่ไม่ดี สุขภาพจิตไม่ดียังคงเป็นปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุ แต่สาเหตุที่แท้จริงของความตายจะครอบงำอย่างสมบูรณ์โดยเฉพาะ โรคหลอดเลือดหัวใจและโรคมะเร็ง แม้ว่าจะเป็นเพียงการเดินทาง การทำงานบ้านหรือการทำสวน ความเป็นจริงการออกกำลังกายที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดีจะกลายเป็นความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต้องส่งเสริมให้แพร่หลาย

จตุรารองค์การสหประชาชาติ (United Nations Report, 2006) รายงานเรื่องการเพิ่มทวีคูณของผู้สูงอายุทั่วโลก ภายในปี 2050 ผลการศึกษาพบว่าจำนวนของผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี คาดว่าจะเพิ่มขึ้นกว่าสามเท่าภายในปี 2050 จากการสำรวจในปี 2006 ประชากรในประเทศอินเดีย ไนจีเรีย ปากีสถาน สาธารณรัฐประชาธิปไตย คองโก เอธิโอเปีย สหรัฐอเมริกา บังคลาเทศและจีนจะเพิ่มมากกว่าครึ่งหนึ่งของของโลกประมาณ 2.50 พันล้านคน ภายในปี 2050 จำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกจะเพิ่มเกือบจะสามเท่าตัวถึง 2 พันล้านคน ทำให้มีจำนวนมากถึง 25 % ของประชากรที่คาดหวัง

ประมาณการแห่งที่คาดการณ์ว่าประชากรโลกจะขยายตัวโดย 2.50 พันล้าน จากปัจจุบัน 6.70 พันล้าน ในอีก 43 ปี แต่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของโลกมาจากขยายตัวจากประเทศยากจน และด้วยเหตุนี้ ยังคงเพิ่มขึ้นมากกว่าภูมิภาคที่พัฒนาเป็นแทบจะไม่เปลี่ยนแปลงและจะอายุมากอย่างเด่นชัด ประเทศกำลังพัฒนาจะมีจำนวนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะปรับลดอัตราเจริญพันธุ์ลง แต่คาดการณ์ว่าการพัฒนาประชากรของโลกจะยังคงไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงถัดไปเกือบ 43 ปีที่ 1.20 พันล้าน ส่วนใหญ่เกิดจากการย้ายถิ่น แม้จะมีอุปสรรคการอพยพ การย้ายถิ่นจากยากจนไปสู่ประเทศร่ำรวย แต่ถึงกระนั้นจำนวนประชากรผู้สูงอายุใน 46 ประเทศรวมทั้งเยอรมัน อิตาลี จะมีประชากรลดลงแต่ในอีกหลายประเทศ เช่น อินเดีย ไนจีเรีย ปากีสถาน สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก เอธิโอเปีย สหรัฐอเมริกา บังคลาเทศและจีนจะมีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มถึงกว่าครึ่งหนึ่งของโลก ภายในปี 2050

อีสเลย์ (Easley, 2003) รายงานนำเสนอภาพรวมประเด็นสุขภาพของประชากรสูงอายุในแคโรไลนาเหนือโดยใช้ข้อมูลสำมะโนประชากร พบว่า สถานะสุขภาพโดยทั่วไปการดูแลสุขภาพ มีปัจจัยเสี่ยงโรคหัวใจโรคหลอดเลือดสมอง มะเร็ง โรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรังโรคอัลไซเมอร์ ใช้หวัดใหญ่และปอดอักเสบ เบาหวาน นำเสนอสำหรับสี่กลุ่มอายุ : 50-64, 65-74, 75-84 และ 85 ในปี 2001 ประชากรประมาณ 2.30 ล้านคน ของแคโรไลนาเหนือ มีอายุ 50 ปีหรือมากกว่าหรือคิดเป็นร้อยละ 28 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของรัฐ ผลรายงานผ่านการสำรวจ BRFSS ว่าการดูแลสุขภาพสุขภาพของพวกเขาเป็นธรรมดาหรือไม่ ร้อยละเก้ารายงานว่าเขาไม่สามารถพบแพทย์ในอดีตเนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป สาเหตุของการเสียชีวิตของผู้สูงอายุ ชาวแคโรไลนาเหนือ คือ เป็นโรคหัวใจ มะเร็ง เบาหวาน โรคหลอดเลือดสมองและโรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โดยค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่สูงอายุคิดเป็นจำนวนเงินรวมกว่า 4,500,000,000 \$ สำหรับระยะเวลา 1999-2001 ค่าใช้จ่ายสำหรับโรงพยาบาลโรคหัวใจ เกือบ 5,000,000,000 \$ ในช่วงระยะเวลาสามปี 1997-1999 ข้อมูลในรายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นมืออาชีพด้านทรัพยากรเพื่อสุขภาพอายุและในแคโรไลนาเหนือ ที่สามารถจัดลำดับความสำคัญด้านสุขภาพของผู้สูงอายุและกำหนดนโยบายบริการด้านสุขภาพที่เหมาะสม

GRAD VRU

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษากิจการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีใช้ระเบียบวิธีวิจัยเกี่ยวกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนในการการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดทำ การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบสภาพเครื่องมือ
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การจัดทำและและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วยประชากรกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 14,748 คน กลุ่มตัวอย่าง

ผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกาที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำนวน 400 คน โดยใช้สูตรคำนวณยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 n = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.5)

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{14,748}{1 + 14,748(0.05^2)}$$

$$n = 399 \text{ คน}$$

จากการคำนวณ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ปัจจัยการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย ด้านนโยบาย ด้านการบริการจัดการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านความพอเพียงของงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย ด้านคุณภาพชีวิต ด้านหลักประกัน ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านความต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิด (Close - End Question) แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา จำนวน 400 คน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนความหมายของค่าเฉลี่ยมีดังนี้ (Best, John w, 1970 อ้างถึงใน สุรียัน ปันชัย, 2552)

1.00-1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการในระดับน้อยที่สุด
1.50-2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการในระดับน้อย
2.50-3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการในระดับปานกลาง
3.50-4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการในระดับมาก
4.50-5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

โดยแบ่งตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด
เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนความหมายของค่าเฉลี่ยมีดังนี้ (Best, John w, 1970 อ้างถึงใน
สุริยัน ปันชัย, 2552)

1.00-1.49	หมายถึง	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในระดับน้อยที่สุด
1.50-2.49	หมายถึง	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในระดับน้อย
2.50-3.49	หมายถึง	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในระดับปานกลาง
3.50-4.49	หมายถึง	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในระดับมาก
4.50-5.00	หมายถึง	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถาม

สร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถาม เสนอฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไขความเที่ยงตรงรับข้อเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง นำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอแบดแล้วนำมาตั้งคำถามในแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อประธานและคณะกรรมการผู้ควบคุมเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการต่อไป

นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสร้างแบบสอบถาม นำแบบฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยศึกษาจากประเด็นคำถาม จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของคำถามสามารถปรับได้ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์โดยอาศัยหลักการตั้งคำถามที่มีความเข้าใจง่าย คำถามปลายปิด ไม่มีคำถามนำโดยแนวคำถามนี้ได้รับข้อเสนอแนะแก้ไขจากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้องนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอแบดเท่ากับ 0.656

นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้บริหาร ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล และเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกา

ผู้วิจัยทำการทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงจำนวน 400 คนและรอรับคืนด้วยตัวเองทันที

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะไปดำเนินการทางสถิติ

3.6 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ตามขั้นตอน ดังนี้

วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละ

วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน การแปลความหมายของคะแนน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ การจัดทำและวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้รับมาจัดระเบียบและวิเคราะห์เชิงพรรณนาการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพให้ครอบคลุมเนื้อหา แนวคิด และทฤษฎี

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาสามารถผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

4.4 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

4.5 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

4.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

Sig. หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

** หมายถึง ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

* หมายถึง ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านเพศ

เพศ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ชาย	116	29.00
หญิง	284	71.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 และเป็นผู้ชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านอายุ

อายุ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
60 – 65 ปี	165	41.30
66 -70 ปี	123	30.80
71 – 75 ปี	27	6.80
มากกว่า 75 ปี	85	21.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุระหว่าง 60 - 65 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมาจะมีช่วงอายุระหว่าง 66 -70 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ถัดมาจะมีช่วงอายุระหว่าง มากกว่า 75 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 และจะมีช่วงอายุระหว่าง 71 - 75 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านรายได้เฉลี่ยต่อปี

รายได้เฉลี่ยต่อปี	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000 บาท	315	78.80
50,001 - 100,000 บาท	50	12.50
100,001 - 150,000 บาท	20	5.00
150,001 - 200,000 บาท	8	2.00
200,001 บาทขึ้นไป	7	1.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีที่ต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ถัดมา มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 100,001 - 150,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 150,001 - 200,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 200,001 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละของประชาชนด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	207	51.80
เกษตรกร	90	22.50
รับจ้าง	46	11.50
ค้าขาย	37	9.30
ข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	1.80
ธุรกิจส่วนตัว	12	3.00
อื่น ๆ.....	1	0.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 รองลงมา มีการประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ถัดมา มีการประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 มีการประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 มีการประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และมีการประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

4.3 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการส่งมอบบริการของ อปท.			
1.1 มีการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	4.25	1.01	มากที่สุด
1.2 มีการอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น	3.71	1.09	มาก
1.3 มีการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	3.53	1.09	มาก
1.4 มีการส่งเสริมการจัดการศพตามประเพณี	3.38	1.18	ปานกลาง
1.5 มีการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ	3.41	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.6 มีการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพหรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่	3.19	1.28	ปานกลาง
1.7 หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการ	3.80	1.01	มาก
1.8 การดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุมีความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นที่น่าพึงพอใจ	3.64	1.07	มาก
1.9 จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงานด้านการจัดการที่ต้องรับผิดชอบ	3.45	0.99	มาก
1.10 มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานกับผู้สูงอายุและประชาคมหมู่บ้าน	3.48	1.10	มาก
1.11 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง	3.73	1.01	มาก
1.12 หน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้นอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง	3.21	0.88	ปานกลาง
รวม	3.57	0.88	มาก
2. ด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท.			
2.1 การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของรัฐ	3.81	0.94	มาก
2.2 มีการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง	4.04	1.00	มาก
2.3 มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบ	4.05	0.97	มาก
2.4 การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา	3.69	1.06	มาก
รวม	3.90	0.90	มาก
3. ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท.			
3.1 เจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง	4.09	1.06	มาก
3.2 เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ	4.23	1.01	มาก
3.3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี	4.27	0.94	มาก
3.4 จำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ	4.02	1.13	มาก
รวม	4.15	0.97	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.			
4.1 จำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม	3.81	1.18	มาก
4.2 ผู้สูงอายุได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนเท่ากัน	4.07	1.04	มาก
4.3 ระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้	4.12	1.00	มาก
4.4 การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็ว	4.24	0.94	มาก
รวม	4.06	0.93	มาก
โดยรวม	3.92	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.84) และหากพิจารณาเป็นรายด้านจะพบข้อมูล ดังนี้

ด้านการส่งมอบบริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.88) โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการสูงสุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.01) รองลงมา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.01) และมีการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.28) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.90) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบสูงสุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.97) รองลงมา มีการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 1.00) การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .967) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดีสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .936) รองลงมาเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 1.011) และจำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 1.128) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านความพอใจของงบประมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็วมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.94) รองลงมาระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 1.00) และจำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.18) น้อยที่สุด ตามลำดับ

4.4 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้สูงอายุที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน

สภาพการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณภาพชีวิต			
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	3.63	0.92	มาก
2. ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้น	3.65	0.91	มาก
3. การนํานโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ คำนึงถึงพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546	3.55	0.87	มาก
4. สิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.40	0.99	ปานกลาง
รวม	3.56	0.82	มาก
2. ด้านหลักประกัน			
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี	3.47	1.07	ปานกลาง
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และเลี้ยงตัวเองได้	3.34	1.14	ปานกลาง
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคน	3.55	1.09	มาก
4. ท่านสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม	3.28	1.09	ปานกลาง
รวม	3.41	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สภาพการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ด้านสุขภาพ			
3.1 ท่านมีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์ จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือไหม	3.42	1.06	ปานกลาง
3.2 ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายที่จะช่วยทำให้เกิดความคล่องตัว และความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ หรือไหม	3.20	0.94	ปานกลาง
3.3 ท่านมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกายตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไหม	2.98	1.04	ปานกลาง
4. ท่านมีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่และสุราที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่	3.65	1.18	มาก
รวม	3.31	0.91	ปานกลาง
4. ด้านรายได้			
4.1 การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนด	3.83	1.14	มาก
4.2 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว	3.31	1.12	ปานกลาง
4.3 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว	3.06	1.19	ปานกลาง
4.4 เบี้ยเลี้ยงยังชีพทำให้ท่านสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ว่างให้เกิดภาระต่อสังคม	3.21	1.11	ปานกลาง
รวม	3.35	0.97	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สภาพการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. ด้านความต้องการ			
5.1 ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี	3.60	1.14	มาก
5.2 ผู้สูงอายุได้รับการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต	3.58	1.14	มาก
5.3 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต	3.67	1.25	มาก
5.4 ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึง	3.71	1.05	มาก
5.5 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในชีวิต	3.62	1.17	มาก
รวม	3.63	1.08	มาก
โดยรวม	3.45	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เห็นว่า

ด้านคุณภาพชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.82) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้นสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.91) รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.92) และสิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.99) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านหลักประกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.02) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคนสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.09) รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.07) และสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.09) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.91) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่และสุรา ที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.18) รองลงมา มีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์ จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือไม่ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.06) และมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.04) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.97) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนดสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.14) รองลงมา ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.12) และได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.19) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านความต้องการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.08) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึงสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.05) รองลงมา ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.25) และ ผู้สูงอายุได้รับบริการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.14) น้อยที่สุด ตามลำดับ

GRAD VRU

4.5 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีโดยภาพรวม

องค์ประกอบและ แนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ											
	ด้าน คุณภาพชีวิต		ด้านหลักประกัน		ด้าน สุขภาพ		ด้าน รายได้		ด้าน ความต้องการ		ภาพรวม	
	(r)	Sig.	(r)	Sig.	(r)	Sig.	(r)	Sig.	(r)	Sig.	(r)	Sig.
ด้านการส่งมอบบริการของ อปท.	0.83(**)	0.00	0.83(**)	0.00	0.62(**)	0.00	0.75(**)	0.00	0.68(**)	0.00	0.84(**)	0.00
ด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท.	0.72(**)	0.00	0.63(**)	0.00	0.41(**)	0.00	0.56(**)	0.00	0.45(**)	0.00	0.62(**)	0.00
ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท.	0.70(**)	0.00	0.64(**)	0.00	0.42(**)	0.00	0.58(**)	0.00	0.69(**)	0.00	0.69(**)	0.00
ด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.	0.70(**)	0.00	0.73(**)	0.00	0.44(**)	0.00	0.59(**)	0.00	0.56(**)	0.00	0.69 (**)	0.00
รวม	0.80(**)	0.00	0.77(**)	0.00	0.51(**)	0.00	0.67(**)	0.00	0.65(**)	0.00	0.77(**)	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

GRAD VRU

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่าระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.77^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีจะพบว่า ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = 0.84^{**}$, Sig. = 0.00) มาค่าความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาด้านบุคลากรในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) ถัดมาด้านความเพียงพอของงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) ด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีค่าความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.62^{**}$, Sig. = 0.00) ตามลำดับ หากพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า

ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.84^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านหลักประกัน ($r = 0.83^{**}$, Sig. = 0.00) รองลงมาด้านคุณภาพชีวิต ($r = 0.83^{**}$, Sig. = 0.00) และด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.62^{**}$, Sig. = 0.000) ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.62^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านคุณภาพชีวิต ($r = 0.72^{**}$, Sig. = 0.00) รองลงมาด้านหลักประกัน ($r = 0.63^{**}$, Sig. = 0.00) และด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.41^{**}$, Sig. = 0.00) ตามลำดับ

ด้านบุคลากรในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมด้านบุคลากรในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านคุณภาพชีวิต ($r = 0.70^{**}$, Sig. = 0.00) รองลงมาด้านความต้องการ ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) และด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.42^{**}$, Sig. = 0.00) ตามลำดับ

ด้านความเพียงพอของงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมด้านความเพียงพอของงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านหลักประกัน ($r = 0.73^{**}$, Sig. = 0.00) รองลงมาด้านคุณภาพชีวิต ($r = 0.703^{**}$, Sig. = 0.00) และด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.44^{**}$, Sig. = 0.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	X1	X2	X3	X4	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
X1	1.00	0.70(**)	0.45(**)	0.50(**)	0.65(**)	0.55(**)	0.50(**)	0.60(**)	0.37(**)
X2	-	1.00	0.55(**)	0.68(**)	0.69(**)	0.62(**)	0.53(**)	0.61(**)	0.33(*)
X3	-	-	1.00	0.52(**)	0.41(**)	0.28	0.22	0.33(*)	0.56(**)
X4	-	-	-	1.00	0.51(**)	0.51(**)	0.41(**)	0.55(**)	0.42(**)
Y1	-	-	-	-	1.00	0.58(**)	0.58(**)	0.57(**)	0.30(*)
Y2	-	-	-	-	-	1.00	0.44(**)	0.58(**)	0.30(*)
Y3	-	-	-	-	-	-	1.00	0.66(**)	0.41(**)
Y4	-	-	-	-	-	-	-	1.00	0.58(**)
Y5	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ: X = ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษา คือ องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ
Y = ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา คือ การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่ากลุ่มตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ระดับปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุในระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.45(**) ถึง 0.70(**) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

- X1 = ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท. ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท. และด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.

- X2 = ด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท. และด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.

- X3 = ด้านบุคลากรในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.

2. ระดับปัจจัยการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีในระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.30(*) ถึง 0.66(**) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

- Y1 = ด้านคุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์กับด้านหลักประกัน ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านความต้องการ

- Y2 = ด้านหลักประกัน มีความสัมพันธ์กับด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านความต้องการ

- Y3 = ด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับด้านรายได้ และด้านความต้องการ

- Y4 = ด้านรายได้ มีความสัมพันธ์กับด้านความต้องการ

GRAD VRU

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ทราบถึงการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พร้อมทั้งแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (3) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย คือ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอลำลูกกาที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำนวน 400 คน โดยใช้สูตรคำนวณยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิด (Close - End Question) แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) และนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน โดยสามารถสรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 และเป็นผู้ชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ตามลำดับ

ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุระหว่าง 60 - 65 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมาจะมีช่วงอายุระหว่าง 66 -70 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ถัดมาจะมีช่วงอายุระหว่างมากกว่า 75 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 และจะมีช่วงอายุระหว่าง 71 - 75 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อปี กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีที่ต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.80 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อปี 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ถัด

ผู้มีรายได้น้อยต่อปี 100,001 - 150,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 มีรายได้น้อยต่อปี 150,001 - 200,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และมีรายได้น้อยต่อปี 200,001 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 รองลงมาเป็นการประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ถัดมาเป็นการประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 มีการประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 มีการประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และมีการประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

5.1.2 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.84) และหากพิจารณาเป็นรายด้านจะพบข้อมูล ดังนี้

ด้านการส่งมอบบริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.88) โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการสูงสุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.01) รองลงมาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.01) และมีการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการการรวนสุขภาพเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.28) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.90) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบสูงสุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.97) รองลงมาเป็นการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 1.00) การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.97) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดีที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.94) รองลงมาเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 1.01) และจำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 1.13) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านความพอเพียงของงบประมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็วมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.94) รองลงมาระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 1.00) และจำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.18) น้อยที่สุด ตามลำดับ

5.1.3 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ผู้สูงอายุที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่า

ด้านคุณภาพชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.82) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้นมากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.91) รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.92) และสิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.99) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านหลักประกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.02) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคนสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.09) รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.07) และสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.09) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.91) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่และสุรา ที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.18) รองลงมา มีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์ จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือไม่ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.06) และมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.04) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.97) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนดสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.14) รองลงมาได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.12) และได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.19) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านความต้องการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.08) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึงสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.05) รองลงมาผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.25) และผู้สูงอายุได้รับบริการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.14) น้อยที่สุด ตามลำดับ

5.1.4 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.77^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา

เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีจะพบว่า ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = 0.84^{**}$, Sig. = 0.00) มาค่าความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาด้านบุคลากรในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) ถัดมาด้านความเพียงพอของงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.69^{**}$, Sig. = 0.00) ด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.625^{**}$, Sig. = 0.00) มีค่าความสัมพันธ์น้อยที่สุด ตามลำดับ

5.1.5 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในแต่ละด้านที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1.1) ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่ และหน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง

1.2) ด้านสุขภาพ คือ การออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายที่จะช่วยทำให้เกิดความคล่องตัวและความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ หรือไม่ และการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่

1.3) ด้านรายได้ คือ เบี้ยเลี้ยงยังชีพทำให้ท่านสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม

2) แนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในแต่ละด้านที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ คือ

2.1) ด้านการส่งมอบบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการจัดกิจกรรมหรือส่งเสริมการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ เช่น การออกกำลังกายช่วงเย็นในสวนธารณะ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงขึ้น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำ และสร้างรายได้

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการจัดบริการการดูแลสุขภาพเคลื่อนที่ออกให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีหน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่บริการ

2.2) ด้านสุขภาพ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อเป็นการความเสี่ยงในการเกิดโรคแทรกซ้อนหลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหารที่ถูกต้องโภชนาการให้ครบ 5 หมู่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกาย เพื่อจะช่วยให้เกิดความคล่องตัวและความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ ตามมากับผู้สูงอายุ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่บริการแก่ผู้สูงอายุและประชาชนในการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ และประเมินความเสี่ยงสุขภาพของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

2.3) ด้านรายได้

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้ต่างอื่นที่นอกเหนือจากเบี้ยเลี้ยงยังชีพ เพื่อช่วยสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 องค์กรประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อองค์กรประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อองค์กรประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.84) และหากพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการส่งมอบบริการอยู่ในระดับมาก ด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก และด้านความปลอดภัยของงบประมาณอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย บวรโมทย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ในด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และการประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนในด้านสัมฤทธิ์ผลของโครงการ ด้านความเพียงพอ ของงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านคุณภาพชีวิต มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

5.2.2 การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ผู้สูงอายุที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่า ด้านคุณภาพชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ด้านหลักประกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และด้านความต้องการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี ไชยชัยฤทธิ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความชัดเจนของนโยบาย ความสามารถในการปฏิบัติงานบุคลากร ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความร่วมมือและสนับสนุนของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ส่วนความชัดเจนของระเบียบปฏิบัติ ความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความสามารถด้านงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3 ปัจจัยด้านองค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นวาระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าองค์กรประกอบ และแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r = 0.77^{**}$, Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเวชม์ สุวรรณระดา (2553) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการสวัสดิการผู้สูงอายุในทุกด้านในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติงาน ในประเด็นที่ว่าผู้ปฏิบัติงานควรมีการทำจดทะเบียนและฐานข้อมูลผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน รองลงมาคือ ด้านบริหารในประเด็นที่ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีงบประมาณสวัสดิการผู้สูงอายุที่เพียงพอ และสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานและด้านนโยบาย ในประเด็นที่ว่า องค์กรควรมีการวางแผนจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบในทุก ๆ ด้าน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริม นโยบายสนับสนุนการพัฒนาคุณด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ และด้านการประชาสัมพันธ์โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการของเทศบาลให้มีความสอดคล้องหรือเหมาะสมกับโครงการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริม นโยบายการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มีความพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถสอดคล้องกับโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรให้การ สนับสนุนในการบริหารงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ทรัพยากรในสัมฤทธิ์ผลของ เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้ เป็นไปตามแนวทางมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยกำหนด
- 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการพัฒนา บุคลากรและเสริมสร้างภาพของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมภารกิจในทุกด้าน

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรเพิ่มงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในภาวะปัจจุบัน โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีพอสมควรหรืออาจจะมีการช่วยเหลือ และลดค่าใช้จ่ายผู้สูงอายุ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจ นันทนาการต่าง ๆ ผ่านกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ บริการสาธารณสุข หรือ พัฒนาที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณสุขหรือสาธารณสุขภาคให้สมบูรณ์

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก การวางแผน การบริหารจัดการร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ประชาชนผู้สูงอายุได้รับทราบอย่างทั่วถึงเป็นธรรมทั่วถึง เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์กับกลุ่มผู้สูงอายุบางกลุ่มเท่านั้น

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีบัญชีธนาคารของตนเอง และควรจัดเก็บทะเบียนผู้สูงอายุโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกในการจ่ายเบี้ยยังชีพ ง่ายต่อการตรวจสอบติดตามผล และยังสามารถลดความเสี่ยงในการไม่ได้รับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ อันเกิดจากการมารับแทนโดยผู้อื่น

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรประสานงานกับคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบข้อมูลกรณีที่มีการร้องเรียนคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพไม่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถติดตามและตรวจสอบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำการกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพมีความโปร่งใสเป็นที่ยอมรับขอประชาชน

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ร่วมพิจารณา คัดเลือก คุณสมบัติผู้สูงอายุที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านด้วย และควรแจ้งลำดับการเรียงรายชื่อผู้ขึ้นบัญชีตามทะเบียนผู้สูงอายุให้ชัดเจนและประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

7) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการกันเงินงบประมาณสำหรับจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ล่วงหน้า

8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรจะมีการประชุมชี้แจงให้ผู้สูงอายุเข้าใจหลักการและทราบผลการดำเนินงานของท้องถิ่นตามระเบียบ

9) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีการประชาสัมพันธ์แนะนำขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ผู้สูงอายุ ที่มีข้อสงสัยและไม่เข้าใจทราบอยู่เสมอ

10) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้ารับการฝึกอบรมความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

11) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม นอกจากนี้ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

12) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ควรมีความชัดเจน เช่น นำข้อมูลด้านรายได้ การประกอบอาชีพ การมีผู้เลี้ยงดู ภาวะในครอบครัว มาประกอบหลักเกณฑ์การพิจารณา และจัดให้มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างคนในวัยต่าง ๆ กับผู้สูงอายุในชุมชน

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง เพื่อนำมาเปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีต่อไป

2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

3) ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

GRAD VRU

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- กวี รัชชชน. (2541). **การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางรัฐศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารทางวิชาการคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การประเมินผลนโยบาย**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิราพร เกศพิชญวัฒนา, จันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย และยุพิน อังสุโรจน์. (2543). **ความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เจตน์ ดวงสงค์. (2552). **เอกสารประกอบการสอนวิชา นโยบายสาธารณะสาขาวิชาบริหารรัฐกิจเบื้องต้น**. เชียงใหม่: วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชื่น เตชามหาชัย และคนอื่น ๆ. (2542). **คู่มือการเสริมสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ในผู้สูงอายุสำหรับบุคลากรสาธารณสุข**. นนทบุรี: สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- ไตรรัตน์ โภคพลากร. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองใบ สุดซารี. (2536). **การนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้**. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นลินี โล่ชิงชัยฤทธิ. (2549). **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นาริรัตน์ จิตรมนตรีและสาวิตรี ทยานศิลป์. (2551). **การทบทวนองค์ความรู้และแนวทางการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย**. รายงานวิจัยเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- นิพนธ์ คันธเสวี. (เมษายน 2525). **ภาวะสังคมไทย**. ในเอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติ 19-21 เมษายน 2525. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- บริบูรณ์ พรพิบูลย์. (2528). **โลกยามชราและการเตรียมตัวเพื่อเป็นสุข**. เชียงใหม่: พระสังฆการพิมพ์.

- บุหลัน ทองกลีบ. (2550). **บทบาทภาครัฐในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2546). **นโยบายผู้สูงอายุของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการ
วางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การประเมินผลโครงการ.** นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พัชรินทร์ เพชรฤทธิ. (2551). **ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.**
การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัสสร ลิมานนท์. (2547). **บทบาทของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ
ผู้สูงอายุไทย.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มันทนา จริยรัตน์ไพศาล. (2542). **สุขภาพผู้สูงอายุ.** กำแพงเพชร: สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- มารศรี นุชแสงพลี. (2532). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา
ผู้สูงอายุในชุมชนบ่อนไก่ กทม.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2552). **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552.**
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ยุพา อุดมศักดิ์. (2516). **บทบาทของสุขศึกษา ประชากรศึกษา ในเอกสารประกอบการประชุม
โครงการประชากรศึกษา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระพีพรรณ คำหอมและคนอื่น ๆ. (2547). **ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของ
ผู้สูงอายุในเขตชนบท.** รายงานวิจัยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณภา ศรีธัญรัตน์. (2546). **สถานการณ์ผู้สูงอายุ เสี่ยงสะท้อนจากหนังสือพิมพ์รายวันไทย.**
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรเดช จันทรศร. (2540). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2543). **การประเมินผลในระบบเปิด.** กรุงเทพฯ:
สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิต้า.
- วรวศ สุวรรณระดา และอรวรรณ ชาญด้วยวิทย์. (2553). **สวัสดิการยามชรา บำนาญแห่งชาติ.**
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.

- วรเวศม์ สุวรรณระดา. (2553). **แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชา เรื่องศิลป์. (2552). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด**. ตราด: จังหวัดตราด.
- วิยะดา ตีระแพทย์. (2541). **การนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคม สู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิลาวัดย์ จรรย์ยานนท์. (2533). **หน่วยที่ 10 ประชากรศึกษาเพื่อพัฒนาครอบครัว: ในเอกสาร การสอน ชุตติวิชา ประชากรและประชากรศึกษา หน่วยที่ 6-10. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วารุณา ฉิมพลีกุล. (2551). **ปัญหาและอุปสรรคของโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคนอื่น ๆ. (2544). **การก่อกูลทางสังคมแก่ผู้สูงอายุพื้นที่ศึกษาในเขตภาคใต้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2534). **แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร เขียวไสว. (2550). **การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). **กฎหมายการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: อรรถกมลการพิมพ์.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนูญปัจจุ. (2525). **ประชากรกับคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: ศรีอนันท์.
- สมพิศ สุขแสน. (2545). **เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “เทคนิคการวางแผนและการประเมินผล” แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2555). **คู่มือหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2556**. กรุงเทพฯ: โอเดียนบุ๊กส์ไตร์.

- สัณฑ์หทัย สงวนศักดิ์. (2550). **ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการ
ส่งบริการสังคมแก่ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิอาภรณ์ ชวนปี. (2540). **การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตำบลบางเมือง จังหวัด
สมุทรปราการ.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรกุล เจนอบรม. (2541). **วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย.**
กรุงเทพฯ: นิชนแอตเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- สุริยัน ปันชัย. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชน. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.** 2(4). 5.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์.** กรุงเทพฯ:
เลียงเชียง.
- สุนิตดา เทศนิยม. (2541). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไป
ปฏิบัติ.** วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสน่ห์ จัยโต. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา องค์การและการจัดการและการจัดการ
ทรัพยากรมนุษย์ หน่วยที่ 3 การวางแผน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- แสงเดือน มุสิกรมณี. (2545). **ความต้องการด้านกิจกรรมของผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรปราการ.**
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคมและชุมชน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- อุไรวรรณ พันธุ์ประพันธ์. (2533). **การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก: ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ.**
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย บวรโมทย์. (2553). **การจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบล
โพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- อภิญาญา เวชชัย. (2544). **การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวใน
ชุมชน: โครงการเบี้ยยังชีพ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.**
- Alkin, M. C., & Hofstetter, C. H., (2002). **Evaluation.** Boston: Way Lanham.

- Anderson, J. (1970). **Politics and economic policy-making: selected readings**.
New York: Addison-Wesley Pub. Co.
- Berlin. (2004). **Century Skills: Learning for life in our times**. U.S.A.: Jossey-Bass A
Wiley Imprint
- Bryant, C. & White, L. G. (1976). The Inefficiency of Interest-Bearing National Debt.
Journal of Political Economy. April, 19-76.
- Charleso, J. (1977). **An introduction to the study of public policy**. New York:
Houghton Mifflin College.
- Cheema, D. & Rondinelli, A. (1980). **Reinventing Government for the Twenty-First
Century: State Capacity in a Globalizing Society**. New York: McGraw-Hill.
- Dye, T. R. (1970). **Political research, organization and design**. New Jersey: Prentice-
Hall.
- Easley, M. F. (2003). **A Health Profile of Older North Carolinians**. North Carolina:
State Center for Health Statistics.
- James. (2003). **Indicators of Education System**. London: Unesco.
- Jones, C. (1977). R & D-Based Models of Economic Growth. **Journal of Political
Economy**. 10(5), 759-84.
- Joseph, V. (1996). **Administrative Culture and Behavior and Middle Civil Servants
in the Philippines**. North Carolina: Duke University Press.
- Matsuo, M. (2003). **Effects of Activity Participation of the Elderly on Quality of
Life**. Department of adult and Elderly Nursing, School of Health Sciences,
Tottori University Faculty of Medicine, Yonago 683-8503 Japan.
New York: The Macmilan Company.
- Robbins, S. P. (1980). **The administrative process**. New York: Prentice-Hall.
- Robert, F. C. (1978). **Handbook of organization American Library Association**.
New York: Prentice- Hall.
- Rossi & Freeman. (1982). **Evaluation A Systematic Approach**. 7rd ed. New York: Sage
Publication, Inc.
- Samuel. (1988). **Modern management**. 7th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- United Nations report. (2006). **Elderly Population Boom By 2050**. New York: United
Nations Report.

William, E. (1976). **Electoral Participation in a Low Stimulus Election**. Rural Development. 4(1): 111–124.

William, Dunn. (2004). **Public Policy Analysis: An Introduction**. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall.

GRAD VRU

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

GRAD VRU

แบบสอบถาม

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 60 - 65 ปี 2. 66 - 70 ปี
 3. 71 - 75 ปี 4. มากกว่า 75 ปี

3. รายได้ต่อปี

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท 2. 50,001 - 100,000 บาท
 3. 100,001 - 150,000 บาท 4. 150,001 - 200,000 บาท
 5. 200,001 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2. เกษตรกร
 3. รับจ้าง 4. ค้าขาย
 5. ข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 6. ธุรกิจส่วนตัว
 7. อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

คำชี้แจง ท่านเห็นด้วยกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	มีการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับมาก
3	หมายถึง	มีการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการส่งมอบบริการของ อปท.					
1.1 มีการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม					
1.2 มีการอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น					
1.3 มีการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ					
1.4 มีการส่งเสริมการจัดการศพตามประเพณี					
1.5 มีการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ					
1.6 มีการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่					
1.7 หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการ					
1.8 การดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุมีความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นที่น่าพึงพอใจ					
1.9 จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงานด้านการจัดการที่ต้องรับผิดชอบ					
1.10 มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานกับผู้สูงอายุและประชาคมหมู่บ้าน					
1.11 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง					
1.12 หน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท.					
2.1 การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของรัฐ					
2.2 มีการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง					
2.3 มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบ					
2.4 การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา					
3. ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท.					
3.1 เจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง					
3.2 เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ					
3.3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี					
3.4 จำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ					
4. ด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.					
4.1 จำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม					
4.2 ผู้สูงอายุได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนเท่ากัน					
4.3 ระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้					
4.4 การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็ว					

GRAD VRU

ตอนที่ 3 ผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง ท่านเห็นด้วยกับการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	ได้รับผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ได้รับผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับมาก
3	หมายถึง	ได้รับผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ได้รับผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับน้อย
1	หมายถึง	ได้รับผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุระดับน้อยที่สุด

สภาพการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านคุณภาพชีวิต					
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ					
1.2 ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้น					
1.3 การนํานโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ คำนึงถึงพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546					
1.4 สิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน					
2. ด้านหลักประกัน					
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี					
2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพและเลี้ยงตัวเองได้					
2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคน					
2.4 ท่านสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านสุขภาพ					
3.1 ท่านมีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์ จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือไม่					
3.2 ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายที่จะช่วยทำให้เกิดความคล่องตัว และความแข็งแรงต่อโรคต่าง ๆ หรือไม่					
3.3 ท่านมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่					
3.4 ท่านมีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่และสุรา ที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่					
4. ด้านรายได้					
4.1 การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนด					
4.2 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว					
4.3 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว					
4.4 เบี้ยเลี้ยงยังชีพทำให้ท่านสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ด้านความต้องการ					
5.1 ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี					
5.2 ผู้สูงอายุได้รับการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต					
5.3 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต					
5.4 ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึง					
5.5 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในชีวิต					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ความต้องการ / ความคาดหวัง

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

.....

.....

GRAD VRII

ขอขอบคุณ ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

สุรัชย์ อ่อนองบัว

ผู้ศึกษาวิจัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิการทดสอบค่า IOC แบบสอบถาม

GRAD VRU

ที่ ศธ ๐๕๕๓.๑๒/๐๒๑๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์

ด้วยนายสุรชัย อำหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายสุรชัย อำหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรนิษฐ์ ศิริไวยหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๖๑๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน อาจารย์ ดร.ภิกษิต์ กัลยาณมิตร

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้แก่ นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรฉนิกษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๖๑๕.๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน อาจารย์ ดร.ชัมย์ภรณ์ ถนอมศรีเดชชัย

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

GRAD VRU

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ภาคผนวก ค
การทดสอบค่า IOC แบบสอบถาม

GRAD VRU

การทดสอบค่า IOCแบบสอบถาม
การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 60 - 65 ปี 2. 66 - 70 ปี
 3. 71 - 75 ปี 4. มากกว่า 75 ปี

3. รายได้ต่อปี

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท 2. 50,001 - 100,000 บาท
 3. 100,001 - 150,000 บาท 4. 150,001 - 200,000 บาท
 5. 200,001 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2. เกษตรกร
 3. รับจ้าง 4. ค้าขาย
 5. ข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 6. ธุรกิจส่วนตัว
 7. อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
1. ด้านการส่งมอบบริการของ อปท.						
1.1 การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.2 การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย โดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.3 การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.4 การส่งเสริมการจัดการศพตามประเพณี	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.5 การประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ และได้รับข่าวสารในการตรวจสอบสุขภาพประจำปี	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.6 การจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.7 หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.8 การดำเนินงานการบริหารจัดการมีความถูกต้องรวดเร็ว และเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้ที่มีรับบริการ	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
1.9 จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงานด้านการจัดการที่ต้องรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.10 มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานกับผู้สูงอายุและประชาคมหมู่บ้าน	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
1.11 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
1.12 หน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง

ตอนที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
2. ด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท.						
2.1 การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของรัฐ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
2.2 มีการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
2.3 มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบ	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
2.4 การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
3. ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท.						
3.1 เจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
3.2 เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใสมีกริยา วาจาสุภาพ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
3.3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
3.4 จำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
4. ด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.						
4.1 จำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4.2 ผู้สูงอายุได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนเท่ากัน	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4.3 ระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
4.4 การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง

ตอนที่ 3 ผลการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เขตอำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

สภาพการจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
1. ด้านคุณภาพชีวิต						
1.1 ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-1	+1	+1	1	0.33	ไม่มีความสอดคล้อง
1.2 ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
1.3 การนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ค้ำึงถึงพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
1.4 ท่านคิดว่าสิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	-1	+1	-1	1	0.33	ไม่มีความสอดคล้อง
2. ด้านหลักประกัน						
2.1 ท่านคิด อปท. มีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี	0	+1	0	1	0.33	ไม่มีความสอดคล้อง
2.2 ท่านคิดมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และเลี้ยงตัวเองได้	0	+1	0	1	0.33	ไม่มีความสอดคล้อง
2.3 ท่านคิดเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคน	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
2.4 ท่านสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง

GRAD VRU

ตอนที่ 3 (ต่อ)

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
3. ด้านสุขภาพ						
3.1 ท่านมีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์ โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือใหม่	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
3.2 ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายที่จะช่วยทำให้เกิดความคล่องตัว และความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ หรือใหม่	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
3.3 ท่านมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
3.4 ท่านมีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่ และสุรา ที่จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4. ด้านรายได้						
4.1 ท่านคิดว่า การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนด	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4.2 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน หรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4.3 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน หรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว	+1	+1	0	2	0.67	มีความสอดคล้อง
4.4 ท่านคิดว่า เบี้ยเลี้ยงยังชีพทำให้ท่านสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ได้เป็นอย่างดี และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดย ไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม	0	+1	+1	2	0.67	มีความสอดคล้อง

ตอนที่ 3 (ต่อ)

การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
5. ด้านความต้องการ						
5.1 ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
5.2 ผู้สูงอายุได้รับการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
5.3 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
5.4 ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง
5.5 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในชีวิต	+1	+1	+1	3	1	มีความสอดคล้อง

ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

GRAD VRU

ภาคผนวก ง
การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

GRAD VRU

การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS- SCALE (ALPHA)

ลำดับที่	สัญลักษณ์	องค์ประกอบและแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ
ตอนที่ 2	A	1. ด้านการส่งมอบบริการของ อปท.
1	A1	1.1 มีการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
2	A2	1.2 มีการอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น
3	A3	1.3 มีการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
4	A4	1.4 มีการส่งเสริมการจัดการศพตามประเพณี
5	A5	1.5 มีการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ
6	A6	1.6 มีการจัดงานรื่นเริงในวันหยุดนักขัตฤกษ์ในวันผู้สูงอายุ อาชีพ หรือการจัดบริการคาราวานสุขภาพเคลื่อนที่
7	A7	1.7 หน่วยงานกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เพียงพอต่อการให้บริการ
8	A8	1.8 การดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุมีความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นที่น่าพึงพอใจ
9	A9	1.9 จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงานด้านการจัดการที่ต้องรับผิดชอบ
10	A10	1.10 มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานกับผู้สูงอายุและประชาคมหมู่บ้าน
11	A11	1.11 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้อย่างถูกต้อง
12	A12	1.12 หน่วยงานมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากงบประมาณของส่วนกลาง
	B	2. ด้านการประชาสัมพันธ์ของ อปท.
13	B1	2.1 การประชาสัมพันธ์ให้สูงอายุกู้ทราบสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงการบริการของรัฐ

14	B2	2.2 มีการประชาสัมพันธ์การขอรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง
15	B3	2.3 มีการแจ้ง วัน เวลา สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุรับทราบ
16	B4	2.4 การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจ่ายเบี้ยยังชีพในปีที่ผ่านมา
	C	3. ด้านบุคลากรในการให้บริการของ อปท.
17	C1	3.1 เจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง
18	C2	3.2 เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยา วาจาสุภาพ
19	C3	3.3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี
20	C4	3.4 จำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมกับโครงการ
	D	4. ด้านความเพียงพอของงบประมาณของ อปท.
21	D1	4.1 จำนวนเงินที่ได้รับมีความเหมาะสม
22	D2	4.2 ผู้สูงอายุได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนเท่ากัน
23	D3	4.3 ระยะเวลาในการจ่ายเงินตรงกับวันเวลาที่ระบุไว้
24	D4	4.4 การได้รับเบี้ยยังชีพมีความสะดวกรวดเร็ว
ตอนที่ 3	E	1. ด้านคุณภาพชีวิต
25	E1	1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
26	E2	1.2 ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องถิ่นดีขึ้น
27	E3	1.3 การนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้คำนึงถึงพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
28	E4	1.4 สิ่งที่ได้รับจากนโยบายของรัฐเพียงพอต่อรายจ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
	F	2. ด้านหลักประกัน
29	F1	2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จัดสรรให้ทุก ๆ ปี
30	F2	2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และเลี้ยงตัวเองได้
31	F3	2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเบี้ยชีพที่จ่ายได้รับกันทั่วถึงทุกคน
32	F4	2.4 ท่านสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนในสังคม
	G	3. ด้านสุขภาพ
33	G1	3.1 ท่านมีการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเน้นอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา และเพิ่มแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยการทานผัก ผลไม้ และสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์ จะช่วยลดโอกาสการเกิดโรคได้เป็นประจำหรือไม่
34	G2	3.2 ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำ หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม และควบคุมน้ำหนักตัวโดยควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายที่จะช่วยทำ

		ให้เกิดความคล่องตัว และความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ หรือไม่
35	G3	3.3 ท่านมีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปีหรือไม่ และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุด้วยหรือไม่
36	G4	3.4 ท่านมีการหลีกเลี่ยงในเรื่องของอบายมุข ได้แก่ บุหรี่และสุรา ที่จะช่วยให้ลดโอกาสการเกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคหรือไม่
	H	4. ด้านรายได้
37	H1	4.1 การได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุเมื่อถึงช่วงอายุที่กำหนด
38	H2	4.2 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากสมาชิกในครอบครัว
39	H3	4.3 ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว
40	H4	4.4 เบี้ยเลี้ยงยังชีพทำให้ท่านสามารถลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคม
	I	5. ด้านความต้องการ
41	I1	5.1 ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี
42	I2	5.2 ผู้สูงอายุได้รับการสาธารณสุขอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
43	I3	5.3 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต
44	I4	5.4 ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างทั่วถึง
45	I5	5.5 ผู้สูงอายุได้รับการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในชีวิต

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 45

Alpha = 0.9821

GRAD VRU

ภาคผนวก จ

ท้องถิ่นที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

GRAD VRU

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๒๑๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้หน่วยงานของท่านทดลองใช้เครื่องมือวิจัยให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรฉนิภะ ศิริไวยหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/ว.๒๗.๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายเทศมนตรี เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ์ สิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๒๑๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓/ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองลำสามแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ๋านองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ๋านองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๕๖๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตู่หน้าพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูล

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรฉนิรักษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๒๗๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิภัช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๒๓๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ้าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ้าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๕๖๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตู่หน้าพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ๋านองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ๋านองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐- ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๒๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประจวบคีรีขันธ์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรัชย์ อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรัชย์ อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศศ ๐๕.๕๑.๑๒/๒๒๑.๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประคณน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๓๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ้าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง "การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี" โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ้าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์นิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐- ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๒๕๖๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๗/ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อำนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อำนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิช ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๖๑ ๕๓/

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓/ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ๋านองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำกรค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำกรค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำกรค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ๋านองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๖๒๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓/ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิชอุดม อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ด้วยนายสุรชัย อ่าหนองบัว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕B๕๓๓๓๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นายสุรชัย อ่าหนองบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๑๓๑-๐๗๖๕ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิภย์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	สุรัชย์ อ่อนองบัว
วัน เดือน ปี ที่เกิด	1 ตุลาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดปทุมธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 18/2 หมู่ที่ 12 ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2540 - 2545	ฝ่ายรวบรวมผลผลิต สหกรณ์การเกษตรอำเภอลำลูกกา เลขที่ 44/3 หมู่ที่ 3 ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน	ฝ่ายสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรอำเภอลำลูกกา เลขที่ 44/3 หมู่ที่ 3 ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง เลขที่ 44/3 หมู่ที่ 5 ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง สหกรณ์การเกษตรอำเภอลำลูกกา
ที่ทำงานปัจจุบัน	เลขที่ 44/3 หมู่ที่ 5 ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150

GRAD VRU